

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

ఎమ్మార్ వైభవం

ఉ.వే. శ్రీమాన్ డా॥ ఈ.ఏ. శింగరాచార్య స్వామివారు

ఉ.వే.ప్ర. శ్రీమాన్ సముద్రాల వేంకటనరసింహాచార్యస్వామివారి
తిరునక్షత్రోత్సవ జ్ఞాపిక - 2014

ఎమ్బార్ వైభవం

- డా॥ శ్రీమాన్ ఈ.పి. శింగరాచార్యస్వామి

ప్రథమ ముద్రణము - ఫిబ్రవరి 2014

ఆవిష్కరణము - 9-2-2014 (విజయ-మకరం-రోహిణి)

సందర్భము - శ్రీసముద్రాల వేంకటనరసింహాచార్యస్వామివారి
తిరునక్షత్రోత్సవం

ప్రతులు - 500

వెల - అమూల్యము

అన్ని హక్కులు - రచయితవే

ముఖచిత్రం - ఎమ్బార్

ఈ గ్రంథం శ్రీమతి పద్మజ, శ్రీమాన్ శివరామప్రసాద్ దంపతులు
భక్తిశ్రద్ధలతో ఆచార్య కైంకర్య రూపంగా సమర్పించిన
పవిత్ర ద్రవ్యంతో ముద్రింపబడింది.

పద్మజాశివరామాఖ్యో దంపతీ కృతినా విమా ।

యాభ్యాం ప్రకాశ్యతే సేయం కృతి రాచార్యభక్తితః ॥

ప్రతులకు : శ్రీమాన్ సముద్రాల శరకోపాచార్యులు,
2-5-318, నక్కలగుట్ట, హనుమకొండ
వరంగల్-506 001. ఫోన్ : 98483 73067

డి.టి.పి. : యస్.చంద్రశేఖర్, తిరుపతి.

ప్రింటింగ్ : సి.ఎన్. ప్రింటర్స్,
ప్రకాశంరోడ్, తిరుపతి.

ఆచార్య ప్రశస్తి - కృతజ్ఞతాంజలి

వాధూలగోత్రోద్భవులైన ఉ.వే.ప్ర. శ్రీమాన్ సముద్రాల వేంకట నరసింహా
చార్యస్వామివారు సుమారు ఐదున్నర దశాబ్దాలపాటు లోకహితకరమైన
రామానుజసంప్రదాయపరిరక్షణకై తమదైన శైలిలో విశేషంగా కృషిచేసిన
మహనీయులు.

అయోధ్యస్వామివారిగా ప్రసిద్ధిచెందిన ఈ స్వామివారు ఉ.వే.ప్ర. శ్రీమాన్
కందాడై స్వామినాథదేశికుల కుమారులు, శిష్యపుంగవులైన ఉ.వే.ప్ర. శ్రీమాన్ కందాడై
శ్రీరంగ శరకోపదేశికులవద్ద సంప్రదాయరహస్య గ్రంథాలను, భగవద్విషయాది
దివ్యప్రబంధాలను సేవించినారు.

ఈ స్వామివారు ఆచార్యజ్ఞతో తెలంగాణప్రాంతంలో అనేక పర్యాయాలు
తిరుమంత్రార్థ, శ్రీవచనభూషణ, భగవద్విషయాది గ్రంథముల కాలక్షేపగోష్ఠాలను
నిర్వహించారు.

దీక్షగా స్వాధ్యాయప్రవచనాలను చివరివరకు కొనసాగించిన అయోధ్య
స్వామివారు, వారి పుత్రులమైన మా ముగ్గురి కుటుంబాలకు, మా ఇద్దరు
అక్కగార్లకు, బావగార్లకు, వారి పిల్లలకు పంచసంస్కారాలను అనుగ్రహించిన
ఆచార్యవర్యులు. మా కుటుంబసభ్యులకే కాక రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు
చెందిన సుమారు 3000 మందికి పైగా మంత్రోపదేశాన్ని అనుగ్రహించడమే
కాకుండా ద్రావిడవేదమయంగా జీవనవ్రతాన్ని కొనసాగించారు.

అట్టి ఆచార్యసత్తముల తిరునక్షత్రాన్ని, వారి ఆచార్యుల, పరమాచార్యుల
తిరునక్షత్రాలను పురస్కరించుకొని గతంలో రెండుసార్లు ద్రావిడ వేదాంత
పండితసభలను నిర్వహించాము. ఇదివరలో మా తండ్రిగారైన అయోధ్య
స్వామివారి దివ్యస్మృతిచిహ్నంగా నీళాసూక్తం, వరవరమునుల పూర్వోత్తర దినవర్య
గ్రంథాలను, 2013లో తిరునక్షత్రోత్సవ జ్ఞాపికగా వాక్యగురుపరంపరా వ్యాఖ్యాన
గ్రంథాన్ని ముద్రింపజేసుకున్నట్లే ఈ సంవత్సరం 'ఎంబార్ వైభవమ్' అనే గ్రంథాన్ని
ప్రకటింపజేసుకుంటున్నాము. వరుసగా ఈ నాలుగు గ్రంథాలను మాకు

అనుగ్రహించినవారు 'పండితరత్న' ఉ.వే. శ్రీమాన్ డా॥ ఈయుణ్ణి శింగరాచార్య స్వామివారు.

సహృదయపుంగవులైన శ్రీమాన్ డా॥ ఈయుణ్ణి శింగరాచార్యస్వామివారి గ్రంథాలను మా నాయనగారు ప్రీతిపూర్వకంగా అనుసంధించుకునేవారు. ఆ కారణాన్ని పురస్కరించుకొని ప్రతి సంవత్సరం ఆచార్యతిరునక్షత్రోత్సవజ్ఞాపికగా ద్రావిడ వేదాంతానికి సంబంధించిన ఒక గ్రంథాన్ని ముద్రింపజేయాలనే సంకల్పం కలిగింది.

ఈ సంకల్పం ఈ సంవత్సరంకూడా కార్యరూపం ధరించుటకు, తమ పవిత్ర ద్రవ్యంతో సహకరించిన సహృదయపుంగవులు శ్రీమతి పద్మజ - శ్రీమాన్ శివరామప్రసాద్గారలు. ఈ దంపతులు నాయనగారిపద్ద శ్రీవైష్ణవ దీక్షను స్వీకరించినారు. వీరికి భగవద్భాగవతానుగ్రహంతోపాటు ఆచార్యానుగ్రహం ఎల్లవేళలా పరిపూర్ణంగా ఉండాలని కోరుతూ వారిని అభినందిస్తున్నాము.

స్వాచార్య సేవగా ప్రకటింపబడే ఈ గ్రంథాన్ని శ్రమను లెక్కచేయకుండా తక్కువసమయంలో సిద్ధం చేసిన పండితరత్న ఉ.వే.ప్ర. శ్రీమాన్ డా॥ ఈ.ఎ. శింగరాచార్యస్వామివారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా ప్రణామాలను సమర్పిస్తున్నాము.

తిరునక్షత్రోత్సవప్రయుక్త ద్రావిడవేదాంత పండితసభానిర్వహణలో కొండంత అండగా నిలుస్తూ మార్గదర్శనం చేస్తున్న మా ఆచార్యులు మహా మహాపాథ్యాయ, కవిశాఖికేశేసరి, శాస్త్రరత్నాకర, ఉభయవేదాంతమహాదధి ఉ.వే.ప్ర. శ్రీమాన్ డా॥ న.చ. రఘునాథాచార్యస్వామివారికి, తమ సాన్నిధ్యంతో సభలను విజయవంతమొనరిస్తున్న మా మేనమామ డా॥ కందాడై రామానుజాచార్యస్వామి వారికి, నిత్యజీవితంలో, సాంప్రదాయిక జీవనంలో సదా మార్గ దర్శనం చేసే మా మాతృమూర్తికి, ఆత్మబంధువులకు, అయోధ్యస్వామివారి శిష్యబృందానికి ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు.

భవదీయులు

సముద్రాల శరకోపాచార్య, సెల్: 9848373067

S.V. రంగాచార్య, S.M. రంగాచార్య

నివేదన

సనాతనమైన, పరమవైదికమైన విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతసామ్రాజ్యానికి సుదృఢమైన, అప్రధృష్టమైన, శ్రీభాష్యమనే సువర్ణదుర్గాన్ని రచించడమేకాక, ఆ సామ్రాజ్య పరిరక్షణకు, విస్తరణకు సమర్థులైన పలువురు శిష్యులను తీర్చిదిద్దిన మహనీయులు, భగవద్రామానుజులు. ఈ ఆచార్యసార్వభౌములకు పలువురు శిష్యులు ఉన్నా, వారితో ఆత్మసంబంధంతో పాటు దేహసంబంధాన్ని కల్గిన కొద్ది మందిలో "ఎమ్పూర్" అని సంప్రదాయంలో ప్రసిద్ధులైన గోవింద భట్టర్ ముఖ్యులు. వీరు ఉత్తమశిష్య లక్షణానికి ఉత్తమాచార్యలక్షణానికి ఉత్తమ ప్రతీక. వీరి జ్ఞానానుష్ఠానాలు, భక్తివైరాగ్యాలు నిరుపమానాలు, సర్వులకు అనుసరణీయాలు.

అనాదిగా భారతదేశంలో ఆవిర్భవించిన మహాత్ములు ఎందరో ఉన్నా, వారి చరిత్రకు సంబంధించిన వివరాలు మనకు సమగ్రంగా లభించడం లేదు. పాశ్చాత్య చారిత్రకులు ఈ అంశాన్ని భారతదేశ చరిత్రలోని ఒక లోపంగా భావించారు. వాల్మీకి కాళిదాసాది పలువురు మహాపురుషుల వివరాలు మనకు పూర్తిగా దొరకడం లేదుకదా! భారతీయులు తమ ప్రశస్తిని స్వయంగా తమ గ్రంథాలలో ప్రస్తావించక పోవడమే దానికి ముఖ్యకారణం ఈ అంశం మన పూర్వాచార్యుల చరిత్రలో కూడా వర్తిస్తుంది. పలువురి ఆచార్యుల చరిత్రలు మనకు పూర్తిగా తెలియడం లేదు.

అయితే, మనపూర్వాచార్యులు తమ వ్యాఖ్యానగ్రంథాలలో, స్వతంత్ర గ్రంథాలలో పలుచోట్ల తమకంటే ముందున్న పూర్వాచార్యులకు సంబంధించిన ఐతిహ్యాలను, వారి సూక్తులను, అర్థనిర్వాహాలను, సందర్భానుగుణంగా ప్రస్తావించడంవల్ల కొన్ని విశేషాలు మనకు అందుతున్నాయి. వీటిని సేకరించి, సమన్వయం చేసినపుడు వారి చరిత్రను గూర్చి మనకు అవగాహన కొంతవరకు ఏర్పడే అవకాశం ఉన్నది. దివ్యసూరిచరితం, గురుపరంపరాప్రభావం, వార్తామాలై, ప్రపన్నామృతం యతీంద్ర ప్రవణప్రభావం, ఆచార్య సూక్తి ముక్తావళి, యతిరాజవైభవం, రామానుజార్యదివ్య చరిత్రై, పత్తైనడై విళక్కమ్మవంటి చరిత్రగ్రంథాలు కూడా ఈ విషయంలో మనకు కొంతవరకు సహాయపడుతున్నది.

ఒక వ్యక్తికి సంబంధించిన స్వరూప స్వభావాలు నిర్ణయించడానికి ముఖ్యమైన ఆధారాలు రెండు. ఆ వ్యక్తి పల్కిన మాటలు, ప్రవర్తన ఒక ఆధారమైతే, ఆ వ్యక్తిని గూర్చి ఇతరుల పల్కిన మాటలు రెండవ ఆధారం. ఈ రెండు విధాలైన ఆధారాలు

మనకు పైన పేర్కొన్న గ్రంథాలలో లభిస్తాయి. ఇవి అన్నీ ఆయా మహనీయుల వ్యక్తిత్వాన్ని మనకు గోచరింపజేస్తాయి.

ఉదాహరణకు, పెరియతిరుమొళ్ళి ప్రబంధంలోని “శిఱువణ్ణే” (3-6-2) అనే సూక్తిని పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై వ్యాఖ్యానిస్తూ “కార్యవాయ్పు పెరుత్తు, ఎమ్బార్ తిరుమేనిపోలే వడివు శిఱుత్తుదిరానిన్వనవాయ్ గ్రైయ్” అని పలికారు. సామర్థ్యంలో అధికులైనా, రూపంలో పొట్టిగా ఉండే ఎమ్బార్వలె, తుమ్మెద కార్యనిర్వహణ సామర్థ్యంలో గొప్పదైనా, రూపంలో చిన్నదిగా ఉన్నది - అని దీని భావం. దీనినిబట్టి ఎమ్బార్ ఆకారంలో పొట్టిగా ఉండేవారనే విశేషం స్ఫురిస్తున్నది. ఇటువంటి వివరణాన్నే తిరువాయ్మొళ్ళిలోని “శిఱుమా మనిశరాయ్” (8-10-3) అనే సూక్తిని వ్యాఖ్యానించే నమ్మిళ్ళై తమ ఈడు వ్యాఖ్యలో చేయడం గమనార్హం. “నమ్మోడొక్క అన్నపానాదికళ్ ధారకమ్ ఎన్నలాయ్, భగవద్విషయత్తిల్ అవగాహనమ్ పార్తైల్ నిత్యసూరికళ్ డొప్పర్ ఎన్నలాయరుక్కిఱ అణ్ణాన్, అరుళాళ పెరుమాళ్, శ్రీ గోవిందప్పెరుమాళ్ - ఇవర్కళ్ కాణ్ శిఱుమామనిశర్ అవార్” అనే కూరేపుల సూక్తిని ఈ సందర్భంలో నమ్మిళ్ళై ఉట్టంకించారు. ఈ సూక్తివల్ల ఎమ్బార్కు కల భగవద్విషయావ గాహనంలోని వైలక్షణ్యం స్ఫుటమవు తున్నది. ఈ రెండు సూక్తులు ఎమ్బార్ను గూర్చి ఇతరులు పల్కినవి. తిరుప్పావై ప్రబంధంలోని “శిఱ్డిడువాన్ పోకిన్దార్” అనే సూక్తిని వ్యాఖ్యానిస్తూ ఎమ్బార్ పల్కిన వినోదాత్మకమైన వృత్తాంతాన్ని బట్టి వీరు తమ ప్రసంగాలలో పలు చమత్కారాలను ఉదాహరణలను ఉట్టంకించేవారని తెలుస్తున్నది.

ఎమ్బార్ తమనుగూర్చి “అవస్తుప్రస్తావేష్యచరమభూద్యస్తు యదిదం, స ఏవాహం సత్పు వ్యగణీషి యదీదైర్వరగుణైః” అని పలికారనే విషయం ప్రసిద్ధం. సహజంగా అస్తిత్వం లేని తాము శ్రీరామానుజుల సంబంధంవల్ల సత్పురుషులలో ఒకరుగా లెక్కింపబడ్డామని స్వయంగా అనడంవల్ల, ఎమ్బార్కు గల వినయం, ఆచార్య భక్తి వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఈవిధంగా ప్రత్యక్ష - పరోక్షాలైన ఆధారాలనుబట్టి ఆయా ఆచార్యుల చరిత్రలను చిత్రించే అవకాశం ఉన్నది. ఈ విధమైన ప్రయత్నం మన పూర్వాచార్యులందరి విషయంలోను జరుగవలసి ఉన్నది.

ఈ అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసిన చిఱు ప్రయత్నమే “ఎమ్బార్ వైభవం” అనే ఈ లఘుగ్రంథం. ఇందులో గురుపరంపరాప్రభావం, పూర్వాచార్యవ్యాఖ్యానాలు, వార్తామాలై, ప్రమేయరత్నం, చరమోపాయనిర్ణయం, ప్రపన్నామృతంవంటి

గ్రంథాలలో లభించే ఎమ్బార్కు సంబంధించిన కొన్ని విశేషాలు యథాశక్తి సేకరింపబడి, సమన్వయం చేయబడి సహృదయపాఠక సమక్షంలో సమర్పింపబడుతున్నాయి. ఈ గ్రంథం ఎమ్బార్ చరిత్రను సంపూర్ణంగా అందిస్తున్నదని అనడం సాహసం, అవాస్తవే కాగలదు. ఇంకా మఱి కొన్ని గ్రంథాలలో ఎమ్బార్కు చెందిన ఎన్నో వివరాలు ఉండవచ్చు. వాటిని గమనించి, సమన్వయించి వివరించవలసి ఉన్నది. ఆ ప్రయత్నానికి ఈ గ్రంథం దోహదం కాగలదనే భావనతో, ఆశతో ఈ ప్రయత్నం చేయబడింది. ఎమ్బార్ చరిత్రకు చెందిన పలువిశేషాలు ప్రపన్నామృత గ్రంథం మొదటిభాగంలోని 18, 19, 29, 30, 31, 38, 68 అధ్యాయాలలో ప్రస్తావింపబడినవి. ఈ భాగాన్ని గ్రంథవిస్తృతిభయంచేత అనుబంధంలో చేర్చలేదు. 1903వ సంవత్సరంలో ముద్రింపబడిన బ్రహ్మ కైవర్త పురాణాంతర్గతమైన దక్షిణ మధురాక్షేత్ర (మధురమంగలం) మాహాత్మ్యంలోని 17వ, 18వ అధ్యాయాలలో ఎమ్బార్ చరిత్ర తెలుపబడింది. ఆ అధ్యాయాలు రెండు పలువురికి ప్రసిద్ధం కానందున అనుబంధంగా చేర్చబడ్డాయి. పెరియతిరుముడి అడైవు అనే గ్రంథంలో ఎమ్బార్కు సంబంధించిన వివరాలలో కొన్ని తేడాలు కనిపిస్తున్నాయి. వీరు దుర్మతి సంవత్సర వైశాఖ మాసం విశాఖా నక్షత్రంలో అవతరించినట్లు అందులో తెలుపబడింది. కాని ఎమ్బార్ అవతారం పుష్యమాసం, పునర్వసు నక్షత్రంలోనే సంభవించిందని ప్రసిద్ధి. ఈ గ్రంథంలోనే ఎమ్బార్ భారద్వాజ గోత్రులని, వారికి శిఱియ గోవింద పెరుమాళ్ అనే అనుజుడు ఉన్నారని, వీరు 105 సంవత్సరాలు జీవించారని, వీరు విజ్ఞానస్తుతి అనే గ్రంథాన్ని రచించారని (ఈ గ్రంథం లభించడం లేదు), వీరి ఆరాధనలోని అర్చామూర్తి నృసింహస్వామి అని కూడా తెలుపబడింది. ఎమ్బార్ నిత్యతనియన్ వ్యాఖ్యానం, “లక్ష్మీనాథాఖ్యసింధో” అనే ఎమ్బార్ కృతమైన ముక్తక శ్లోకంయొక్క వ్యాఖ్యానం (ఈ వ్యాఖ్యానం దాసుని పితామహపాదులు ఉ.వే. శ్రీమాన్ ఈయుణ్ణి శేషశింగరాచార్య స్వామి వారిచే రచింపబడింది). “వేదోత్తంస” ఇత్యాది శ్లోక వివరణం కూడా అనుబంధంలో చేర్చబడ్డాయి. ఇవి అన్నీ సహృదయ పాఠకులను మెప్పిస్తాయని భావిస్తాను.

అయోధ్యస్వామివారుగా ప్రసిద్ధులు, హన్మకొండ హస్తవృత్తులు, కీర్తిమూర్తులైన ఉ.వే. శ్రీమాన్ వాధూల వేంకట నరసింహాచార్యస్వామివారు విలక్షణమైన జ్ఞానానుష్ఠానాలను, భక్తివిరక్తులను కలవారు. వీరు, తెలంగాణప్రాంతంలో భగవద్రామానుజ సిద్ధాంతప్రచారపరిరక్షణలకై తమ జీవితాన్ని పూర్ణంగా వినియోగించిన ధన్యజీవులు, కృతార్థులు. వీరిని ఆశ్రయించి తరించిన శిష్యులు

వందలకొలది ఉన్నారు. నిత్యం దివ్యసూరుల, పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తుల అనుభవం తోనే కాలాన్ని గడపిన ఈ ఆచార్యపుంగవుల దివ్యస్మృతిగా ప్రతి ఏడు వారి కుమారులు ముగ్గురు పండితసభలను నిర్వహించడంతోపాటు, ఒక సాంప్రదాయిక గ్రంథాన్ని ప్రచురించడంకూడా ప్రశస్యతరం. వీరిని అందఱిని హర్షంగా అభినదిస్తూ, వీరు చేసే ఈ ఆచార్య ముఖోల్లాసకరమైన ఈ కైంకర్యం అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగాలని కోరుకుంటున్నాను. వీరు చేసే ఈ సత్కార్యానికి బహుధా దోహదపడి కృతార్థులను పొందే శ్రీమాన్ స్వామివారి శిష్యబృందం సర్వథా అభినందనీయం. ప్రత్యేకించి ఎమ్బార్ వైభవమనే ప్రస్తుత గ్రంథాన్ని ముద్రించడానికి ఆర్థిక సాహ్యన్ని భక్తి ప్రపత్తులతో సమర్పించిన శ్రీమతి పద్మజ, శ్రీమాన్ శివరామ ప్రసాద్ పుణ్య దంపతులకు భగవద్భాగవతాచార్యానుగ్రహం పూర్ణంగా లభించాలని ఆశిస్తూ, అభినందిస్తున్నాను. తమ పితృపాదుల విషయంలో నిర్వహించే ఈ పవిత్ర కైంకర్యంలో నాకుకూడా అన్వయాన్ని కల్పించిన శ్రీమాన్ శరకోపాచార్యస్వామివారికి, వారి అనుజులు రంగాచార్యద్వయానికి కృతజ్ఞతాపూర్వక నమస్కమాలను సమర్పించుకుంటున్నాను. వీరికి మహామహో పాధ్యాయ ఉ.వే. శ్రీమాన్ రఘునాథాచార్య స్వామివారివంటి పెద్దల మంగళాశాసనం లభించడం విశేషం. నా ఈ ప్రయత్నంలో నన్ను ఆశీర్వదించి, ముందుకు నడిపించిన పితృపాదులు న్యాయ వేదాంతవిద్వాన్ ఈయుణ్ణి రంగాచార్యస్వామివారి సన్నిధిలో భక్తితో ప్రణమిల్లు తున్నాను. “ఎమ్బార్ వైభవ” మనే లఘుగ్రంథం సహృదయ పాఠకుల మనస్సులను మెప్పించగలదని ఆశిస్తూ, స్వస్తి.

అయోధ్యస్వామినాం జన్మతారాదివ్యోత్యవే కృతమ్ ।

తన్ముఖోల్లాసకైంకర్య మేతద్గ్రంథప్రకాశనమ్ ॥

గోవిందభట్టవైభవం పుణ్యం విమలం ప్రపన్నసౌభాగ్యమ్ ।

పూర్వాచార్యోక్తిదిశా సముపాప్రియతే సతాం సవిధే ॥

పద్మజా శివరామాఖ్యో దంపతీ కృతినా విమౌ ।

యాభ్యాం ప్రకాశ్యతే సేయం కృతి రాచార్యభక్తితః ॥

ఇట్లు, నివేదించు

భాగవతదాసుడు

ఈ.వి. శింగరాచార్యులు

తిరుపతి

25-1-2014

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

ఎమ్బార్ వైభవం

(గోవిందభట్టర్ వైభవం)

రామానుజపదచ్చాయా గోవిందాహ్వై నపాయినీ ।

తదాయత్తస్వరూపా సా జీయాన్మద్విశ్రమస్థలీ ॥

శ్రీరామానుజులను ఎల్లప్పుడు విశ్లేషించకుండా అనుసరించి ఉండేవారు, వారి శ్రీచరణ చ్చాయ వలె, వారి వెంటనే ఉండి సకలవిధ కైంకర్యం చేసేవారు, ఆ శ్రీచరణాలవల్ల స్వరూపాన్ని పొందినవారు, శ్రీ గోవింద పెరుమాళ్ అనే తిరునామాన్ని కలవారు, నా శ్రమను తీర్చే చల్లని విశ్రమస్థానంవంటివారైన ఎమ్బార్ అనే ఆచార్యులు వర్ధిల్లాలి.

భట్టార్యాయ ప్రపత్తిం వ్యపదిశదతులం ద్రావిడామ్నాయమాళేః

అర్థం శ్రీభాష్య మన్యానపి చ యతివరాదేశతోన్యాన్ రహస్యాన్ ।

యచ్చోక్తే దేశికేంద్రో యతిపతిచరణచ్చాయనామాన్యవర్యః

తం గోవిందార్య మస్మత్కులగురు మమితజ్ఞానవైరాగ్యమీడే ॥

శ్రీరామానుజుల ఆజ్ఞానుసారంగా శ్రీపరాశరభట్టర్కు గొప్పదైన ప్రపత్తిశాస్త్రాన్ని, భగవద్విషయాన్ని, శ్రీభాష్యాన్ని, ఇంకా పలు గ్రంథాలను, రహస్యాలను ఉపదేశించిన వారు, ఆ శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణచ్చాయ అనే పేరును పొందినవారు, మా కుల గురువు, అంతు లేని జ్ఞానవైరాగ్యాలను కలవారైన శ్రీగోవింద పెరుమాళ్కు నమస్కరిస్తున్నాను.

హృది నారాయణం పశ్యన్ నాభ్యగచ్ఛత్ రహస్యదా ।

యస్స్వదారరతో చాపి గోవిందం తముపాస్మహే ॥

ఎల్లప్పుడు హృదయంలో శ్రీమన్నారాయణుని దర్శించేవారై, తన భార్యతో ఆనందించడానికి అనువైన ఏకాంతస్థలాన్ని చేరనివారైన గోవిందపెరుమాళ్ను ధ్యానిస్తున్నాను.

వమ్మార్ మలర్క్కణై క్కళైన్దాలు మేవు మాదర్విమ్మి
అమ్మాలిడరొన్దలన్ ఒరుకాలు మరివైయర్క్కు
తమ్మాడొరుకాలు మేకాన్త మిల్లెన్దు తామురైత్ర
ఎమ్మారడి శరణ్ ఎన్నారడి శరణ మెళ్ళుక్కే

(మన్మథుని పూలబాణాలను మించిన కాంతల చూపులనే బాణాలవల్ల మనోవికారాన్ని పొందనివారు, యౌవనదశలో ఉండే తన భార్యను కలువడానికి ఏకాంతం తమకు లభించలేదని పల్కినవారైన ఎమ్మార్ శ్రీచరణాలు తమకు రక్షకమని తలచే వారే మాకు శరణం.)

పైన ప్రస్తావించిన మూడు సంస్కృత తనియన్ (ముక్తక) శ్లోకాలలోను, ద్రావిడ పాశురంలోను సత్సంప్రదాయ ఆచార్యపరంపరలో భగవద్రామానుజులకు తరువాత అవతరించిన ఆచార్యులైన గోవిందప్పెరుమాళ్ అనబడే ఎమ్మార్ను స్తుతిస్తున్నాయి. ద్రావిడ పాశురం మూడవ సంస్కృతశ్లోకాన్ని అనువదిస్తున్నది.

ఎమ్మార్ అవతారం - విద్యాభ్యాసాదులు

భగవద్వామునుల ముఖ్యశిష్యులలో పెరియ తిరుమలనమ్మి ఒకరు. వీరికే శ్రీశైలపూర్ణులని పేరు. వీరు తిరుమల క్షేత్రంలోని శ్రీవేంకటేశ్వరుని కైంకర్యంలో మిక్కిలి అభినివేశాన్ని కల్గిన మహనీయులు. వారికి ఇద్దరు సహోదరీమణులు. పెద్ద సహోదరి భూమిప్పిరాట్టిని (కాంతిమతీదేవిని) శ్రీపెరుంబూదూర్లో నివసించే హారీత గోత్రులైన ఆసూరి కేశవాచార్యులనబడే సర్వక్రతుదీక్షితులకు, పెరియ పిరాట్టి (ద్యుతిమతి) అనే చిన్న సహోదరిని “మల్లైమణ్ణలమ్” (మధుర మంగళం) లో నివసించే వట్టమణి కమలనయన భట్టర్కు ఇచ్చి శ్రీశైలపూర్ణులు వివాహం జరిపించారు. భూమిప్పిరాట్టి పింగళ వర్షం (క్రీ.శ.1017వ సం) చిత్తిర (మేష) మాసం ఆద్రానక్షత్రంలో ఒక మగశిశువును ప్రసవించింది. ఈ బిడ్డకు మేనమామ అయిన శ్రీశైలపూర్ణులు “ఇళైయార్వార్” (లక్ష్మణుడు) అనే పేరు పెట్టారు. తొమ్మిది సంవత్సరాల తర్వాత క్రోధన వర్షం (క్రీ.శ.1026వ సం.) పుష్యమాసం (మకర మాసం) పౌర్ణమి తిథిలో, సోమవారంనాడు పునర్వసు నక్షత్రంలో ఒక మగశిశువును పెరియ పిరాట్టి (ద్యుతిమతి) ప్రసవించింది. తిరుమలై నంబి ఈ బిడ్డకు గోవిందప్పెరుమాళ్ అనే పేరును పెట్టారు. “పుష్పే పునర్వసుదినే జాతం గోవిందదేశికమ్, రామానుజ పదాంభోజద్వంద్య ప్రవణ మాశ్రయే” అనే తిరునక్షత్ర తనియన్ ఈ విషయాన్ని

తెల్పుతున్నది. ఇళైయార్వార్ ఆదిశేషుని అవతారం. వీరే తరువాతి కాలంలో జగద్విఖ్యాతి చెందిన భగవద్రామానుజులుగా ప్రసిద్ధి చెందారు. శ్రీరామానుజులకు తరువాత గోవిందప్పెరుమాళ్ శ్రీరామానుజ సంప్రదాయ ప్రవర్తకాచార్యులయ్యారు. వీరు పెరియ తిరువడి అనబడే గరుడుని అంశభూతులని, గరుడుడు ఏదో కారణం వల్ల “నీవు మానవుడవై జన్మిస్తావు, కొంతకాలం శైవుడవై, తిరిగి భగవద్భక్తుడవు కాగలవు” అనే శాపాన్ని పొందినట్లు, దాని కారణంగానే మధురమంగళంకో గోవిందప్పెరుమాళ్గా జన్మించినట్లు బ్రహ్మ కైవర్త పురాణాంతర్గతమైన దక్షిణ మధురమంగళమాహాత్మ్యం తెల్పుతున్నది. ఆ ఊరిలో ఉండే వైకుంఠప్పెరుమాళ్ సన్నిధిలో ఎమ్మార్ అర్చావిగ్రహం వేంచేసి ఉన్నది. ఆ ఆలయ సమీపంలో గల కోనేరికి “గరుడ పుష్కరిణి” అని పేరు.

ఇళైయార్వార్, గోవిందప్పెరుమాళ్ - ఇద్దరు తమ తమ తల్లిదండ్రుల ద్వారా బ్రాహ్మణకులలోచిత బాల్యసంస్కారాలను అన్నిటినీ పొంది, ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసాన్ని చేశారు. తరువాత వేదాంతవిద్యాభ్యాసంకోసం తిరుప్పట్టుళ్ళి అనే క్షేత్రంలో ఆకాలంలో ప్రసిద్ధపండితులై వెలిగే యాదవప్రకాశులవద్దకు వెళ్ళారు. యాదవ ప్రకాశులు, సన్న్యాసాశ్రమస్వీకారాన్ని చేసినవారు. అద్వైతసిద్ధాంతంలో గాఢమైన పాండిత్యాన్ని కలవారు. అందువల్ల, ఇళైయార్వార్, గోవిందప్పెరుమాళ్ మొదట అద్వైతసిద్ధాంతాలను యాదవప్రకాశులవద్ద అభ్యసించారు. ఇళైయార్వార్లు యాదవప్రకాశులవద్ద ఈవిధంగా పూర్వపక్షవాదాన్ని గ్రహించారని పెద్దలంటారు.

వీరు వేదాంతశాస్త్రాన్ని అభ్యసించే సమయంలో వేదాంతవాక్యాలకు యాదవ ప్రకాశులు చెప్పే అద్వైతసిద్ధాంతపరమైన అర్థాలు ఇళైయార్వార్ మనస్సుకు నచ్చనందువల్ల, తమ మనస్సులో భాసించిన వేఱు సరసమైన అర్థాలను ఆ వాక్యాలకు పలికేవారు. అద్వైతమతానికి విరుద్ధమైన, వేఱు అర్థాలను చెప్పే రీతిలో వీరిని అనుమతించినట్లుంటే, ఆ మతానికి హాని కల్గుతుందని భయపడిన యాదవ ప్రకాశులు ఇళైయార్వార్లను ఏవిధంగా అయినా లేకుండా చేయాలి - అని నిర్ణయించుకొని, వారిని వెంటబెట్టుకొని కాశీయాత్రకు బయలుదేరాడు. గంగానదిలో మణికర్ణికాఘట్టంలో గెంటివేసి ప్రాణాలు తీయాలని భావించాడు. మణికర్ణిక అనేది గంగానదిలో స్నానం చేసే ఒక రేవు (ఘట్టం). గంగలోని ఈ రేవులో స్నానమాడితే అన్ని పాపాలు తీరుతాయి - అని పురాణ ప్రసిద్ధి. ఇక్కడ ఇళైయార్వార్ల ప్రాణాలను,

తీస్తే, అద్వైత మతానికి ఏర్పడిన అడ్డు తీరిపోతుంది; తనకు ఆ వధవల్ల ఏ పాపం కలుగదు. అనేది యాదవప్రకాశుల అభిప్రాయం.

యాదవప్రకాశుల దురాలోచన

యాదవప్రకాశులు తన గురుకులంలోని శిష్యులందరితో కలసి కాశీయాత్రకై బయలుదేరి, పలు దినాలపాటు పాదచారియై ప్రయాణం చేసి, వింధ్యపర్వత చరియల ప్రాంతాన్ని చేరారు. యాదవప్రకాశుల పన్నాగాన్ని గోవిందప్పెరుమాళ్ గ్రహించినా, గోవిందప్పెరుమాళ్ - ఇళైయాళ్వార్ ఇద్దఱు ఏకాంతంలో కలసికొనే అవకాశం కలుగకుండా ఉండేటట్లు యాదవప్రకాశులు, వారి మిగిలిన శిష్యులు జాగ్రత్తపడ్డారు. వింధ్యపర్వత ప్రాంతంలో ప్రయాణించేటపుడు మాత్రం వారిరువురు ఏకాంతంగా కలసికొనే ఒక సమయం దొరికింది. అప్పుడు గోవిందప్పెరుమాళ్ యాదవ ప్రకాశుల దురాలోచననుగూర్చి ఇళైయాళ్వార్ కు తెలియజేసి, ఏవిధంగా అయినా తప్పకొనిపోయేటట్లు జాగ్రత్తపడమని వారిని ప్రార్థించారు. ఇళైయాళ్వార్ ఉపాయంతో యాదవ ప్రకాశుల బృందంనుండి విడిపోయి, వారి కన్పించకుండా అరణ్యంలో దాగారు. ఏదోవిధంగా ఇళైయాళ్వార్ సజీవులై కాంచీపురానికి తిరిగి చేరగలరు - అనే నమ్మకంతో గోవిందప్పెరుమాళ్ యాదవప్రకాశుల బృందంతో కలసి, ఏమీ తెలియని వానివలె వారితో ప్రయాణాన్ని కొనసాగించారు. యాదవ ప్రకాశులు, ఇళైయాళ్వార్లకోసం తమ శిష్యులతో కలసి ఎంత వెదకినా కన్పించనందున “ఏదో అడవిలోని క్రూర జంతువుకు బలి అయి ఉంటాడు” అని భావించి, తన ఆశయం అక్కడే పూర్తి అయినందుకు మనస్సులో సంతోషించినా, పైకి మాత్రం విచారాన్ని నటిస్తూ, ప్రయాణాన్ని శిష్యులతో పాటు కొనసాగించాడు.

ఎమ్మార్ శైవమతావలంబనం

గోవిందప్పెరుమాళ్ కాశీలోని గంగానదిలో స్నానం చేస్తూ ఉండగా, వారి చేతికి ఒక శివలింగం దొరికింది. దీనిని చూచి యాదవప్రకాశులు “గంగాస్నానఫలంగా గంగాధరుడే నీచేతికి లభించాడు” అని అంటూ గోవిందప్పెరుమాళ్ ను ప్రశంసించి, వారికి “ఉళ్ళమ్ కై కొణర్న్ నాయనార్” అనే పేరును పెట్టారు. ఈ సంఘటనవల్ల గోవిందప్పెరుమాళ్ గాఢమైన శివభక్తిని కలిగినవారయ్యారు. యాత్ర ముగిసి తిరిగి వచ్చిన తరువాతకూడా తమ జన్మను, తల్లిదండ్రులను మఱచిపోయి, తమకు గంగలో లభించిన, శివలింగానికి మధుర మంగళంలో ఒక ఆలయాన్ని కట్టించి,

అందులో శివారాధన తత్పురులై కాలాన్ని గడపసాగారు. అప్పుడు, తిరుపతికి సమీపంలో గల కాళహస్తి అనే శైవక్షేత్రంలోని పరమేశ్వరుడు గోవిందభట్టర్ కు కలలో కన్పించి, తన ఆలయానికి నిర్వాహకులై తనను సేవించే బాధ్యతను చేపట్టవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించాడు. అదే రీతిలో, తన ఆలయపరిచారకులకు కలలో కన్నడి, గోవిందప్పెరుమాళ్ ను కాళహస్తికి తీసికొని రమ్మని నియమించాడు. వారు గోవిందప్పెరుమాళ్ ను కాళహస్తిక్షేత్రానికి తీసికొనివచ్చి, తమకు నాయకునిగా, ఆలయ ప్రధాన నిర్వాహకునిగా చేసికొన్నారు. గోవిందభట్టర్ కూడా కాళహస్తిశ్వురునిపట్ల అనన్యభక్తితో, ఆ దేవాలయం కైంకర్యాన్ని గొప్ప అభినివేశంతో నిర్వహిస్తూ వచ్చారు. గోవిందులు శివభక్తులై “శివవాక్కియర్” అనే పేరుతో ఉన్నపుడు నిర్మించిన శివాలయం ఈనాటికీ మధుర మంగళంలో ఉన్నది.

ఇళైయాళ్వార్ వింధ్యటవీప్రాంతంలో దారి తెలియకుండా సంచరించేటపుడు, కంచి వరదరాజస్వామి, పెరున్దేవిత్తాయార్ వారికి వ్యాధదంపతుల రూపంలో కన్పించి, వారిని ఆ రాత్రిలోనే కాంచీపురానికి తీసికొని వచ్చి విడచి, అంతర్ధాన మయ్యారు. యాదవప్రకాశులు యాత్రనుండి తిరిగి వచ్చిన తరువాత, ఇళైయాళ్వార్ సజీవులైన నిరుపద్రవంగా కంచికి తిరిగి చేరిన వృత్తాంతాన్ని విని, మనస్సులో చాలా అసంతృప్తిని, భయాన్ని పొందినా, దానిని వ్యక్తం చేయకుండా, బయటకుమాత్రం కపటపు ఆనందాన్ని వెల్లడించాడు. మళ్ళీ ఇళైయాళ్వార్ యథాపూర్వంగా తమ శిష్యగోష్ఠిలోకి చేరమని అప్రోచించగా, ఇళైయాళ్వార్ సమ్మతించి, యాదవప్రకాశుల వద్ద తమ విద్యాభ్యాసాన్ని కొనసాగించారు. కాని, ఆ విద్యాభ్యాసం ఎక్కువకాలం సాగలేదు. వారిద్దర మధ్య కల్గిన అభిప్రాయభేదాల కారణంగా ఇళైయాళ్వార్ యాదవప్రకాశుల వద్ద విద్యాభ్యాసాన్ని మానివేసి, కొంతకాలం వరదరాజస్వామి కోవెలలో ఆరాధనకు కావలసిన తీర్థాన్ని “శాలక్కిణఱు” అనే బావినుండి తీసికొని వచ్చే కైంకర్యాన్ని నిర్వహించారు. తరువాత కొంతకాలానికి తురీయాశ్రమాన్ని స్వీకరించి, త్రిదండధారియై “శ్రీరామానుజుల”నే పేరును పొంది, శ్రీరంగంలో శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయ ప్రవర్తకులై, ప్రధానాచార్యులై వెలిగారు.

శ్రీరామానుజులు తమకు అనుజులైన గోవింద భట్టర్ ను స్మరించి, ఏవిధంగా అయినా శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయంలోకి వారిని తీసికొని రావాలని తలచారు. “ఇతడు దేవతాంతరప్రవణుడై పాడయిపోతున్నాడు కదా! ఇతనిని సంస్కరించి శ్రియఃపతికి దాసుడు అయేటట్లు చేస్తే, ఉజ్జీవించగలడు. నాకు కూడా సహాయకుడు కాగలడు”

అని భావించి, “ఇతనిని సంస్కరించి గల్గినవారు తిరుమల నంబి ఒక్కరే?” - అని నిశ్చయించుకొన్నారు. తమ శిష్యుడైన ఒక శ్రీవైష్ణవుని తిరుమలనంబి వద్దకు పంపి, “మీ మేనల్లుడు గోవిందప్పెరుమాళ్ నాతోపాటు వేదాంత విద్యను అభ్యసించేటపుడు నాకు సహాయకుడై, నా ప్రాణాలను కాపాడాడు. కర్మవశంచేత ఇప్పుడు ఇతడు అన్య దైవారాధనలో ఆసక్తిని కల్గి ఉన్నాడు. నాకోసం అతని విషయంలో అనుగ్రహాన్ని చూపి, అతనిని సంస్కరించి, శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయంలో అభిరుచి కలిగేటట్లు చేయాలి” అని విన్నవించమని చెప్పారు.

తిరుమలనంబిచే ఎమ్మార్ సంస్కరింపబడడం

శ్రీరామానుజులు పంపిన శ్రీవైష్ణవుడు తిరుమలనంబివద్దకు పోయి శ్రీరామానుజులు అభిప్రాయాన్ని విన్నపించాడు. తిరుమలనంబి, “నేను ఈ పనిని చేయాలని పూర్వమే అనుకున్నాను. ఇప్పుడు శ్రీరామానుజులు ఆజ్ఞాకూడా అయినది. ఇక, వేగంగా ఈపనిని చేస్తాను” అని తలచి, మఱునాడే నంబి తమ శిష్యులతో పాటు కాళహస్తికి పోయి, గోవిందప్పెరుమాళ్ శివారాధనకై అభిషేకజలాన్ని తీసికొని వచ్చే రేవు (ఘట్టం) దగ్గర వేచి ఉన్నారు. అప్పుడు శివుని స్తుతిగీతాలను పాడుకుంటూ వచ్చిన నాయనార్ (గోవిందప్పెరుమాళ్) చెవులకు వినిపించే రీతిలో నంబి - “కొన్నవైయైనై క్కుళిర నిరాట్టినాల్ ఎన్నుణ్ణాకుమ్ పయన్?” (గన్నేరు పూవును జటలలో కల్గిన శివుని అభిషేకిస్తే ఏమి ఫలమున్నది?) అని అంటూ ఒక పాపరాన్ని పలికారు. నాయనార్ నంబివైపు తల ఎత్తి చూచి, చిఱునవ్వు నవ్వి, వారిని తెలియని వానివలె ఏమీ పలుకకుండా వెళ్ళిపోయారు.

“ఈనాటికి ఇంతమాత్రం చాలును” అని తిరుమలకు నంబి వెళ్ళిపోయి, తరువాత ఇంకొకనాడు తిరిగి ఆ రేవు దగ్గరకు నంబివచ్చి, ఒక మఱ్ఱిచెట్టు కింద కూర్చుని ఉన్నారు. నాయనార్ తీర్థకలశాన్ని తీసికొని, అభిషేకంకోసం నీటిని తీసికొని రావడంకోసం ఆరేవువద్దకు రావడాన్ని గమనించి, తమ ఆచార్యులైన ఆశవందార్ (శ్రీయామునులు) అనుగ్రహించిన స్తోత్రరత్నంలోని “స్వాభావికానవధికాతిశయే శిత్యత్వం నారాయణ! త్వయి న మృష్యతి వైదికః కః, బ్రహ్మ శివః శతమఖః పరమస్య రాదిత్యేతేపి యస్య మహిమార్ణవవిప్రుష స్తే” (స్తోత్రరత్నం-11) (నారాయణా! బ్రహ్మ, శివుడు, ఇంద్రుడు మొదలైన దైవాలకంటే గొప్పవారైన ముక్తులు అందఱు నీ మహిమ అనే సముద్రంలో చిన్నచిన్న కణాలు మాత్రమే. అటువంటి నీ విషయంలో నీకు సహజమైనది, నిస్సమాభ్యధిక మైనది అయిన నీ గొప్ప ఐశ్వర్యాన్ని ఏ వైదికుడు

అంగీకరించడు? అందఱు అంగీకరిస్తారు కదా) అనే శ్లోకాన్ని ఒక పత్రంలో వ్రాసి నాయనార్ (గోవిందప్పెరుమాళ్) వచ్చే దారిలో పడవేశారు. నాయనార్ దారిలో కన్పించిన ఆ పత్రాన్ని గమనించి చూచి, అందులో వ్రాయబడిన శ్లోకాన్ని చదివి, ఆ పత్రాన్ని అక్కడే పారవేసి, కలశంతో నీటిని తీసికొని వస్తూ, మళ్ళీ ఇంకొకమాటు ఆ పత్రాన్ని తీసి, ఆ శ్లోకాన్ని చదివారు. ఆ శ్లోకంలోని అర్థాన్ని కొంతసేపు మనస్సులో భావించి, తిరుమలనంబి దగ్గరకు వచ్చి, ఆ పత్రాన్ని వారికి చూపి” దీనిని మీరు నా దారిలో జారవిడిచారా?” అడిగారు. నంబి అప్పుడు “మా సొత్తు ఏదీ జారిపోయే సొత్తు కాదు సుమా!” అని బదులిచ్చారు. అప్పుడు వారిరువురిమధ్య కొంత సరసమైన తత్త్వ విచారాత్మకమైన సంభాషణ జరిగింది.

ఈ సంభాషణవల్ల నాయనార్ మనస్సులో పరతత్వాన్నిగూర్చిన ఆలోచన తీవ్రంగా కల్గింది. ఆ ఆలోచనతోనే నాయనార్ తిరిగి వెళ్ళారు. దీనిని గమనించిన నంబి “నేను ముందు నాటిన బీజం మొలిచి, పెరగడం ఆరంభమైనది. ఇక కొంత కాలం అయిన తరువాత వచ్చి చూస్తాను” అని తిరుమలకు తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. శ్రీరామానుజులు తిరుమలనంబి వద్దకు పంపిన శ్రీవైష్ణవ బ్రహ్మణుడు తిరిగివచ్చి, జరిగిన సంగతిని శ్రీరామానుజులకు తెలియజేశాడు. శ్రీరామానుజులు చాలా ఆనందించి, తమ ఆనందాన్ని తమ ముఖ్యశిష్యులైన దాశరథి (ముదలియాణ్డాన్)ల వద్ద, కూరేకుల వద్ద వ్యక్తం చేస్తూ ఈవిధంగా అన్నారు.

“గోవిందప్పెరుమాళ్, పరమాచార్యులైన అశవందార్ శ్రీసూక్తిపట్ల ఆసక్తిని గౌరవాన్ని కల్గి ఉన్నందున, మనస్సులో శాస్త్రవశ్యులైనందున, తిరుమలనంబి పత్నికైన విషయాలను నిరాకరించలేక, వాటిపట్ల ఆసక్తిని, ఆలోచనను కలవారై, కొంతవరకు స్పృహతను పొందారు. అందువల్ల నంబికి ప్రతివచనాన్ని ఏమీ పలుకలేక వెళ్ళిపోయారు. “వేదమూలప్రమాణాత్” అనే రీతిలో మూలప్రమాణమై, ఏ దోషాన్ని ఉద్ఘాటించడానికి అవకాశం లేని వేదం, “ధర్మే సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్” అన్నట్లు అన్నీ స్థిరంగా ఉండేటట్లుగా ధర్మాన్ని వివరించే ధర్మశాస్త్రాలు (స్మృతులు) ఇంకా, ఇతిహాస పురాణాలు - అనే ఇవి అన్నీ చూపే అర్థాలన్నీ అతని మనస్సులో స్ఫురించాయి కదా! పరమాత్మ అవతారాలను ఎత్తి సద్ధర్మాన్ని ప్రవర్తింపజేశాడు. “నెతి వాశల్ తానే యాయ్ నిన్దాన్” (మార్గం, ద్వారం - అంటే - ప్రాప్యప్రాపకాలు-రెండూ తానై ఉన్నాడు), “జ్ఞానేన హినః పశుభిః సమానః” (జ్ఞానహీనుడు పశువుతో సమానం), “ఊర్ధ్వపుండ్రం ద్విజానామ్” (బ్రాహ్మణులకు ఊర్ధ్వపుండ్రం ధరించదగినది), “తవళప్పొడి కొణ్ణు

నీటిట్టిడుమిన్” (తెల్లని భగవానుని పాదధూళిని మీరు ధరించండి), “నీలు శెవ్వే యిడ క్యాణిల్” (భస్మాన్ని అయినా నిలుపుగా ధరించగా చూస్తే), “నారాయణాత్ బ్రహ్మ జాయతే, నారాయణాత్ రుద్రో జాయతే” (నారాయణునివల్ల బ్రహ్మ ఉద్భవిస్తున్నాడు, నారాయణునివల్ల రుద్రుడు పుడుతున్నాడు) - ఇత్యాది ప్రమాణాలు అన్నీ గోవిందుని మనస్సులో తోచినందు వల్లనేకదా అతడు తిరుమల నంబికి ఏ సమాధానం పలుకలేక వెళ్ళిపోయాడు” అని అంటూ తిరుమల నంబి - గోవిందప్పెరుమాళ్ మధ్యజరిగిన సంభాషణ ప్రకారాన్ని వారికి వివరించారు.

తరువాత కొంతకాలానికి తిరుమలనంబి కాళహస్తికి మూడవ పర్యాయం వచ్చి, గోవిందప్పెరుమాళ్ శివపూజకోసం పూవులను కోసే తోటలోకి పోయి, తమ శిష్యులకు తిరువాయ్మొళి దివ్యప్రబంధంలోని “తిణ్ణన్ వీడు” (2-2) అనే దశకంలో గల పాశురాలను వివరించడం ఆరంభించారు. ఈ దశకం భగవత్పరత్వాన్ని తెల్పుతున్నది. ఆ సమయంలో అక్కడ ఒకచెట్టు పైకి ఎక్కి పూవులను కోస్తున్న నాయనార్ చెవులకు తిరుమలనంబి మాటలు వినిపించాయి. ఆ దశకంలోని మొదటి మూడు పాశురాలను నంబి వివరించి, ఆ తరువాత “తేవన్ ఎమ్మెరుమానుక్కల్లాల్ పూవుమ్ పూశెయైమ్ తకుమే” (దేవుడు, భగవానుడైన శ్రీమన్నారాయణునకు తప్ప పూలు, పూజ ఇంకొకరికి తగునా?) అనే నాల్గవ పాశురాన్ని పలుకగానే, నాయనార్ దానిని విని తమ చేతులలో ఉండే పూవులను విసరి పారవేసి, వేగంగా చెట్టుపైనుండి కిందకు దిగి వచ్చి, తాము ధరించిన రుద్రాక్షమాలికలను తీసి విసరివేసి, తిరుమల నంబి శ్రీచరణాలపై వారి, “దేవాధిదేవుడైన భగవానునకు తప్ప వేఱు దైవానికి పూలు, చందనం తగదు; తగదు” అని అంటూ తామున్న స్థితికి చాలా వగచారు. “ఉభయ విభూతినిర్వాహకుడైన లక్ష్మీనాథుడు ఉండగా, అన్యదైవాన్ని ఆరాధించాను కదా! సలక్ష్మీకుడైన స్వామి ఉండగా నిశ్చీకులైన దేవతలను కొలిచాను కదా!” అని ఆక్రందించి, “ఈ ఆత్మను కరుణతో ఉజ్జీవింపజేయాలి” అని తమ ఆర్తిని అంతటిని వ్యక్తం చేస్తూ తిరుమలనంబిని ప్రార్థించారు. నంబికూడా వారిని పైకెత్తి హత్తుకొని, చల్లగా కటాక్షించి చూచి, మంచి మాటలతో వారి తాపాన్ని తీర్చి, తమతో వారిని తీసికొనిపోయి, శ్రీవైష్ణవ సంస్కారాలను చేసి, విశేషకృపతో జ్ఞాన్యార్థాలను అన్నిటిని తెలియజేశారు. గోవిందప్పెరుమాళ్, నంబి విషయంలో కృతజ్ఞతను కలవారై, వారి సకలవిధ కైంకర్యాలను చేశారు. ఈ సంగతిని శ్రీరామానుజులు విని చాలా సంతోషించారు.

తిరుమలనంబి గోవిందప్పెరుమాళ్ ను తమతో తీసికొని వెళ్ళాలని ప్రయత్నించి నప్పుడు, సంగతిని గ్రహించిన కాళహస్తిలోని శైవులు కొందఱు “మూలో ప్రధానులైన వీరిని మీరు ఏవిధంగా తీసికొనిపోతున్నారు?” అని వారిని అడ్డుకున్నారు. అప్పుడు గోవిందులు స్వయంగా “ఇక నాకు ఇక్కడ ఏ పనిలేదు వెళ్ళిపోండి” అని వారిని తిరస్కరించి పంపివేశారు. ఆ శివభక్తులలో ముఖ్యులైనవారొకరు “ఈవిధంగా సంభవిస్తుందని మాకు ముందే తెలుసు. శ్రీకాళహస్తి నాథుడు నాకలలో కన్పించి, “యమునైత్తు తైవర్” (ఆళవందార్), ఇళైయాత్తూర్ (శ్రీరామానుజులు, గోవింద భట్టర్ - అనే వీరు క్రమంగా శ్రీవైకుంఠంలో ఉండే విష్వక్సేనులు, అనంతాడు, గరుడుడు - అనేవి వీరి అవతారరూపాలు. వీరు విష్ణుసామ్రాజ్యాన్ని భూలోకంలోను స్థాపించడం కోసం అవతరించారు. వీరు మాకు చాలా ప్రియమైనవారు” అని, “గోవింద భట్టర్ కు కాళిలో నివసించాలనే అభిలాష మిక్కిలిగా ఉన్నందున, దానిని తీర్చడంకోసమే వారి చేతిలో లింగరూపంలో ఆవిర్భవించి, వారిని ఇక్కడకు తీసికొని వచ్చాము. వారు తిరిగి శ్రీవైష్ణవదాసులు అయే సమయంలో మీరు అడ్డురాకండి” అని అనగా, శివభక్తులు గోవింద భట్టర్ ను విడిచి వెళ్ళిపోయారు.

ఎమ్మార్ శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయాభినివేశం

అగ్రార్థంలో తిరుమగ్నైష్ఠిర్ పిర్రాన్ కొంతకాలం శైవసంప్రదాయంలో అత్యంతాభినివేశం కలవారై ఉండి, తరువాత పేయాగ్ర్థార్ల వలన సంస్కరింపబడ్డారు. ఈవిధంగా సంస్కారాన్ని పొందినవారు సంప్రదాయంలో చాలా అభినివేశాన్ని కల్గిఉంటారు. మన ఆచార్యులు తిరుమగ్నైష్ఠిర్ పిర్రాన్ కు “ఉతైయిలిదాదవర్” అనే పేరును పెట్టారు. భగవానుని పరత్వాన్ని సుస్థాపించడంలో, ఒరనుండి తీసిన కత్తిని తిరిగి ఒరలో పెట్టని రీతిలో, ప్రయత్నాన్ని విరమించని వీరునిగా వెలిగినవారు, వారు. “ఇని అఱిన్దేన్ ఈళణ్కుమ్ నాన్కుళణ్కుమ్ దెయ్ వమ్, ఇని అఱిన్దేన్ ఎమ్మెరుమాన్ ఉన్యై, ఇని అఱిన్దేన్ కారణన్ నీ, కగ్గెన్దై నీ, కఱ్కెన్దై నీ, నత్కిరై నారణన్ నీ, సన్దత్తేన్ నాన్” (ఓ స్వామీ! నిన్ను శివునకు, బ్రహ్మకు దైవంగా తెలిసికొన్నాను. నిన్ను జగత్కారణ భూతునిగా గ్రహించాను. అభ్యసించిన, అభ్యసించే విద్యలన్నీ నారాయణుడవైన నీవే - అని బాగా గ్రహించాను), “ఇలజై కట్టగ్గైత్త కాకుత్తనల్లాల్ ఒరు దెయ్ వమ్ నానిలేన్” (లంకను నాశనం చేసిన శ్రీరాముని కంటే వేతొకరిని దైవంగా కలవాడనుకొను), “పొల్లాద దేవరై దేవరల్లరై తిరువిల్లా తేవరై తేతల్ మిన్ తేవు”

(తగని దైవాలను, నిశ్చికులైన దైవాలను దైవంగా కొలువవద్దు) అని చాలా దృఢంగా పలికారు, ఈ ఆగ్రాహం.

ఆచార్యపరంపరలో ఒకరైన, ఎమ్మార్ అనే ప్రసిద్ధి పొందిన గోవింద భట్టర్ కూడా ఇటువంటివారే. భగవానునిపట్ల, ఆగ్రాహం శ్రీసూక్తులపట్ల, ఆచార్యులైన భగవద్రామానుజులపట్ల వీరికి ఉండే అభినివేశం (భక్తి) అవధి లేనిది. వీరి ఆచార్య భక్తినిగూర్చి తరువాత ప్రత్యేకంగా తెలుపబడుతుంది. “ఒన్ఱమ్ తేవుమ్” (తిరువాయ్మొళి-4-10) దశకం ఈడు వ్యాఖ్యాన ప్రవేశంలో కన్పించే ఈ సూక్తులు ఇక్కడ ఉదాహరణీయాలు.

“ఎమ్మార్ - సకలవేదశాస్త్రజ్ఞైయుమ్ అధికరిత్తువైత్తు, పరత్వమిన్నదెన్ఱు అబుది యిడ మాట్టాదే, “శోమ్ముక్కు కూడా చ్చిగ్గిరివాళుణ్ణో? నమక్కు ఉపాస్యరల్లా దారుణ్ణో? - ఎన్ఱు కణ్ణవిడమెజ్జుమ్ పుక్కు తల్లెశాయ్న్ఱు త్తడమాతీ త్తిరియానిన్ఱు, ఎమ్మెరుమానార్ దర్శనస్థరిల్ ఎత్తనైయేనుమ్ కల్వీ యిల్లాద స్త్రీప్రాయరుమ్ దేవతాస్త రణ్ణై అడుప్పిడు కల్ఁపాదియాక నిన్ఱైత్తిరుక్కిఅదు - ఇవ్వొన్ఱమ్ తేవుమ్ ఇప్పకత్తిలే ఉణ్ణైయితే - ఎన్ఱురుళిచ్చెయ్దార్” -

ఈ సూక్తులు కొంచెం వివరింపబడుతున్నాయి. “ఒన్ఱమ్ తేవుమ్” అనే దశకంలో భగవానుని పరేశత్వాన్ని - అతడే సర్వేశ్వరేశ్వరుడు - అనే విషయాన్ని నమ్మాగ్రాహం అద్భుతంగా సుస్థాపించారు. ఎమ్మార్ శ్రీసూక్తుల అభిప్రాయంకూడా ఇదే. వేద శాస్త్రాలవల్ల పరత్వ విషయంలో స్పష్టత కలుగలేదు. వేదం నారాయణుని పరత్వాన్ని గూర్చి పల్కినా, దేవతాంతరాలను కూడా గొప్పగా పల్కింది. అందువల్ల పలువురకు “వీరుకూడా మనకంటే ఉన్నతులే కదా!” అని తోచడంచేత, “అల్లులైన మనం నమస్కరించకూడని దైవం ఉన్నదా?” - అనే భ్రాంతి కల్గుతుంది. “శోమ్ము” - అంటే చేమకూర. ఇది చాలా పెళుసుగా ఉంటుంది. దీనిని కోయడంకోసం చాలా పదునైన కత్తి అక్కర లేదు. ఏ కత్తి అయినా చాలు. ఇదేరీతిలో, పాపం మెండుగా ఉండే సంసారులమైన మన స్థితిని చూస్తే, “ఏ దైవం అయినా మనచే నమస్కరించదగినదే” అని తోచి, కన్పించిన దైవాలకు అందఱికి తలవంచి, నమస్కరించి పడరానిపాట్లు పడతారు, లోకంలోని వారు. భగవద్రామానుజు దర్శనాన్ని నమ్మినవారు, ఏమాత్రం విద్యను లేనివారైన స్త్రీలైనా, “శ్రియఃపతి అయిన సర్వేశ్వరుడొక్కడే నమస్కరింప దగినవాడు; అన్య దైవాలు అన్నీ పాఠ్యుని కట్టడంకోసం పెట్టిన రాళ్ళవంటివారే” - అని భావించి, వారిపట్ల ఉదాసీనంగా ఉంటారు. దీనికి కారణం ఏమి? అంటే, ఈ

పక్షంలో (శ్రియఃపతి విషయంలో) “ఒన్ఱమ్ తేవుమ్” అనే ఈ దశకం ఉండడమే కదా! ఈ దశకం నారాయణ పరత్వం చాలా స్పష్టంగా తెలియజేస్తున్నది.

“తృణీకృతవిరించాదినిరంకుశవిభూతయః, రామానుజపదాంభోజ సమాశ్రయణ శాలినః” - అని అంటూ భగవద్రామానుజులను ఎమ్మార్ స్తుతించారు. భగవద్రామానుజుల శ్రీచరణాలను ఆశ్రయించిన భాగ్యశాలురు ఇంద్రలోకం మొదలైన ఐశ్వర్యాలను తృణంగా భావిస్తారు - అని దీని భావం. “ఒన్ఱమ్ తేవుమ్” దశకసారం కూడా - భగవానుడు సర్వస్మాత్పరుడై, జగత్కారణభూతుడై, మనలను దాసులుగా చేసికోవడంకోసం తిరుక్కురుకూర్లో “పాలిన్ఱు నిన్ఱ పిరాన్”గా కోవెలలో వేంచేసి ఉండగా, ఇతర దైవాలతో ఇక ఏమి పని?” - అనేదే. ఈ విధంగా ఆగ్రాహం స్పష్టంగా ఉపదేశించే ఈ దశకం మనకు ఉన్నందువల్ల, మనం ఏవిధమైన సందేహం, భ్రాంతి లేకుండా, “నారాయణుడే పరదైవం, అన్యదైవాలు ఎంత గొప్ప తనాన్ని కలవారయినా, మనవలె సంసారిజీవులే. వారిని ఆశ్రయించి సేవించ వలసిన అవశ్యకత మనకు ఏమీ లేదు” అని భగవద్రామానుజుల అనుగ్రహంవల్ల స్పష్టంగా గ్రహిస్తారు.

భగవానుని సౌలభ్యగుణంలో ఎమ్మార్ కు కల అభినివేశం

శ్రియఃపతి అయిన భగవానుడు - సర్వేశ్వరేశ్వరుడు - దేవాధిదేవుడు, - అనేది మాత్రమే కాదు. అతడు అత్యంతసులభుడు కూడా. మనం సులభంగా దరిచేరి ఆశ్రయించే రీతిలో సులభుడు. ఒకనాడు భగవద్రామానుజులు శిష్యులకు ఉపదేశం చేసేటపుడు, భగవానుని పరత్వంనుండి సౌలభ్యంవరకు గల అన్ని కల్యాణ గుణాలను గూర్చి ఉపన్యసించగా, దానిని ఆలకించిన ఎమ్మార్ కన్నీరు మున్నీరుగా ద్రవించి వ్యామోహాన్ని పొందారు. శ్రీరామానుజులు ఆస్థితిలో ఉన్న ఎమ్మార్ ను చూచి - భగవానుని సౌలభ్యాన్ని తెలుపగానే, లోకులు “ఇతడు ఇంత చిన్న వాడా!” అని వదలిపోవడానికి వారి భాగ్యహానివల్ల అది కారణమవుతున్నది. కాని, “ఇతడు ఇంత సులభుడా!” అని ద్రవించడానికి వీరికి ఒక్కరినే కారణమవుతున్నదే! ఆహా!” అని అన్నారు. ఈ విషయం నాచ్చియార్ తిరుమొళి (11-6)వ పాశుర వ్యాఖ్యలో, తిరువాయ్మొళి (1-3) పాశురవ్యాఖ్యలో ప్రస్తావింపబడింది.

ఎమ్మార్ ఆచార్యభక్తి

తిరుమల నంబిచేత సంస్కరింపబడి, వారి సన్నిధిలో శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయార్థ విశేషాలను పూర్ణంగా అధికరించిన గోవిందప్పెరుమాళ్ తమ ఆచార్యులైన నంబిపట్ల

శేషత్వప్రతిపత్తిని కలవారై ఉండే సమయంలో, శ్రీరామానుజులు శ్రీరామాయణం లోని సంప్రదాయార్థాలను మేనమామ అయిన తిరుమల నంబివద్ద గ్రహించడంకోసం ఒక ఏడాది కాలంపాటు తిరుపతిలో నివసించడం జరిగింది. ఆ కాలంలో తిరుమల నంబిచేత సంస్కరింపబడిన గోవిందభట్టర్ యొక్క విశిష్టవ్యక్తిత్వాన్ని, వారి ఆచార శీలాదులను, ఆచార్యభక్తిని శ్రీరామానుజులు దగ్గరగా ఉండి గమనించారు. ఒకానొక సమయంలో ఎమ్మార్ తిరుమలనంబికోసం తాము సిద్ధంచేసిన శయ్యపై కొంచెంసేపు పరుండి లేవడాన్ని గమనించి, దానికి గల కారణాన్ని తెలియ గోరి, “గోవింద భట్టర్ ఈవిధంగా చేయడానికి గల కారణమేమో?” అని నంబిని అడిగారు. నంబి అప్పుడు “ఆవిషయాన్నిగూర్చి మీరు వారినే అడుగవచ్చు కదా?” అని అంటూ గోవింద భట్టర్ ను పిలిపించి, ప్రశ్నించారు. అప్పుడు గోవిందభట్టర్ ఇచ్చిన సమాధానం ఏమంటే - “ఆచార్యులకోసంగా సిద్ధం చేసిన పడుకలో శిష్యుడు ఏ కొంచెంసేపు శయనించినా అది దోషమే. దానికి ఫలం నరకవాసమే” - అనే విషయం నాకు తెలుసు. అయినా, వండిన అన్నం సరిగా ఉండినదా? లేదా? అని పరీక్షించి చూచే రీతిలో, సిద్ధం చేసిన శయ్య సరిగా ఉన్నదా? లేదా? అని పరీక్షించి చూచాను. ఆచార్యునకు చక్కగా శయ్య అమరినది. వారు సుఖంగా నిద్రిస్తారు - అని తెలిస్తే చాలు. దాసుడనైన నాకు దీనివల్ల ఏ పాపఫలం కల్గినా కల్గనీ - అని తలచి శయ్యను పరీక్షించి చూచాను” అని. దీనిని విన్న శ్రీరామానుజులు గోవిందభట్టర్ కు గల ఆచార్యభక్తి వైలక్షణ్యాన్ని చూచి ఆశ్చర్యపడడమే కాక, చాలా ఆనందించారు కూడా.

ఎమ్మార్ భగవద్రామానుజులను ఆశ్రయించడం

శ్రీరామానుజులు ఒక సంవత్సరకాలం పెరియ తిరుమలనంబి వద్ద శ్రీరామాయణంలోని రహస్యార్థాలను అన్నిటినీ గ్రహించిన తరువాత నంబివద్ద తిరిగి శ్రీరంగానికి వెళ్ళడానికి అనుమతిని కోరారు. అప్పుడు నంబి “ఇంతదూరం వచ్చి, ఒక సంవత్సర కాలంపాటు నాకు సత్కాలక్షేపం చేయడానికి సహకరించిన మీకు ఏమి ప్రత్యుపకారం చేయగలను?” అని అన్నారు. శ్రీరామానుజులు “మీకు ఆ అభిప్రాయమే ఉంటే, తగని మార్గంలో ప్రవర్తించిన గోవింద భట్టర్ ను నా కోరికను అనుసరించి సంస్కరించారు. వారిని నాకు ఇవ్వకూడదా?” అని విన్నవించారు. శ్రీరామానుజులు మాటను ఆలకించిన నంబి వెంటనే గోవిందభట్టర్ ను పిలిచి “రండి! గోవింద భట్టారా! ఇక ఇప్పటినుండి మీరు శ్రీరామానుజులను, నన్ను సేవించినట్లే, సేవించండి” అని ఉదక పూర్వకంగా వారిని శ్రీరామానుజులకు దానమిచ్చారు.

పెద్దలకు, భాగవతులకు, అందులోను, ఆచార్యులకు క్రయ విక్రయార్థంగా తనను మలచుకోవడం ఉత్తమ శ్రీవైష్ణవలక్షణం. ఈ విషయాన్ని పెరియార్ వ్రాస్తున్న తమ ప్రబంధంలో - “కేశవా! పురుషోత్తమా! కిళిశోదియాయ్! కుఱళా! ఎన్ఱుపేళు వారడియార్ కళ్ ఎన్ఱమై విఱ్ఱువుమ్ పెరువార్ కళే” (4-10) (కేశవా! పురుషోత్తమా! నిత్యం వర్ధిల్లే జ్యోతిస్సును కలవాడా! వామనా! అని పలికేవారికి దాసులు మమ్ములను విక్రయించగల్గిన స్వాములు) అని తెలియజేశారు కదా! దేశికుల యతిరాజసత్తతిలోని “హరిభక్తదాస్యరసికాః క్రయవిక్రయార్థదశయా సమింధతే” అనే సూక్తి కూడా ఇక్కడ భావ్యం.

గోవింద భట్టర్ ను వెంటబెట్టుకొని శ్రీరామానుజులు శ్రీరంగానికి వెళ్ళే దారిలో, కంచెకి చేరారు. అప్పుడు గోవిందభట్టర్ ముఖం చాలా వాడిపోయి ఉండడాన్ని గమనించి-“మీరు ఒక పర్యాయం తిరుమలకు పోయి, నమ్మిని సేవించి రండి” అని, తగిన సహాయాన్ని తోడుగా పంపి, తాము కంచెలో శ్రీవరదరాజస్వామికి కైంకర్యం చేయసాగారు.

గోవిందభట్టర్ తిరుమలకు చేరి, తిరుమలనంబి గృహానికి పోయి వారికి, నమస్కరించి నిలచారు. దీనిని చూచి నంబి “పితనై పోక చొల్లుజోళ్” (పిచ్చివానిని వెళ్ళిపోమ్మని చెప్పండి) అని అంటూ తమ ముఖాన్ని చూపించకుండా వెనుకకు పంపించారు. “మాగ్ర్ఱముమ్ తారారే! వాళల్ తిఱవాదారే” (వాకిలిని తెరువక పోయినా కనీసం పలుకరించరా?) అని ఆశపడిన గోవిందభట్టర్ కు నంబి మాటలు చాలా బాధను కల్గించాయి. తిరుమల నంబితో వారి ధర్మపత్ని అప్పుడు “ఇంతదూరం శ్రమపడి వచ్చినవానిని దగ్గరకు పిలిచి, తీయగా మాటలాడి, శ్రీపాద తీర్థాన్ని, ప్రసాదాన్ని అనుగ్రహించకూడదా?” అని చాలాప్రేమతో పలుకగా, “విగ్ర్ఱ పళువుక్కు పుల్ ఇడువారుణ్ణే!” (అమ్మిన పళువుకు గడ్డి వేసేవారున్నారా?) అని కోపంగా పల్కి, తమముఖం చూపకుండా లోపలకు వెళ్ళిపోయారు. ఇంటి లోపల జరిగిన ఈ వృత్తాంతాన్ని బయట ఉండే గోవిందభట్టర్ విని గమనించి, ఆచార్యులైన నంబిని చూడాలనే ఆశను అంతటితో వదలిపెట్టి, వాకిటిలోనే నంబి తిరుమాళిగకు (గృహానికి) దండం పెట్టి, ఆలస్యం చేయకుండా కంచెకి తిరిగి చేరారు. “భగవద్రామానుజుల శ్రీచరణాలే శరణమ్” అని నిశ్చయించుకొని వారికి జరిగిన వృత్తాంతాన్ని తెలియ జేశారు. శ్రీరామానుజులు అంతా విని మనస్సులో “నా అభిప్రాయానుసారంగా నంబి ప్రవర్తించారే! అహా!” అని ఆశ్చర్యపడి, ఆనందించారు. తమ పాదాలపై

వాలిన గోవిందభట్టర్ను ప్రేమతో లేవనెత్తి, చల్లగా కటాక్షించి, వారిని వెంటబెట్టుకొని శ్రీరంగాన్ని చేరారు.

శ్రీరంగనాథుని సన్నిధిలో నిత్యవాసం చేస్తూ, గోవిందభట్టర్, “శ్రీరామానుజులే తల్లి, తండ్రి, ఆచార్యులు, దైవం ఇంకా అన్నీ” అని భావించి, వారి తిరుమేని సౌందర్యంలోను, ఆత్మగుణాలలోను మిక్కిలి ఆసక్తులై, వారిపట్ల అంతులేని ప్రేమతో, వారికి కైంకర్యం చేయడమే తమ కర్తవ్యంగా కాలం గడిపారు. గోవింద భట్టర్ యొక్క జ్ఞానానుష్ఠానాలు, ఆచార్యభక్తి, వైరాగ్యం మొదలైనవి దినదిన ప్రవర్ధమానాలు కాగా, చూచిన వారంతా వారిని చాలా శ్లాఘించారు. గోవింద భట్టర్ వారి పొగడ్తలను వింటూ “ఇవి అన్నీ తగినవే! తగినవే! అని తమను తాము పొగడుకొన్నారు.

దీనిని గమనించిన వారి ఆచార్యులు (ఉడైయవర్) “పలువురు మిమ్ములను పొగడినపుడు, మీరు మీ నైచ్యాన్ని (తక్కువదనాన్ని) అనుసంధించకుండా, మిమ్ములను మీరే పొగడుకోవడం తగునా?” అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు గోవింద భట్టర్ “అయ్యో! వారు నన్ను పొగడుతున్నారు అంటే - కాళహస్తిలో శైవశేషాన్ని ధరించి, చాలా హైన్యాన్ని అనుభవించిన నా స్థితిని శ్లాఘించడం లేదు కదా! మీరు పలికే పొగడ్తలు అన్నీ నన్ను సంస్కరించాలని దేవరవారు చేసిన కృషిఫలానికి కదా చెందుతాయి. ఈ కీర్తనంలో నేను కూడా అన్వయించి, సార్థక్యాన్ని పొందడమే కదా, నా స్వరూపం”- అని అన్నారు. దీనిని విని ఆచార్యులు “తగును, తగును” అని ఆనందించి, “మీకు గల గొప్ప ఆత్మగుణాలు నాకు కూడా కలిగేటట్లుగా మీరు నన్ను కౌగలించుకొనండి” అని గోవిందభట్టర్ను ఆలింగనం చేసికొని, తాము పవిత్రులైనట్లు భావించారట.

ఒకనాడు శ్రీరంగనగరంలోని ఒక వీధిలో ఒక భక్తుని (వేశ్య) ఇంటి వాకిటిలో గోవింద భట్టర్ తాము చేసే కైంకర్యాలను అన్నిటినీ వదలిపెట్టి, చాలాసేపు నిలచిపోయారు. దానిని గమనించిన శ్రీవైష్ణవులొకరు ఈ సంగతిని శ్రీరామానుజులకు తెలిపారు. అప్పుడు శ్రీరామానుజులు దానికి గల కారణాన్నిగూర్చి ప్రశ్నించగా, గోవిందభట్టర్ “ఆ ఇంటిలోనుండి ఎవరో మధురస్వరంతో దేవరవారికి జోలపాడే రీతిలోని ఒక గీతం ఆలపించగా, దానిని నా చెవులకింపుగా ఉన్నాను. ఆ కారణంచేత ఆ ఇంటి వాకిటి ముందు చాలా సేపు దేవరవారి గుణాలను భావాన్ని చేస్తూ

నిలచిపోయాను” అని అన్నారు. అందఱు గోవింద భట్టర్కు గల యతిరాజభక్తిని చూచి ఆశ్చర్యపడ్డారు. “శ్రీరామానుజుల కల్యాణగుణానుభవాన్ని, వారి తిరుమేని సౌందర్యంలోని అభినివేశాన్ని పొందడమే ధారకపోషకభోగ్యాలు” అనే స్థితి గోవింద భట్టర్కు దినదినాభివృద్ధి చెందింది. శ్రీరామానుజులు దివ్య విగ్రహసౌందర్యాన్ని గూర్చి ఎమ్మార్ పల్కిన ఈ క్రింది పాశురం దీనికి సాక్షి.

పఱుమె నత్తిల్లకన్ఱు పైజ్ఞుల్లులున్ఱన్ పల్లవమే విరలుమ్
పావన మాకియ పైన్ఱువరాడై పదిన్ఱ మరుజ్ఞులకుమ్
ముప్పొరి నూలొడు మున్ఱైయిలేత్తియ ముక్కోల్ తన్నులకుమ్
మున్నవర్ తన్ఱిడు మొత్తికళ్ నిత్తెన్ఱిడు ముఱువల్ నిలావల్లుకుమ్
కఱుకమే విత్తి కరుణై పొత్తిన్ఱిడు కమలక్కణ్ఱుకుమ్
కారిశుతన్ కల్లో శూడియ ముడియుమ్ కన కనత్తికై ముడియుమ్
ఎప్పొల్లుదుమ్ ఎతిరాశన్ వడివల్లుకు ఎన్నిదయత్తుళదాల్
ఇల్లై ఎనక్కెడిర్ ఇల్లై యెనక్కెడిర్ ఇల్లై యెనక్కెడిరే

(పద్యంవలె భాసించే అందమైన శ్రీచరణాలు, చిగుళ్ళవంటి వేళ్ళు, పావనమైన పీతాంబరాన్ని ధరించిన నడుము, అందమైన యజ్ఞోపవీతం, ముంజేతిలో దాల్చిన త్రిదండం యొక్క అందం, పూర్వులు పల్కిన సూక్తులతో నిండిన చిఱునవ్వు- అనే వెన్నెల అందం, కల్పవృక్షంవంటి కటాక్షం, కరుణను కురిసే తామరలవంటి నేత్రాల అందం, కారిసుతులైన శతకోపుల శ్రీచరణాలను అలంకరించుకొన్న, గొప్పదైన శిఖాబంధం, కిరీటం - అనే శ్రీయతిరాజుల అందం ఎల్లప్పుడు నా హృదయంలో ఉన్నందున నాకెదురెవ్వరు లేరు, నాకు సాటి ఎవరూ లేరు, నాకు సమానులెవరు లేరు)

ఎమ్మార్ సన్న్యాసాశ్రమ స్వీకారం చేయడం

గోవిందభట్టర్, “ఇరామానుశన్ మిక్క శీలమల్లాల్ ఉళ్ళాదు ఎన్నెజ్జే!” (శ్రీరామానుజులు గొప్ప శీలాన్ని తప్ప ఇంకొకటిని నా మనస్సు భావించదు) అనే రీతిలో శ్రీరామానుజుల దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యం, వారి కల్యాణగుణానుభవమే కాలక్షేపంగా కల్గినవారై ఉండగా, ఒకనాడు వారి తల్లి, “గోవిందా! మన కుటుంబం వృద్ధి చెందవద్దా! నా కోడలు ఆనందించవద్దా!” అని అనగా, “నేను ఒంటరిగా ఉండేటపుడు అవకాశాన్ని చూచి ఆమెను పంపించు” అని ఎమ్మార్ అన్నారు.

పలుదినాలు వేచి ఉన్నా, ఆవిధమైన అవకాశం లభించనందున, ఆమె శ్రీరామానుజుల దగ్గరకు పోయి ప్రార్థించారు. శ్రీరామానుజులు గోవిందభట్టర్‌ను పిలిచి, గోవిందా! నా ఆన. ఒక మంచి ముహూర్తంలో మీరు మీ భార్యతో గృహస్థ ధర్మాన్ని నిర్వర్తించండి” అని నియమించారు. అప్పుడు గోవింద భట్టర్ తమ పత్నిని పిలచి ఒకనాటి రాత్రి పూర్తిగా అంతర్యామియైన భగవానునిగూర్చి తెల్పి, ఆమెకు భగవద్గుణానుభవాన్ని కల్పించారు, ఈవిధంగా ఆ రాత్రి వారు గడపి నందన గృహస్థజీవితాన్ని గడిపే అవకాశం లేకుండా పోయింది.

జరిగిన సంగతిని కోడలు ద్వారా గ్రహించిన గోవిందభట్టర్ తల్లి, తన కోరిక నెఱవేరనందున చాలా బాధపడినది. తన కుమారుని విచారించగా, “అంతర్యామి నా లోపల స్పష్టంగా ప్రకాశిస్తూ ఉండగా, హేయమైన కార్యం చేయడానికి నాకు ఏకాంతం లభించలేదు” అని సమాధానం చెప్పారు. ఆమె మళ్ళీ శ్రీరామానుజుల వద్దకు పోయి తన బాధను వ్యక్తం చేయగా, శ్రీరామానుజులు గోవిందభట్టర్‌ను పిలిచి జరిగిన విషయాన్నిగూర్చి అడిగారు. అప్పుడు “అంతర్యామి ఎల్లప్పుడూ నాలో భాసించేటప్పుడు ఇక ఏకాంతం ఎక్కడ ఉన్నది? పత్నిసంగమానికి అవకాశం లేకపోయింది. నేనేమి చేయను?” అని గోవిందభట్టర్ బదులు పలుకగా, వారికి గల లౌకికవిషయవిరక్తిని గమనించిన శ్రీరామానుజులు చాలా సంతోషించి, “గృహస్థ ధర్మాన్ని అనుష్ఠించలేని రీతిలో మీకు విషయాంతరవిరక్తి కల్గింది. ఇక మీరు ఉత్తమాశ్రమాన్ని స్వీకరించండి” అని నియమించి, వారికి త్రిదండకాషాయాలను ఇచ్చారు. సన్న్యాసాశ్రమాన్ని స్వీకరించిన గోవిందభట్టర్‌కు “ఎమ్మెరుమానార్” అని తమ పేరునే పెట్టారు. అప్పుడు గోవిందభట్టర్ “ఇంత గొప్ప పేరును నేను వహించ లేను. పైగా, ఆచార్య నామాన్ని శిష్యుడు కల్గిఉండరాదని శాస్త్రం తెలుపుతున్నది. దేవరవారికి పాదచ్ఛాయగా, పాదుకగా ఉండే నాకు తగినట్లుగా ఒక పేరును అనుగ్రహించండి” అని అనగా, శ్రీరామానుజులు వారికి “ఎమ్మెరుమానార్”- అనే పేరును సంగ్రహించి “ఎమ్మార్” అనే నామాన్ని పెట్టారు. తరువాతి కాలంలో గోవిందభట్టర్ ఈ పేరుతోనే ప్రసిద్ధులయ్యారు. (ఇంతవరకూ ప్రస్తావించిన ఎమ్మార్‌కు సంబంధించిన వృత్తాంతాలను గురుపరంపరా ప్రభావం, ప్రపన్నామృతం గ్రంథాలలో దర్శించవచ్చు).

ఈ నామంలోని అర్థాన్ని చమత్కరిస్తూ శ్రీపరాశరభట్టర్ “రామానుజ పదచ్ఛాయా గోవిందాహ్యం నపాయినీ, తదాయత్తస్యరూపా సా జీయాన్మద్విశ్రమస్థలీ” అనే తనియన్

శ్లోకాన్ని అనగ్రహించారు. ఎమ్మార్, భట్టర్‌కు ఆచార్యులైనందున, శ్రీరామానుజులకు ప్రియశిష్యులైనందున, ఈ రెండు విషయాలు స్ఫురించే రీతిలో భట్టర్ రచించిన ఈ తనియన్ శ్లోకం అత్యంతం మధురం.

ఈ వృత్తాంతానికి అనుబంధంగా పన్నీరాయరప్పడి గురుపరంపరాప్రభావ గ్రంథంలో తెలుపబడిన ఈ క్రింది వృత్తాంతం స్మరణీయం. “అంతర్యామి లోపల ప్రకాశిస్తూ ఉండగా హేయకార్యానికి అవకాశం ఎక్కడ ఉన్నది?” అని ఎమ్మార్ పత్నిన సూక్తి వాస్తవమనే విషయాన్ని ఇతరులకు తెలియజేయడంకోసం శ్రీరామానుజులు చేసిన ప్రయత్నాన్ని ఈ వృత్తాంతం తెల్పుతున్నది. ఎమ్మార్ వైలక్షణ్యాన్ని గ్రహించిన వారు కదా శ్రీరామానుజులు. ఒకనాడు ముందు దినంలో ఎమ్మార్ శయనించిన చీకటి గదిలో ఒక సూదిని విసరి పడవేసిన శ్రీరామానుజులు, “అగదిలో ఉండే సూదిని వెదకి తీసికొనిరండి” అని తమ శిష్యులు కొండతీని పంపించారు. వారు వెలిగే దీపాన్ని తీసికొని ఆ గదిలో ఎంతసేపు వెదకినా సూది వారికి దొరకలేదు. వారు తిరిగి వచ్చి, సూది ఏమీ దొరుకలేదని శ్రీరామానుజులను తెలిపారు. అప్పుడు గోవింద భట్టర్‌ను పిలచి సూదిని తీసికొనిరమ్మనగా వారు ఏ దీపం లేకుండానే సూదిని వెదకి తీసికొని వచ్చి శ్రీరామానుజులకు ఇచ్చారు. అంతర్యామి యైన భగవానుడు వారిలో ప్రకాశిస్తున్నందున ఆ సూదిని వారు అనాయాసంగా వెదకి తీసికొని రాగలిగారు. కంచి చూపును పోగొట్టుకొన్న వ్యక్తి ఒకరు ఎమ్మార్‌ను ఆశ్రయించి, దృష్టిని తిరిగి పొందారని కూడా పెద్దలు చెబుతారు.

ఈ విధంగా లౌకికవిషయ వైరాగ్యాన్ని పొందిన ఎమ్మార్ విషయంగా “పోకు నమ్మీ!” (తిరువాయ్-6-2-2) అనే పాశురానికి ఈడు వ్యాఖ్యానావతారికలో కన్పించే కొన్ని పంక్తులు ఆస్వాదనీయాలు. “ఇన్నమెన్కైయక త్రిజ్గోరునాళ్ వరుతియేల్ ఎన్ శినమ్ తీర్వన్ నాన్” (పెరుమాళ్ తిరు-6-8) ఎన్ఱ ఇడతై ఉయ్ఱపిళ్ళై పాడా నిఱుచ్చెయ్దే, కాలాలే ఉడైప్పుడు, కైయాలే తళ్ళువదు అభినయిత్తు క్కాట్ట, ఎమ్మార్ కేట్టరుళి, “అఱ్ఱనన్ఱు, అదుపిన్ఱై పెర్ఱైగ్రాళాకిల్, అవన్ నెడు నాళ్ పారత్తిత్తు క్కిడన్దదన్ఱో! ఆనపిన్ఱు, అదన్ఱు పొరుళ్” - ఎన్ఱ ముకత్తై త్రిరియవైత్తు క్కాట్టినార్, నీ యకల నిన్ఱు పణ్ణినవై ఎల్లామ్ ఉన్ సన్నిధియిలే ఉన్ఱై పుణ్ణువేన్ - ఎన్ఱిఱాళ్ - ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్.” (“ఇకమీదట, నా చేతికి దొరకేటట్లుగా ఒకనాడు నీవు వచ్చినట్లయితే, నా కోపాన్ని తీర్చుకొంటాను” - అనే పెరుమాళ్ తిరుమొగ్గి సూక్తిని ఉయ్ఱపిళ్ళై- అనే అరైయర్-గానం చేస్తూ దాని అర్థాన్ని తమ కాళ్ళతో తన్నడం,

చేతులతో గెంటడం ద్వారా అభినయిస్తూ చూపగా, ఎమ్మార్ దానిని చూచి, “ఈవిధంగా కాదు. ఈ విధంగా చేతులతో గెంటడం, కాళ్ళతో తన్నడం చేస్తే, అతడు (భగవానుడు) చిరకాలంగా ఎదురు చూచినవి అతనిని లభిస్తాయి కదా! అందువల్ల అది కాదు భావం - అని అంటూ, తమ ముఖాన్ని పక్కకు తిప్పి ఆసూక్తి భావాన్ని అభినయించి చూపారు. “నీవు నన్ను విశ్లేషించి పెట్టిన క్లేశాలను అన్నిటినీ నీ సమక్షంలోనే నీకు నా ముఖాన్ని పక్కకు తిప్పుకోవడం ద్వారా కల్గిస్తాను - అని అంటున్నది పరాంకుశనాయకి” అని అన్నారు.)

ఎమ్మార్, తాము బాహ్యవిషయాలలో రుచిని లేనివారైనందున, బాహ్యవిషయ జ్ఞానం లేనివారై ఉండేవారు. “స్త్రీలకు అసాధారణ చిహ్నాలు ఏవిధంగా ఉంటాయి?” అని శిశుప్పైరుమాళ్ అనే ఆచార్యులను ఎమ్మార్ ప్రశ్నించారు - అనే సూక్తి ప్రసిద్ధం. ఈ విధంగా - ఉండే - ఎమ్మార్ “మిన్నిడై మడవార్ కళ్ళి” (తిరువాయ్-6-2) అనే దశకాథాన్ని తెలియజేసేటపుడు “ఇన్ద్ర సన్యాసి పిరట్టు పాడ త్తడళ్ళినార్” అని పిత్తై ఉఱక్కా విల్లిదాసర్ (ధనుర్దాసు - అనే శ్రీరామానుజుల శిష్యులు) అనేవారట. నూతన దంపతులను మొదటి రాత్రి ఏకాంతంలో ఒకటిగా కలిపి, బయట ఉండే స్త్రీలు శృంగార రసోద్దీపకాలైన గీతాలు పాడడం అలవాటు. వీటికి “పిరట్టు ప్పాడల్” అని పేరు. మనస్సులో ఏవిధమైన వికారం పొందకుండా, చిన్నపిల్లవాని మనస్తత్వాన్ని కల్గిన ఎమ్మార్ కామపరమైన విషయాన్ని సైతం సదస్సులో నిర్భయంగా పల్కడం వారి వైరాగ్యాతిశయానికి సూచకం కదా!

లౌకికవిషయవైరాగ్యాన్ని కల్గి ఉన్నట్లే, పరమాత్మ విషయంలో వీరు అనురాగాతి శయాన్ని కల్గి ఉండేవారనే విషయాన్ని తెలిపే తిరువాయ్మొళ్ళి వ్యాఖ్యలోని (6-2-2) ఈడు సూక్తులను కూడా ఈ సందర్భంలోనే గమనించవచ్చు. “ఎమ్మార్ - ఈశ్వరన్ మున్నే వన్దు నిన్దాలుమ్ ‘వా’ ఎన్నారైయుమ్ కిడైయాద సంసారత్తిలే, అవన్ అల్పమ్ తాన్మొన్న్ ఎన్నా, ‘పో’ ఎన్నారై పెఱ్ఱువడే ఎన్నర్” (ఎమ్మార్ - “ఈశ్వరుడు ఎదురుగా వచ్చి నిలచినా రమ్మని పిలిచేవారు లేని ఈ సంసారంలో, అతడు రావడం కొంచెం ఆలస్యం చేస్తే”, “నీవు నా వద్దకు రాకు, పో అని పలికే అభినివేశాతిశయాన్ని పొందినవారిని పొందగలిగాడు కదా!” - అని అనేవారు) అనే అచటి సూక్తి ఎమ్మార్ కు భగవద్విషయంలోని రక్తిని సూచిస్తుంది. దీనివల్ల “పరమాత్మని యో రక్తో విరక్తో పరమాత్మని” అనే శ్రుతి సూక్త్యర్థం మూర్తీభవించినవారు, ఎమ్మార్ - అని తెలుస్తున్నది.

ఎమ్మార్ - ఎమ్మెరుమానార్ :

ఎమ్మార్ ధర్మపత్నికూడా, వారి సాంగత్య ఫలంగా, లౌకిక విషయవైరాగ్యాన్ని పొంది, సన్న్యాసినియై, శ్రీరామానుజుల మఠంలో సేవ చేసేవారిలో ఒకరుగా ఉండేవారనే విషయం పన్నీరాయిరప్పడి గురుపరంపరా ప్రభావంలో తెలియజేయ బడింది. శ్రీరామానుజులకు శ్రీభాష్యరచనలో కూరేపులు, సహాయపడ్డారు. ముదలి యాణ్డాన్ కోవెల నిర్వాహంలో శ్రీరామానుజులకు మిక్కిలి సహాయపడ్డారు - అని కోయిల్మొక్కు అనే గ్రంథం తెల్పుతున్నది. కిడాంబి ఆచ్చాన్ మడప్పళ్ళి (మహాసన పాకశాల) కైంకర్యం నిర్వహించేవారు. ఈ విధంగా, విశేషమైన అంశం ఏమీ గ్రంథాలలో తెలుపబడక పోయినా, ఎమ్మార్ గ్రంథకాలక్షేపాదులలో సహాయకులుగా ఉంటూ శ్రీరామానుజులను ఎమ్మార్ కు సేవించేవారని, వారికి అంతరంగకైంకర్యం చేసేవారని అభ్యహించవచ్చు. వీరుపురకు మధ్యగల చాలా ఘనిష్ఠమైన సంబంధాన్ని తెలిపే పలు ఐతిహ్యాలు గ్రంథాలలో కన్పిస్తాయి. శ్రీరామానుజుల హృదయాన్ని అద్దంవలె స్వచ్ఛంగా గ్రహించినవారు, వీరు - అని వీటివల్ల తెలుస్తున్నది.

తాము భుజించిన పిదప, “భుక్త్యా శతపదం గచ్ఛేత్” అనే న్యాయాన్ని అనుసరించి కొంతదూరం నడవడం శ్రీరామానుజులకు అలవాటు. అప్పుడు ఎమ్మార్ వారి వెంటనే ఉండి, వారి గమనసౌందర్యాన్ని చూచి ఆనందించేవారట. ఒకనాడు భోజనానంతరం, కొంత దూరం నడచిన శ్రీరామానుజులు, అలవాటుగా నడిచే దూరంకంటే తక్కువ దూరం నడిచి, వెనుకకు తిరిగి వచ్చారు. దీనిని గమనించిన ఎమ్మార్, “తిరుమాలిరుమ్ శోరై యాకాదే తిరువుళ్ళత్తిల్ ఓడుకిఱదు” (తిరుమాలిరుమ్ శోరై కదా దేవరవారి మనస్సులో స్ఫురిస్తున్నది) అని అనగా, “ఆమ్! అప్పడియే” (అవును, ఆవిధంగానే) అని శ్రీరామానుజులు అన్నారు. ఈ సందర్భం తిరువాయ్ మొళ్ళి (10-8-3) పాశురం లోని “మడిత్తేన్ మనైవాన్మొక్కైయై నిఱ్ఱుదోర్ మాయైయై” ఇత్యాదిసూక్తిని వివరించే ఈడు వ్యాఖ్యానంలో తెలుపబడింది. ఆ సమయంలో ఈ పాశురాన్ని అనుసంధించే శ్రీరామానుజులు, తదర్థానుగుణంగా చటుక్కున వెనుకకు మళ్ళారు. పాశురంలోని అభినివేశంచేత అసంకల్పితంగానే శ్రీరామానుజులు ఆవిధంగా చేశారనే సంగతిని ఎమ్మార్ గుర్తించి ఆవిధంగా పలికారు. “మడిత్తేన్” అనే పదం ద్వారా నివృత్తి ప్రసక్తి స్ఫురించడం చేత, ఆ అర్థాన్ని రామానుజులు మనస్సులో భావించి, తదనుగుణంగా నివర్తించారని.

దీనికి ఇంచుమించు మాటుగా ఉండే ఒక ఐతిహ్యాన్ని శరణాగతిగద్య వ్యాఖ్యానంలో పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై ఉట్టంకించారు. ఈ గద్యం - శ్రీరంగనాథునకు, శ్రీరామానుజులకు మధ్య జరిగిన సంవాదరూపం. శరణాగతి గద్యంలో “నిత్యకింకరో భవాని” అని శ్రీరామానుజులు అర్థించగా, నమ్మెరుమాళ్ దానికి సమాధానంగా “నిత్యకింకరో భవ” అని అనుగ్రహించాడని అనంతరచూర్ణిక తెల్పుతున్నది. ఆ తరువాత కూడా, “ఏవంభూతోఽసి, నిత్యకింకరో భవిష్యసి”, “శ్రీరంగే సుఖ మాస్య”, “మా తే భూదత్ర సంశయః” అని ఈవిధంగా శ్రీరంగనాథుడు అనుగ్రహించినట్లుగా తెలుపబడింది.

ఈ సందర్భంలో పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళైవ్యాఖ్యానిస్తూ, “ఇప్పటి పెరియపెరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్దార్ - ఎన్ఱు నాళ్ళల్ విశ్వసిక్కుమ్మడి ఎళ్ళనే?” ఎన్ఱు ఎమ్మార్ కేట్టు, “ఎనక్కు పెరియపెరుమాళ్ తమ్ముడైయ శీలాదిగుణజ్ఞలై క్కరతలామలకమాక క్కాట్టి త్తన్ఱు అవర్ శోల్విక్కు చ్చొన్న వార్తై యాకైయాలే అవర్ అరుళిచ్చెయ్ద వార్తై - ఎన్ఱు విశ్వసిక్కు త్తట్టిలై - ఎన్ఱు ఎమ్మెరుమానార్ అరుళిచ్చెయ్దార్” (“ఈవిధంగా శ్రీరంగనాథుడు మీతో పలికాడు - అని మేము ఏవిధంగా విశ్వసించడం?” - అని ఎమ్మార్ ప్రశ్నించగా, “నాకు పెరియపెరుమాళ్ తన శీలాదిగుణాలను కరతలామలకంగా దర్శింపజేసి, నాచే పల్కించిన మాట కనుక, అస్వామి పల్కిన సూక్తి - అని నమ్మడం లోనే అడ్డు లేదు” - అని శ్రీరామానుజులు బదులు పలికారు) అనే ఒక ఐతిహ్యాన్ని ఉట్టంకించారు.

సామాన్యంగా ఏ శిష్యుడు, ఆచార్యుని ప్రశ్నించడానికి సాహసించని ప్రశ్నను ఎమ్మార్ ఇక్కడ అడిగారు. “శ్రీరంగనాథుడు మీతో పల్కినట్లుగా, మిమ్ములను అతడు అనుగ్రహించినట్లుగా గద్యంలో చెప్పబడి ఉన్నది. ఈ విధంగా శ్రీరంగనాథుడు మీతో నిజంగా పలికాడని మేము విధంగా నమ్మాల్?” అనేది ఎమ్మార్ ప్రశ్నలోని తాత్పర్యం. ఎమ్మార్కు, శ్రీరామానుజుల సూక్తిలో నమ్మకం లేదు - అని అనలేము కదా! మనవంటి వారి మనస్సులో కలిగే సంశయాన్ని శ్రీరామానుజులు పలికే సమాధానంతోనే తీర్చాలి - అనే భావనతోనే ఎమ్మార్ ఈ ప్రశ్నను అడిగారని భావించాలి. తమతో శ్రీరంగనాథుడు పల్కిన “మా తే భూదత్ర సంశయః” అనే సూక్తిని ఎమ్మార్ అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా శ్రీరామానుజులు పలికారని గ్రహించాలి.

పెరియార్థ్వార్, తమ దివ్యప్రబంధంలో “శాయైపోల ప్పాడవల్లార్ తాము మణుక్కర్ కళే” (5-4-11) అని పలికారు. “శాయై” అంటే ఛాయ - నీడ. “నీడవలె పాడగల్గిన వారు సామీప్యస్థితిని పొందగలరు” అని ఈ సూక్తి అర్థం. దీని తాత్పర్యం అవగతం కాలేదని ఒకరు ఎమ్మార్తో అన్నారు. అప్పుడు ఎమ్మార్ “ఈ పాశురాధ్వాన్ని నేను శ్రీరామానుజుల సన్నిధిలో వినలేదు. అయినా, వారి అనుగ్రహంతో ఈ సూక్తి భావాన్ని తెలుపుతున్నాను”, అని పల్కి, శ్రీరామానుజుల పాదుకలను తమ శిరస్సుపై పెట్టుకొని, కొన్ని క్షణాలు వారిని తమ మనస్సులో ధ్యానించి, వెంటనే, “ఇదిగో, స్వామి అనుగ్రహించిన అర్థాన్ని వినండి. ఈ దశకాన్ని పాడగల్గినవారు భగవానునకు నీడవలె ఎల్లప్పుడు సన్నిహితులై, విశ్లేషించకుండా ఉండి ఉజ్జ్వలిస్తారు” అని దీని అర్థం అని అన్నారు. ఈ అర్థనిర్వాహం శ్రీవరవరమునుల వ్యాఖ్యలోనే కాక, తిరువాయ్మొళి పిళ్ళై వ్యాఖ్యలో కూడా ప్రస్తావింపబడింది.

పూర్వం ఒకానొక సమయంలో, శ్రీరామానుజులు, తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్మి దగ్గరకు కూరేఫలను జీవాత్మయొక్క అసాధారణ లక్షణాన్నిగూర్చి తెలిసికొని రమ్మని పంపగా, తిరుక్కోట్టియూర్ నంచి. “అడియేనుళ్ళాన్ ఉడనుళ్ళాన్” అనే తిరువాయ్ మొళి సూక్తిని పురస్కరించుకొని ఆత్మస్వరూప నిష్కర్షను చేసిన సంగతి కూరేశ వైభవంలో ప్రసిద్ధం. ఏ అర్థాన్ని అయినా ఆచార్యులద్వారా వ్యక్తం చేయాలనే అభిప్రాయంతోనే ఈ విధంగా శ్రీరామానుజులు చేశారు. ఈ క్రమం అందరికీ అనుసరణీయం. దీనిని అనుసరిస్తూ ఎమ్మార్ “ఎళ్ళల్ కతియే! ఇరామానుశమునియే! శజ్జై కెడుత్తాణ్ణ తవరాశా! - పొజ్గు పుకల్ మజ్జైయర్కోన్ ఈన్ఱ మత్తైయాయరమ్ అనైత్తుమ్ తజ్గు మనమ్ నీ ఎనక్కు తై” అని పల్కిన సూక్తి గమనార్హం. దీనిని అనుసరించിയే ఎమ్మార్ ప్రియశిష్యులైన భట్టర్ కూడా తిరువాయ్మొళి దివ్యప్రబంధంయొక్క అర్థాన్ని తమ మనస్సు ధరించేటట్లుగా అనుగ్రహించాలి- అంటూ “ఎయ్నె పెరుమ్ కీర్త్తి ఇరామానుశమునితన్ వాయ్న మలర్పాదమ్ వణ్ణుకిన్ఱేన్, ఆయ్నె పెరుమ్ శీరార్ శడకోపన్ శెన్ఱమిల్ వేదమ్ తరిక్కుమ్ పేరాద ఉళ్ళమ్ పెఱ” అనే తనియన్ పాశురాన్ని అనుగ్రహించారు.

తిరువరంగుత్తముదనార్ ఇరామానుశనూగ్రహిస్తాది ప్రబంధంలో “కుత్తైయల్ పిరాన్ ఒలిమిక్కు పాడలై యుణ్ణ వలిమిక్కు శీయమ్ ఇరామానుశన్” తిరుమజ్జైయార్థ్వార్ అనుగ్రహించిన శ్రావ్యాలైన పాశురాలను అనుభవించిన, గొప్ప బలాన్ని కల్గిన సింహం శ్రీరామానుజులు - అని అన్నారు. ఎమ్మార్కు కూడా శ్రీరామానుజులు సింహంగానే

సాక్షాత్కరించారు. తమ ఆచార్యులను సింహంగా ఎమ్బార్ రూపిస్తూ పల్కిన ఈ క్రింది రస్యమైన శ్లోకం స్మరణీయం.

వేదోత్తంసగుహవిహరపటునా శ్రీశైలశృంగోల్లసత్ -

మాయాకేసరిమానితేన గహనన్యాయాటవీచారిణా ।

గంభీరేణ పరాత్మభేదనమహానాదేన నాథేన మే

గుప్తోఽహం యతిసార్వభౌమహరిణా వరే భృశం నిర్భయః

(ఈ శ్లోక వివరణాన్ని అనుబంధంలో గమనించవచ్చు).

పంచపాత్రవృత్తాంతం

శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయంలో - ఉపపాత్రకు (పంచపాత్రకు) “రామానుజమ్” అని పేరు. ఈ విధమైన వ్యవదేశం ఉపపాత్రకు కల్గడానికి కారణమైన ఎమ్బార్కు సంబంధించిన ఒక వృత్తాంతం కర్ణపరంపరగా పెద్దలవల్ల తెలుస్తున్నది. శ్రీరామానుజుల కాలంలో, వారి శిష్యులొకరు తన కుమారునకు శ్రీరామానుజుల పేరును పెట్టి, ఆ పేరుతో అతనిని పిలుస్తూ, ఆవిధంగా నోరార శ్రీరామానుజుల నామాన్ని ఉచ్చరించి ఆనందించేవారట. ఈ సంగతిని గమనించిన ఎమ్బార్ ఆవిధంగా శ్రీరామానుజుల నామాన్ని పెట్టి పిలిచే రీతిలో తమకొక పుత్రుడు కలుగలేదు కదా!- అని విచారించి, ఒకనాడు తమ మనస్సులోని కొఱతను శ్రీరామానుజులతో అన్నారు. అప్పుడు శ్రీరామానుజులు, ఎమ్బార్కు శంఖచక్రలాంఛితమైన, తాము వాడుకొనే ఉపపాత్రను ఇచ్చి, దీనిని నా పేరుతో “రామానుజమ్” అని పిలువండి - అని నియమించగా, ఎమ్బార్ ఆచార్యుల మాటను అనుసరించి పంచపాత్రను “రామానుజమ్” అనే పేరుతో వ్యవహరించారట. అప్పటినుండి శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయంలో ఉపపాత్ర “రామానుజమ్” అనేపేరుతో పిలువబడుతున్నది.

ఆచార్యపరంపరలో ఎమ్బార్కు స్థానం

శ్రీరామానుజుల ముఖ్య శిష్యులుగా చెప్పబడే కూరేళులకు, దాశరథికి (అగ్రాన్కు, అణ్డాన్కు) లేని ఒక వైలక్షణ్యం ఎమ్బార్కు సిద్ధించింది. అది ఏమంటే- గురుపరంపరలో అన్వయమే. కూరేళుల పుత్రులు ఇరువురు జన్మించిన తరువాత, శ్రీరామానుజులు కూరేళుల గృహానికి ఆ బిడ్డలను మంగళాశాసనం చేయడంకోసం ఎమ్బార్ మొదలైన శిష్యులను వెంటబెట్టుకొని వెళ్ళారు. శిశువులను తమవద్దకు తీసికొని రమ్మని ఎమ్బార్ను నియమించారు. అప్పుడు ఎమ్బార్ శిశువులను

తీసికొనివస్తూ, వారికి దృష్టి దోషం సోకకుండా ఉండడంకోసం రక్షగా ద్వయమంత్రాన్ని అనుసంధించారు. దీనిని గ్రహించిన శ్రీరామానుజులు” ఎమ్బార్! ఈ బిడ్డలవద్ద ద్వయం పరిమళిస్తున్నదే” అని అనగా, ఎమ్బార్ తాము చేసిన పనిని గూర్చి వారికి తెలిపారు. అప్పుడు శ్రీరామానుజులు, “ఈ శిశువుల హితంకోసం ముందుగా కృషి చేసినవారు మీరే. అందువల్ల మీరే వీరికి ఆచార్యులు కాదగినవారు” అని అప్పుడే ఆజ్ఞాపించారు. ఆవిధంగానే శ్రీపరాశరభట్టర్కు, శ్రీవ్యాసభట్టర్కు ఎమ్బార్ ఆచార్యులై, తమకు తెలిసిన సర్వార్థాలను వారికి బోధించారు. భట్టర్ తమ సహస్రనామ భాష్యారంభంలో “పందే గోవిందాతే” అని అంటూ ముందుగా ఎమ్బార్ను స్మరించారు. శ్రీరామానుజులకు తరువాత దర్శననిర్వాహకులై భట్టర్ వెల్గడానికి కారణం - ఎమ్బార్ అనుగ్రహమే అనేది వాస్తవం. ఈవిధంగా ఎమ్బార్ పూర్వాచార్యపరంపరలో విశిష్టమైన స్థానాన్ని అలంకరించారు.

ఎమ్బార్ పల్కిన మధురమైన అర్థనిర్వాహాలు కొన్ని

దివ్యప్రబంధవ్యాఖ్యానాలలో పలుచోట్ల భట్టర్ అనుగ్రహించిన రస్యమైన అర్థ నిర్వాహాలు కన్పిస్తాయి. వీటికి మూలం, భట్టర్కు ఆచార్యులైన ఎమ్బార్, తండ్రి అయిన కూరేళులే. దివ్యప్రబంధ వ్యాఖ్యానాలలో ఎమ్బార్ నిర్వాహాలుగా కన్పించే అర్థవిశేషాలు అన్నీ చాలా మధురమైనవి. వాటిలో కొన్ని ప్రస్తావించబడుతున్నాయి.

నాచ్చియార్ తిరుమొళ్ళిలోని “ఊడల్ కూడల్ ఉణర్తల్ పుణర్తల్, నీడు నిన్ఱ నిత్తైపుకల్ ఆచ్చియర్” (4-11) అనే సూక్తిని “ఇవర్కళక్కు నిత్తైపుకల్ ఆవదు - కృష్ణనై ఇన్నాళ్ నాలు పట్టిని కొణ్ణాళ్, ఇన్నాళ్ పత్తు పట్టిని కొణ్ణాళ్ - ఎన్ఱ పుకల్ కాణుమ్” (వీరికి కల నిండైన కీర్తి ఏమంటే - శ్రీకృష్ణుని, ఈమె నాల్గు దినాలు ఉపవసించేటట్లు చేసింది, ఈమె పది దినాలు ఉపవాసం చేసేటట్లు చేసింది - అనే కీర్తి సుమా) అని ఎమ్బార్ వ్యాఖ్యానించారు.

శ్రీకృష్ణుడు, గోపికలు పలువురికి ప్రత్యేకంగా ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క సమయాన్ని నిర్దేశించి చెప్పి, “ఈవేళలో ఈ చోటికి వస్తాను, నిన్ను కలుస్తాను” అనేవాడు. కాని, చెప్పిన విధంగా వచ్చేవాడు కాడు. మోసం చేసేవాడు. ఇందువల్ల గోపికలు చాలా కోపించి, “ఇక శ్రీకృష్ణుని ముఖం కూడా చూడకూడదు” అని నిశ్చయించుకొనేవారు. తరువాత శ్రీకృష్ణుడు, ఏమీ తెలియనివానివలె, ఏమీ జరుగనివానివలె, ఆ గోపికల ఇంటికి వెళ్ళేవాడు. అప్పుడు ఆ గోపికలు అతని ముఖంవైపు కూడా చూడకుండా

ఉండేవారు. శ్రీకృష్ణుడు, “నిన్ను చూస్తే తప్ప నేను భుజించను” అని పల్కి, వారి ఇంటి వాకిటి తిన్నెపైననే కూర్చుని, ఉపవాసం చేస్తూ ఉండేవాడు. ఈ విధంగా శ్రీకృష్ణుని నాలుగు దినాలపాటు ఉపవాసం చేసేటట్లు చేసిన గోపిక ఈమె; పది దినాలపాటు ఉపవాసం చేసేటట్లు చేసిన గోపిక ఈమె - అనేదే ఈ గోపికలకు నిండైన, నిత్యమైన కీర్తి - అని ఎమ్బార్ చేసిన పై వివరణలోని తాత్పర్యం. ఈ వివరణలోని హార్దమైన భావం సహృదయహృదయసంవేద్యం.

శ్రీరంగంలో ఒక పర్యాయం అధ్యయనోత్సవాలు జరిగే సందర్భంలో, నమ్మెరు మాళ్ నమక్షంలో శ్రీరామానుజులు, మిగిలిన ఆచార్యులు గోష్ఠిగా వేంచేసి ఉన్నారు. అప్పుడు జరిగే అరైయర్ సేవను (ఆగ్రహార ప్రబంధాలను దివ్యగానప్రక్రియలో ఆలపిస్తూ ఆ పాశురాల అర్థానికి తగిన రీతిలో అభినయం చేసే కైంకర్యాన్ని నిర్వహించే వారికి “అరైయర్” అని పేరు. అధ్యయనోత్సవాలలో జరిగే “అరైయర్ సేవ” చాలా ప్రసిద్ధం.) అందఱు వీక్షిస్తూ ఆనందిస్తున్నారు. “ఉయ్ న్దపిళ్ళై” అనే అరైయర్ పెరియార్వార్ తిరుమొగ్గిలోని “అత్తాదన్ అప్పుచ్చి కాట్టుకిన్దాన్” అనే సూక్తిని (2-1-1) ఆలపిస్తూ, “అత్తాదన్” అనే పదాన్ని పలికేటప్పుడు నమ్మెరుమాళ్ ను చూపిస్తూ, “అప్పుచ్చి” (ఆ బూచి) అనే పదానికి తమ కళ్ళ రెప్పలను వంచి, భయపెట్టే రీతిలో అభినయించారు. శ్రీకృష్ణుడు తనతోటి గోపాలబాలకులను భయపెట్టడం ప్రకృతసందర్భం. ఆ ప్రయత్నంలో భాగంగా “ఆ కృష్ణుడు బూచిని చూపించాడు” అనే పైసూక్తికి అరైయర్ ఆ విధంగా కళ్ళతో తీవ్రంగా చూడడం, కనురెప్పలను విణిచి చూపడంవంటి అభినయాలను చేయడం గమనించిన ఎమ్బార్, ఆ అభినయం సరి కాదని తలచి, “శ్రీకృష్ణుడు తన దివ్యచేష్టితాన్ని శంఖచక్రాలను చేతులలో దాల్చి చూపించడంద్వారా ప్రదర్శించాడు, ఆవిధంగా తోటి బాలకులను భయపెట్టాడు” - అనే అర్థం వచ్చే రీతిలో తమ చేతులను భుజాలపై పెట్టి అభినయించి, అరైయర్ కు సైగచేశారు. అప్పుడు అరైయర్ ఇంకొకమారు పై సూక్తిని ఆలపిస్తూ, ఎమ్బార్ చూపిన రీతిలో అభినయించారు. శ్రీరామానుజులు ఆ అభినయాన్ని చూచి, ఆనందించి, అరైయర్ ముందు రీతిని మార్చి వేఱు రీతిలో అభినయాన్ని చేయడానికి ఎమ్బార్ చూపిన అభినయమే కారణమై ఉండాలి అని భావించి, వెనుకకు తిరిగి చూచి, “గోవిందప్పెరుమాళ్! ఇరున్దిరో!” (గోవిందప్పెరుమాళ్! ఉన్నారా!) అని అన్నారు. శ్రీకృష్ణుడు, దూతగా తన సౌలభ్యాన్ని ప్రకాశింపజేసినట్లే, లోకంలోనివారు భయపడేటట్లుతన పరత్వాన్ని కూడా కొన్ని సందర్భాలలో

ప్రదర్శించి ఆనందించాడు - అని ఈ సూక్తిలోని భావం. పూర్వం “మడితేన్ మనెవార్త్తైయై” - అనే సూక్తిని సంబంధించిన ఐతిహ్యంలో ఎమ్బార్, శ్రీరామానుజుల హృదయన్ని గ్రహించగల్గినవారు - అని తెలుపబడినట్లే, ఈ ఐతిహ్యంలో, ఎమ్బార్ హృదయాన్ని శ్రీరామానుజులు గ్రహించగల్గినవారనే విషయం సూచింపబడడం గమనార్హం. ఇది, ఈ ఇద్దరి మధ్య ఉండే హార్దికమైన, గాఢమైన అనుబంధాన్ని తెల్పుతున్నది. “నెయ్ తలైనేమియుమ్” (1-2-12) అనే పెరియార్వార్ల సూక్తిని వ్యాఖ్యానిస్తూ తిరువాయ్మొగ్గిప్పిళ్ళై కూడా ఈ ఐతిహ్యాన్ని ఉట్టంకించడం గమనార్హం. ఇంచుమించు ఇటువంటి సందర్భాన్నే పెరుమాళ్ తిరుమొగ్గిలోని (6-8) పాశురసూక్తి వ్యాఖ్యానంలో పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై ఉట్టంకించడం కూడా గమనించ వచ్చు.

గోదాదేవి నాచ్చియార్ తిరుమొగ్గి ప్రబంధంలోని “వారణ మాయిరమ్” అనే ఆఱవ దశకంలోని ఆఱవ పాశురంలో, శ్రీకృష్ణుడు వచ్చి తన పాణిని గ్రహించినట్లుగా కలగన్న వృత్తాంతాన్ని తన చెలికత్తైతో పలికే సందర్భంలో “ఎన్నై కైత్తలమ్ పగ్గిల్ క్కనాక్కణ్డేన్” అని అన్నది. దీనికి అనుగుణంగా వ్యాఖ్యాత శ్రీరామాయణంలోని ఒక శ్లోకాన్ని ఉదాహరిస్తూ, ఆ శ్లోకంలో కల్గిన ఒక సందేహానికి ఎమ్బార్ పల్కిన రస్యమైన సమాధానాన్ని కూడా ఉట్టంకించారు.

“న ప్రమాణీకృతః పాణిః బాల్యే బాలేన పీడితః” (శ్రీరామాయణమ్-యుద్ధ-119-6) (శ్రీరాముడు తాను చిన్న వయస్సులో ఉన్నప్పుడు నన్ను పాణిగ్రహణం చేసిన విషయాన్ని మఱచిపోయాడా!) అని అంటూ సీతాదేవి హనుమానునితో పలికే సందర్భం ఇది. ఇక్కడ సీతాదేవి “పాణిగ్రహణమ్” అని అనకుండా “పీడితః పాణిః” అని అనడంలో ఏమి తాత్పర్యం? - అని కొందఱు ఎమ్బార్ ను ప్రశ్నించగా- “అణ్ణణ్డన్ ఉణ్ణ ఆరుయిర్ క్కోదిదు” (తిరువాయ్మొగ్గి-9-6-6) (భగవానునిచే అనుభవింపబడగా మిగిలిన అసారమైన ఆత్మ ఇది) అనే రీతిలో, అప్పుడు పాణి గ్రహణాన్ని చేసినపుడు తనకే అనన్యార్థ అయే రీతిలో శ్రీరాముడు దృఢంగా గ్రహించిన విషయాన్ని ఈ పదం తెల్పుతున్నది - అని ఎమ్బార్ సమాధానమిచ్చారట.

తిరువాయ్మొగ్గి ప్రబంధంలో నమ్మార్వార్ల “ఒడుళ్ళ అవన్ కణ్, ఒడుళ్ళలుమ్ ఎల్లామ్ విడుమ్, పిన్నుమ్ ఆక్కై విడుమ్ పొల్లుదు ఎణ్ణై” (1-2-9) అని అంటూ భగవానుని సన్నిధిలో శరణాగతి చేస్తే, కర్తవ్యం అంతా పూర్తి అయినట్లే, ఇక

దేహావసానసమయకోసం వేచి ఉండడమే పని - అని తెలిపారు. ఈ సూక్తిని వ్యాఖ్యానించే నమ్మిళ్ళై ఎమ్మార్ పల్కిన ఒక అర్థనిర్వాహాన్ని ప్రస్తావించారు.

ఎమ్మార్, ఒక పర్యాయం, “అక్కై విడుమ్ పొల్లుదు ఎణ్ణై” అనే సూక్తికి - భగవానుని ఆశ్రయించిన తరువాత, ఈ శరీరం అనువర్తించడానికి కారణమైనవి తొలగిపోతాయి కనుక, తత్కార్యమైన శరీరం కూడా తనంతటానే నశించిపోతుంది. అందువల్ల ఈ దేహం తొలగే దినాన్నిగూర్చి లెక్కించవలసి ఉన్నదా? దానిని గూర్చిన చింతయే అక్కఱ లేదు” - అని వివరించారట. అగ్రార్థ సూక్తిలోని “ఎణ్ణై” అనే పదంలోని ఏకారాన్ని నిశ్చయాత్మకంగా గ్రహించి “లెక్కించాలి” అనే అర్థాన్ని మిగిలిన ఆచార్యులు తెలుపగా, వ్యావర్తకంగా ఎమ్మార్ అన్వయించి, “లెక్కించనక్కరలేదు” అనే అర్థాన్ని పలికారు. ఎమ్మార్ చేసిన ఈ వివరణం ఇరుపత్తునాయరప్పడి వ్యాఖ్యలో కూడా ఉన్నది.

సర్వస్మాత్పరుడైన భగవానుడు భక్తులకు అత్యంతం సులభుడై, వారు పిలిచిన సమయంలో వారి దగ్గరకు వచ్చి రక్షించడం అతనికి గొప్పతనానికి చిహ్నం. ఇందువల్ల “కాక్కుమియల్వినన్ కణ్ణపెరుమాన్” (రక్షించే స్వభావాన్ని కలవాడు, శ్రీకృష్ణుడు) అనే నమ్మిక భక్తులకు ఏర్పడుతుంది. పెరియాళ్వార్ భగవానుని గూర్చి “నమ్మవై నరశిఞ్చై నవిణ్ణైత్తువార్కళై క్కణ్ణక్కాల్” (4-4-9) (విశ్వసనీయుడైన నృసింహుని అభిమానించి కీర్తించేవారిని దర్శిస్తే) అన్నారు. ఈ సూక్తి వ్యాఖ్యానంలో ఎమ్మార్ అనుగ్రహించిన వార్త ఒకటి ఉదాహరింపబడింది. వారు పల్కిన సూక్తి ఏమంటే - “ఈశ్వరనుక్కు మూన్ఱు అపత్తు వన్ఱు కళ్లిన్ఱు” అని. ద్రౌపదికి, గజేంద్రునకు, ప్రహ్లాదునకు భగవానుడు సహాయపడి ఉండకపోతే సంసారులు “భగవానుడనేవాడు లేడు” - అని కదా భావిస్తారు. అగ్రార్థులు, తమకు కల్గిన క్లेशంకంటే, భగవద్భక్తులకు భగవానుని పట్ల ఉండే విశ్వాసం ఎక్కడ సడలిపోతుందో! ఏమో! - అని కదా భీతిల్లుతారు. “ఎణ్ణనమ్ తేఱువర్ ఉమరే” (ఏ విధంగా మీరు విశ్వాసాన్ని పొందుతారు?) (తిరువాయ్-8-1-3) అనికదా వారి భావన. “నాకు నీవు సహాయపడ లేదు - అనే విషయం అటు ఉండని. నీవు గజేంద్రాదులకు నీ దర్శనాన్ని ఇవ్వకపోతే, నీ కల్యాణ గుణాలే రక్షకం - అని నమ్మి ఉండేవారు ఏవిధంగా నిన్ను విశ్వసిస్తారు!” - అనేది పై సూక్తిభావం.

భగవానునకు మూడు ఆపదలు ఏర్పడినవట. “మహత్యాపది సంప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్ హరిః” (గొప్ప ఆపద సంభవించినపుడు భగవానుడైన హరి స్మరించ

దగినవాడు) అనే ఆప్త వచనాన్ని నమ్మి ద్రౌపది, తనకు మానభంగం కలిగే సమయంలో “గోవింద! పుండరీకాక్ష! రక్ష మామ్” అని అంటూ రెండు చేతులను జోడించి నమస్కరించి, ఆక్రందించింది. అప్పుడు ఆమెకు స్వామి చీరలను అనుగ్రహించడం వల్ల ఆమె మానం మాత్రమే కాదు, భగవానుడు కూడా రక్షింపబడ్డాడు. ద్రౌపదికి వచ్చిన ఆపద సర్వలోకవిదితం. భగవానునకు కల్గిన ఆపద ఏమంటే - అతడు అప్పుడు ద్రౌపదిని రక్షించకపోతే, సంసారులు అందఱు భగవానుడు లేడనే నిశ్చయించు కొంటారు. అందువల్ల భగవానుడు ద్రౌపదిని రక్షించడంద్వారా తననుకూడా రక్షించుకొన్నవాడయ్యాడు. తన అస్తిత్వాన్ని నిరూపించుకొన్నాడు. గజేంద్ర, ప్రహ్లాదుల విషయంలో కూడా ఈవిధంగానే భావించాలి - అనేది ఎమ్మార్ సూక్తి హృదయం.

ఎమ్మార్ శాస్త్ర వైదుష్యం

తిరువాయ్మొళిలోని “నిన్ఱ ఒన్ఱై” (8-8-5) ఇత్యాది పాశురానికి ఎమ్మార్ తెల్పిన అర్థనిర్వాహం వారి శాస్త్రవైదుష్యానికి ప్రతీక. నిష్కర్షకశబ్దాలు, అనిష్కర్షక శబ్దాలు - అని. శబ్దాలు రెండు విధాలుగా ఉంటాయి, వీటిలో, నిష్కర్షక శబ్దాలు అంటే - వేర్వేరుగా నిర్దేశింపబడిన ధర్మధర్మి శబ్దాలు. ఇవి, నియత నిష్కర్షకాలని, వైవక్షిక (వివక్షనుబట్టి) నిష్కర్షకాలని రెండు విధాలు. నియత నిష్కర్షకాలంటే - నియతంగా వేర్వేరుగా నిర్దేశింపబడే ధర్మధర్మిశబ్దాలు. “గంధవతీ పృథివీ” అనేది దీనికి ఉదాహరణం. గంధవత్సవం పృథివియొక్క అసాధారణ ధర్మం కనుక అది నియతం వైవక్షిక నిష్కర్షక శబ్దాలంటే - వక్రవివక్షను బట్టి వేర్వేరుగా నిర్దేశింపబడే ధర్మధర్మి శబ్దాలు. “పటస్య శుక్లః (శౌక్యమ్)” అనేది దీనికి ఉదాహరణం. తెల్లగా ఉండడం అనేది వస్త్రం యొక్క అసాధారణ ధర్మం కాదు. కనుక ఇది అనియతం. ఇక, అనిష్కర్షక శబ్దాలంటే - అభేదంగా నిర్దేశింపబడే ధర్మ ధర్మిశబ్దాలు. దీనికి ఉదాహరణం “శుక్లః పటః” అనేది.

“కణ్గళ శివన్ఱు” (8-8) అనే దశకంలోని మొదటి నాల్గు పాశురాలలో భగవత్ప్రకారకంగా ఆత్మస్వరూపం అనుసంధింపబడింది. ఇకపై, 5వ పాశురం నుండి 8వ పాశురంవరకు గల నాల్గు పాశురాల విషయంలో ఎమ్మార్ ఒక విధంగాను, ముదలియాణ్డాన్ వేఱొక విధంగాను అభిప్రాయపడ్డారు. “ఎమ్ పెమ్మానోడు” ఇత్యాది 8వ పాశురంవరకు గల నాల్గు పాశురాలు వైవక్షికనిష్కర్షక

శబ్దపరంగా అన్వయించాలని ఎమ్మార్ నిర్వాహం. ఇది, ఎనిమిదవ పాశురంలోని “ఎమ్ పెమ్మానోడతే శెన్ఱు అఱ్ఱళ్ళ కూడ క్కూడిగ్రైగ్రాకిల్ నల్లత్తైప్పు” (చరమ దశలో తెలివి కల్గి, ఆత్మస్వరూపాన్ని, భగవత్స్వరూపాన్ని అనుసంధించి, “భగవానునితో పోలిన శుద్ధిని ఈ ఆత్మ కల్గిఉన్నది” అని అనుసంధించం సంభవిస్తే - “భగవానుడు జ్ఞానానంద లక్షణుడు, ఆత్మకూడా జ్ఞానానంద లక్షణుడే” - అని తలచేటట్లుగా ఆ ఆత్మనుగూర్చిన అనుసంధానం కల్గితే, “యం యం వాపి స్మరన్ భావం త్యజం త్యంతే కళేబరమ్, తం తమేవైతి కాంతేయ తదా తద్భావభావితః” (గీత-8-6) అనేగీతా సూక్తిక్రమంలో ఆ అంతిమస్మృతికి అనుగుణంగా ఆత్మప్రాప్తి-కైవల్య సిద్ధి కలుగుతుంది) అనే సూక్తికి అనుగుణంగా చేయబడింది. అంటే, తెల్లని వస్త్రంలోని శౌక్యాన్ని (తెల్లని రంగును) వేటుగా వైపక్తిక శబ్దంతో నిర్దేశిస్తూ “పటస్య శౌక్యమ్” అని వ్యవహరించి నట్లుగా, ఆత్మయొక్క జ్ఞానానందలక్షణరూప ధర్మం వైపక్తికనిష్కర్షకశబ్ద నిర్దేశపూర్వకంగా తెలుపబడినదని, పాశురాలలో నిష్కృష్టాత్మానుసంధానమే చేయబడినదని ఎమ్మార్ అభిప్రాయం.

ఇక, ముదలియాణ్డాన్ నిర్వాహం అనిష్కర్షక శబ్దపరంగా చేయబడింది. “నిష్ఠ ఒన్ఱై” అనే అయిదవ పాశురంనుండి నిష్కృష్టాత్మసంధానంమాత్రమే కాక, భగవచ్ఛేషత్వ పర్యంతంగా ఆత్మస్వరూపం అనుసంధింపబడినదని వారి అభిప్రాయం. “ఎమ్ పెమ్మానోడు ఒత్తేశెన్ఱు, అఱ్ఱళ్ళమ్ కూడ క్కూడిగ్రైగ్రాకిల్” అని అంతిమస్మృతిలో, భగవానుడు ఈ జీవుని తనకు శేషంగా భావించేటట్లే, జీవుడు కూడా ఆ భగవానుని భావనతో సమానంగా చరమదశలో భగవచ్ఛేషత్వానుసంధానాన్ని - భగవానునకు ఈ ఆత్మశేషమనే అనుసంధానాన్ని చేస్తే, భగవదను భవం సిద్ధిస్తుంది” అని ఆణ్డాన్ అర్థనిర్వాహమైనందున, భగవదుపాసకపరంగా ఈ నిర్వాహం చేయబడింది. ఈవిధంగా ఆత్మస్వరూపాన్ని భగవచ్ఛేషత్వపర్యంతంగా అనుసంధించడం అనిష్కర్షక శబ్దపరంగా అన్వయించడమే కదా! పూర్వపాశురంలో “ఎన్ ఊనిల్ ఉయిరిల్ ఉఱిరినిల్ నిష్ఠ ఒన్ఱై యానుమ్ తానాయ్ ఒమ్మిన్ఱై ఉఱిర్నేన్” అని అంటూ ఆత్మను తనకు శరీరంగా కల్గినవానినిగా పరమాత్మను తెలిసికొన్నాను - అని చెప్పినందున, ఆత్మను భగవత్ప్రకారంకాగా తెలిసికొన్నాను - అని దీనిభావం. ఈ రీతిలో ఆత్మ భగవత్ప్రకారకంగా అనుసంధింపబడినందున, ఆ విషయమే మిగిలిన నాల్గు పాశురాలలో అవిష్కర్షకశబ్దనిర్దేశ పూర్వకంగా చేయబడుతున్నదని ముదలియాణ్డాన్ అభిప్రాయం.

ఎమ్మార్ కు గల దివ్యక్షేత్ర - అర్చామూర్తిప్రావణ్యం

మన పూర్వాచార్యులందఱు దివ్యదేశాలపట్ల, అచటి అర్చామూర్తుల పట్ల అత్యంతప్రావణ్యాన్ని కలవారు. ప్రపత్తికి తగినది అర్చావతారమే - అని వారి నిశ్చయం. అగ్రావర్ణు, తమ భక్తిపారవశ్యంతో శరణంగా ఆశ్రయించినది శ్రీరంగం, తిరుమల, పెరుమాళ్ కోయిల్ (కంచి) మొదలైన దివ్యదేశాలలోని అర్చామూర్తులనే కదా! అర్చా స్థలాలు భగవానుడు అభిమానించినవే కాక, అగ్రావర్ణు అభిమానపాత్రాలు కూడా. అందువల్ల పూర్వాచార్యులు దివ్యదేశాలపట్ల అత్యంత ప్రతిపత్తిని కలిగినవారు. ఎమ్మార్ కు కల ఈ అర్చామూర్తి ప్రావణ్యాన్ని తెలిపే కొన్ని సందర్భాలను ఇప్పుడు గమనిద్దాం.

తిరువాయ్మొళి ప్రబంధంలోని “విణ్మిళై త్తన తామమే పుక” (6-4-10) అనే సందర్భంలో ఈడు వ్యాఖ్యానం ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నది. “ఒరు తీర్త దినత్తన్ఱు జాయిఱుపోదు అణ్ఱానుమ్, ఎమ్మారుమ్ తళ్ళళిలే సంధిత్తు అహంకార - మమకారదూషితరాయ్ ఇరుప్పార్ పత్తుక్కోటిప్పేర్ నడువే అతిసుకుమారమాన తిరుమేనియై క్కొణ్ణ పత్తునాళ్ ఎమ్మొన్ఱరుళి, నిరపాయమాక పుక్కరుళొప్పగ్రైగ్ర పడికణ్ణదే” ఎన్ఱు ఒరువరై దణ్ణనిట్టు త్తమ్మవిక్కొళ్ళా నిఱ్ఱ, జీయర్, “కణ్ణేన్” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్వర్”.

శ్రీరంగనాథనకు ప్రతిపేడు నాల్గు బ్రహ్మాత్మవాలు జరుగుతాయి. ఈ ఉత్సవాలలో శ్రీరంగదివ్యదేశంలోని వీధులలో శ్రీరంగనాథుడు వేంచేయడంతో పాటు, దగ్గరలో ఉండే ఊళ్ళకు కూడా వేంచేస్తాడు. ప్రతి ఉత్సవంలోని పది దినాలలో రెండు వేళల వీధి ఉత్సవం పూర్తికాగానే గర్భగృహానికి తిరిగి వేంచేస్తాడు. ఆ సమయంలో 8వ పర్యాయం ముదలియాణ్డాన్, ఎమ్మార్ కలసి ఒకరితో ఇంకొకరు “విషపూరితమైన సంసారమండలంలో దోషమే నిండిన సంసారుల నడుమ పది దినాల ఉత్సవాన్ని కటాక్షించి నమ్మెరుమాళ్ ఏ ఉపద్రవం లేకుండా క్షేమంగా స్వస్థానికి చేరాడు కదా! మన భాగ్యమే భాగ్యం” అని అనుకొంటూ ఆనందించడం నంజీయర్ సాక్షాత్తు దర్శించారట - అనేది పై ఐతిహ్యంలోని తాత్పర్యం. దీనిద్వారా ఈ ఆచార్యులు ఇరువురికి నమ్మెరుమాళ్ అర్చామూర్తి తిరుమేనిపట్ల ఎటువంటి ప్రావణ్యం ఉన్నదో తెలుస్తున్నది.

ఒక దివ్యదేశాన్ని సేవించాలని వెళ్ళిన మన పూర్వాచార్యులు, ఆ దివ్యదేశంలో అగ్రావర్ణు కీర్తించిన తోటలను, వృక్షాలను, సాధాలను, కోవెలలోని ప్రాకారాలను

ఆదరంతో మెల్లగా సేవించి ఆనందించిన తరువాతనే, గర్భాలయంలోకి పోయి అర్చామూర్తిని సేవిస్తారు. దివ్యదేశాలలోని స్థావరాలు, అచేతనాలైన శిలాకాష్ఠాదులు సైతం నిత్యసూరుల అవతారవిశేషాలుగానే వారు సంభావించారు. ఎమ్మార్ కు చెందిన ఒక ఐతిహ్యం వారికి దివ్యదేశాలలోని స్థావరాలపట్ల గల ఉదాత్త భావనను ప్రకటిస్తున్నది. ఈ ఐతిహ్యాన్ని తిరువాయ్మొళిలోని (5-9-1) పాశురంలో గల “తేనార్ శోలైకళ్ శూళ్ర్” అనేసూక్తిని నమ్మిల్లై వ్యాఖ్యానిస్తూ ఈవిధంగా ఉట్టకించారు.

(తేనార్ శోలైకళ్ శూళ్ర్) - “జననాథబ్రహ్మరాయర్ తిరుముడిక్కుత్తైయిలే ఒరు మరమ్ వెట్టపుక, అత్తై ఎమ్మార్ కేట్టు, “అల్లాళప్పెరుమాళే! ఈశ్వరవిభూతియై అళిక్కుప్పార్తాయో!” - ఎన్న, ఇవర్ శొల్లమ్ వార్తై క్కేట్టైక్కాక “ఈశ్వరవిభూతి యల్లాద విడముణ్ణో?” ఎన్న, “అవైపోలన్టు కాణ్! ఇనై. సార్వభౌమనాన రాజావుమ్, మహిషయుమాక ముగ్గిర్రాట్టాక క్కుడనీర్ వార్తై ఆక్కుమ్ శోలైపోలే, పెరుమాళుమ్, పెరియపిరాట్టియుమ్ కూడక్కై కొట్టు ఆక్కుమనైకాణ్ - ఎన్ఱుళిచ్చెయ్దార్” (శ్రీరంగం లోని తిరుముడిక్కుత్తై అనేచోట పరుండి ఉండే శ్రీరంగనాథుని శిరస్సు దిశ అయిన పడమటి దిక్కులో) ఉండే ఒక చెట్టును జననాథబ్రహ్మరాయలు అనే అధికారి నటికి తీసివేయబోయాడు. దానిని వినిన ఎమ్మార్ “అల్లాళప్పెరుమాళే! (ఇది అధికారిని సంబోధించిన రీతి) భగవానుని విభూతిని నశింపజేస్తావా?” - అని అన్నారు. ఎమ్మార్ పలికే సమాధానాన్ని వినగోరిన ఆ అధికారి వారితో “భగవానుని విభూతి లేని చోటు అనేది ఉన్నదా? అంతా భగవద్విభూతియే కదా!” - అని అన్నాడు. అప్పుడు ఎమ్మార్ - “ఇది మిగిలిన విభూతివంటిది కాదుసుమా. దేశాన్ని అంతటినీ పాలించే ప్రభువు, రాజ్యం అంతా తనకు చెందినదే అయినా, తాను మిక్కిలిగా అభిమానించే విహారోద్వానంలోని చెట్లకు తాను, రాణి కలసి చేతులతో నీటిని మోసికొని వచ్చి పోసి పెంచుతారు కదా! ఆ రీతిలోనే, శ్రీరంగనాథుడు, శ్రీరంగనాయకి కలసి తమ చేతులారా స్పృశించి, ప్రేమతో పెంచిన వృక్షాలు సుమా ఇవి. అందువల్ల ఇది శ్రీరంగనాథుడు, శ్రీరంగనాయకిలకు చాలా అభిమతమైన సంపద. దీనిని నశింపజేయడం తగదు సుమా” అని అన్నారు.

ఈ వ్యాఖ్యానసూక్తిద్వారా దివ్యదేశంలోని స్థావరాలపట్ల ఎమ్మార్ కు గల అభినివేశం ఎంత గొప్పదో తెలుస్తున్నది. ఈ ఐతిహ్యం తిరువాయ్మొళిలోని (10-2-2) పాశుర వ్యాఖ్యానంలో కూడా ప్రస్తావింపబడింది.

తిరునెడున్దాణ్ణకప్రబంధంలోని “అలమ్ పురిన్ద నెడుమ్ తడక్కై” అనే ఆఱవ పాశురంలోని ఉత్తరార్ధంలో “నిలమ్ పరన్దు వరుమ్ కలుగ్గిప్పెన్జై యార్న్ద నడువేయ్

కళ్” అనే ప్రయోగం ఉన్నది. తిరుక్కోవలూర్ లో ప్రవహించే “పెన్జై” నది ఆ దివ్య దేశంలోని భగవానుని దర్శించాలనే ఆతురతతో ఒడ్డు ఒరసి కొని ప్రవహిస్తూ, తీరంలో ఉండే నివాసాలను, వెదుళ్ళ పొదలను ముంచి, వాటిని కొట్టుకొని వస్తున్నదని ఈ సూక్తిలో ఆగ్రహార్లు పలికారు. ఇక్కడ వాఖ్యాత పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై (శ్రీకృష్ణసూరి) పల్కిన వ్యాఖ్య మిక్కిలి మధురం - “కలుగ్గి - కలక్కముమ్, కానారుమ్, ప్రీతి ప్రకర్షణలే కలగ్గి పోకిరిపడి. భగవద్విషయమై అనుభవిక్కుప్పొమ్మోదు అవన్ విభూతియై యగ్గిత్తుక్కొణ్ణ పోకలామో? ఎన్నిల్, విభూతియినళవు పారాన్. ఇవళాదరత్తై యితే అవన్ పార్వదు. పిరాట్టియై క్కుణ్ణ ప్రీతిప్రకర్షణలే ముదలికళ్ మదువనత్తై యగ్గిక్క, అత్తై వన్దు మహారాజర్ క్కు చొల్ల”, “నమ్ కారియమ్ కృతకృత్యమాయిగ్గిగ్గ” ఎన్దు ఉకన్ఱార్ కళితే మహారాజరుమ్, రాజకుమారరుమ్. ఎమ్మార్ ఇవ్వడత్తై, “మధువన మిల్లైయాకిల్ ముదలికళుడైయ కిళర్త్తి రాజకుమారర్ కళుడైయ ముదుకోడే పోమ్; ఇత్తనైకాణ్ - “ఎన్ఱుళిచ్చెయ్దార్” అనేది వ్యాఖ్యానసూక్తి. ప్రకృతంలో వ్యాఖ్యాత ఉట్టంకించిన ఎమ్మార్ సూక్తి అవధేయం. దాని తాత్పర్యం కొంచెం వివరింపబడు తున్నది.

“సీతాదేవిని హనుమానుడు లంకలో చూచి తిరిగి వచ్చాడు” - అనే వార్తను వానరవీరులు విని, ఆనందంతో గంతులు వేసి, దూకి తిరిగి పయనిస్తూ మధువనం లోకి ప్రవేశించి, దానిని ఆనందాతిరేకంతో ధ్వంసం చేశారు. మధువనం వానర ప్రభువైన సుగ్రీవునకు చాలా ఇష్టమైన వనం - అని తెలిసినా, సీతావృత్తాంతంతో కలిగిన ఆనందాతిశయం వానరులను ధైర్యంగా ఆవిధమైన పనిని చేయించింది. ఈ వృత్తాంత ప్రసక్తి వచ్చినపుడు ఎమ్మార్ - “వానరవీరుల మార్గమధ్యంలో మధువనం అనేది ఒకటి ఉన్నది కనుక సరిపోయింది. లేకపోతే, వానరవీరుల ఆనందం కారణంగా రామలక్ష్మణుల వీపు భగ్గుమై ఉండేదికదా!” అని రస్యంగా అన్నారట. దీనిభావ మేమంటే- సీతాదేవి ఉండే చోటునుగూర్చి తెలిసిన ఆనందంతో తలమునకలైన వానరులు నేరుగా రామలక్ష్మణుల వద్దకు వచ్చి ఉంటే, తమ ఆనందం వ్యక్తం చేసే ప్రయత్నంలో వారందఱు రామలక్ష్మణుల వీపును మోది ఉండేవారు. అంతమంది వానరులు ఆ విధంగా మోదితే, ఆ రాజకుమారుల వీపు ఏమయి ఉండేది? వారి అదృష్టవశంచేత, దారిలో మధువనం ఉన్నది కనుక, వానరులు అందులో ప్రవేశించి తమ ఆనందాన్ని వ్యక్తం చేశారు. లేకపోతే రామలక్ష్మణుల వీపు భగ్గుమై ఉండేది” అని. “పెన్జై” నది, ప్రవాహతీరంలో ఉండే

నివాసాలను, పాదాలను, చెట్లను కూల గొడుతూ వచ్చినందున, దాని వేగం కొంత ఉపశమించింది. అందువల్ల తిరుక్కోవలూర్ కు ఏ ప్రమాదం వాటిల్లలేదు. ఆ రీతిలోనే ఆ మధువనప్రవేశం ద్వారా వానరవీరులు ఉత్సాహం ఉపశమించినందున, శ్రీరామలక్ష్మణులకు ప్రమాదం సంభవించలేదు - అనేది ఇచటి దృష్టాంత దార్ఢ్యాంతికాల సమన్వయం. శ్రీప్రకృతంలో ఎమ్మార్ సూక్తిలోని మాధుర్యం గ్రాహ్యం.

దివ్యప్రబంధాలలో ఎమ్మార్ కు గల అవగాహనవైశిష్ట్యం.

తిరువాయ్మొళి ప్రబంధం ఈడు వ్యాఖ్యాత నమ్మిళ్ళై “కోవైవాయాళ్” (4-3) అనే దశక ప్రవేశంలో ఈ దశకాన్ని ఎమ్మార్, తిరుమలైనమ్మి, భట్టర్ - అనే ముగ్గులు ముగ్గురు ఆచార్యులు వివరించిన రీతులను ప్రస్తావించారు.

ఏనాడో గడచిపోయిన భగవానుని లీలలను ఆ కాలంలోవలె ఇప్పుడు దర్శించి అనుభవించాలనే ఆశను ఆత్మార్లు “పాలనాయ్” (4-2) అనే ముందు దశకంలో వ్యక్తం చేశారు. ఆత్మార్లు కోరిన విధంగానే భగవానుడు వారితో కలసి, వారిపట్ల తనకు గల ప్రేమను ప్రదర్శించగా, ఆ అభిమానాన్ని “కోవై వాయాళ్” అనే ఈ దశకంలో ఆత్మార్లు ప్రస్తావిస్తున్నారు. ఈ సందర్భాన్ని ముగ్గురు ఆచార్యులు వేఱు వేఱు దృష్టాంతాలతో వివరించారు.

“చిన్న కుఱ్ఱవాడు, తనకు చంద్రుని పట్టుకొని ఇవ్వాలని తల్లి దగ్గర మారాం చేసినప్పుడు, అతనికి దెంకాయను (వేఱే ఆకర్షణీయమైన విషయాన్ని) ఇచ్చి అతని ఏడుపును మాన్పించే రీతిలో, ఎప్పుడో సంభవించిన తన లీలలను అనుభవించాలని ఆశపడే ఆత్మార్లకు భగవానుడు, భక్తులపట్ల అనురాగమనే వేఱొక గుణాన్ని ప్రదర్శించి, అంతకు ముందు ఆత్మార్లు తాము పొందగోరిన దానిని మఱచిపోయి, తాను చూపే గుణాన్నే అనుభవించేటట్లు చేశాడు” - అని ఎమ్మార్ వివరించారు.

ఆత్మార్లు ఆశించిన అనుభవాన్ని అనుగ్రహించకుండా, ఏదో ఇంకొక గుణాన్ని భగవానుడు చూపిస్తే, దానివల్ల ఆత్మార్లు తృప్తిపడి ఆనందించారు - అనే ఈ ఎమ్మార్ నిర్వాహం లోకరీతిని దృష్టాంతంగా చేసికొని చేయబడింది. ఎమ్మార్ చూపించిన దృష్టాంతం లోకసిద్ధం కదా!

ఒకడు, ఇంకొక వ్యక్తి నుండి ఒకవిషయాన్ని పొందాలని ఆపేక్షించినప్పుడు, ఇచ్చే వ్యక్తి కూడా, ఆ వస్తువును వెంటనే ఇవ్వకపోయినా, “నీవు కోరినట్లే ఇస్తాను”-

అని మాట ఇస్తే, అడిగిన వ్యక్తి ఆ వస్తువును పొందినట్లుగా తాత్కాలికంగా ఆనందిస్తాడు. అదేవిధంగా, ఆత్మార్లు ఆశపడిన విధంగానే అనుగ్రహిస్తానని భగవానుడు మాట ఇవ్వగా, దానితో ఆత్మార్లు తాము ఆశించిన రీతిలో పొందినట్లుగా భావించి ఆనందంగా పల్కుతున్నారని తిరుమలనంబి వివరించారు.

త్రికాలాలలోని భగవానుని లీలాప్రకారాలను ఇప్పుడే దర్శించాలని ఆశపడిన ఆత్మార్లకు, కాలచక్రనిర్వాహకుడైన భగవానుడు, కాలమనే అవరోధాన్ని తొలగించి, గడచిన కాలంలోని వృత్తాంతాలను సైతం వర్తమానకాలంలో వలె దర్శింపజేయగా, వాటిని దర్శించి ఆత్మార్లు ఆనందిస్తున్నారని భట్టర్ అర్థాన్ని నిర్వహించారు.

తిరుమల నంబి నిర్వాహంలో ఆత్మార్లకు భగవానుని మాటపై గల విశ్వాసం, భట్టర్ నిర్వాహంలో భగవానుని అఘటితఘటనాసామర్థ్యం వెల్లడి అవుతున్నాయి.

తిరుప్పావై ప్రబంధంలోని “ఉళ్ళళ్” అనే 14వ పాశురంలో గ “శెళ్ళల్ పొడిక్కు తై వెళ్ పల్ తవత్తవర్” అనే ప్రయోగం తామసప్రకృతిని కల్గినవారిని తెల్పుతున్నదని ఎమ్మార్ వివరించారు. రాత్రికాలం అంతా తాంబూలచర్వణం చేసి, విషయభోగాలను అనుభవించి పొద్దు పొడవగానే, మనం ఈ విధంగానే ఇంకా ఇక్కడ ఉంటే రాజదండనకు గురికావని వస్తుందని భయపడి, కావిరంగు పొడిలో వస్త్రాలను తడపి ఎఱ్ఱగా చేసి, ధరించి, దంతాలను తోమి తెల్లగా చేసికొని, నిజమైన తాపసుల వేషాన్ని ధరించినవారుకూడా తమ తమ దేవతామందిరాలకు వెడుతున్నారు. తామసులు సైతం నిద్రలేవగా, ఇంకా నీవు నిద్రిస్తున్నావా! - అని అంటూ బయట ఉండే గోపికలు, లోపల శయనించి ఉండే గోపికను ప్రబోధిస్తున్నారని ఎమ్మార్ నిర్వాహంలోని తాత్పర్యం. ఎమ్మార్ కొంతకాలం శైవమతస్థులై, తరువాత తిరుమలై నంబివల్ల సంస్కరింపబడినవారైనందున, ఈ నిర్వాహం వారి గత చరిత్రకు అనుగుణంగా చేయబడింది.

భగవానుని విశ్లేషించినందువల్ల కల్గిన దుఃఖంలో మునిగిన గోదాదేవికి వర్షాకాలంలో వికసించే పూలను చూడగానే భగవానుని స్మరణ కల్గి, విరహతాపం అధికమైనది. అందువల్ల ఆ పూలను చూచి “నన్ను ఇంకా అధికంగా బాధించడం కోసంగానే భగవానుడు మిమ్ములను పంపించాడా?” అని “కార్క్కడల్ పూక్కాళ్” అనే నాచ్చియార్ తిరుమొళిలోని పదవ దశకంలో ప్రశ్నిస్తున్నది. ఈ క్లేశంనుండి తప్పకోవడంకోసం, ఆ పుష్పాలను చూచి (“మాగ్గిల్లైప్పట్టవర్ కూట్టత్తు

వైతుక్కిళ్ళిగ్రీరే”) “నన్ను స్వామి ఆజ్ఞాపత్రం మాతీనవారి సమూహంలో చేర్చండి” అని అంటున్నది. ఈ సందర్భంలోని “మాగ్రీరైప్పట్టవర్ కూట్టత్తు” (ఆజ్ఞాపత్రం మాతీన వారి గోష్టిలో) అనే ప్రయోగానికి తిరుమలైనమ్మి, ఎమ్మార్, కూరేళులు - అనే ఆచార్యులు ముగ్గురు అర్థనిర్వాహం చేసిన క్రమాన్ని వ్యాఖ్యాత పెరియవచ్చాన్ పిళ్ళై తమ వ్యాఖ్యలో ప్రస్తావించారు.

భగవానుని విశ్లేషణల చాలా దుఃఖాన్ని పొందిన గోదాదేవి, “నేను భగవానునిపై ప్రేమను కల్గిఉన్నందువల్ల కదా ఈ క్లేశం కల్గింది” అని తలచి, అందువల్ల భగవానుని అనుభవంపట్ల ఔదాసీన్యాన్ని పొంది, “జరామరణమోక్షాయ” (ముసలితనం, మరణం- అనేవి తీరంగా పొందబడే కైవల్యం) అనబడే ఆత్మానుభవాన్నిమాత్రం కోరేవారి సమూహం మధ్యలోకి అయినా నన్ను తీసికొని పోయి చేర్చండి” అని అంటున్నది అనిపై గోదాసూక్తికి తిరుమలై నంబి పల్కిన అర్థం నిర్వాహం. దుఃఖాన్ని కల్గించే భగవానుని అనుభవంకంటే దుఃఖం నుండి విడుదలను పొందడమే ఈమెకు ప్రకృతంలో అపేక్షితమనే భావనతో తిరుమల నంబి ఈ అర్థాన్ని పలికారు.

కేవలరు ఏకాంతంగానే ఆత్మానుభవాన్ని పొందుతారు. వారు సమూహంగా ఒకరితో ఇంకొకరు కలిసి ఉండరు. “కూట్టత్తు క్కిళ్ళిగ్రీరే” అని ఈమె అన్నందున, కేవలమల మధ్యలో చేర్చమని అంటున్నదని అర్థంచెప్పడం పొసగదు. అందువల్ల, సంసారమండలం నుండి, ఆజ్ఞాపత్రం మాతీ పోగా, పరమపదాన్ని చేరి, అక్కడ భగవదనుభవాన్ని పొందేవారి గోష్టిలోకి చేర్చమని ఈమె అంటున్నదని ఎమ్మార్ అర్థాన్ని నిర్వహించారు.

భగవానుడు తాను శిక్షించగోరినవారిని రెండు విధాలుగా శిక్షిస్తాడు. సాక్షాత్తుగా తానే కొందరిని శిక్షించగా, మఱి కొందరిని తన సేవకులైన మిమ్ములను పంపి శిక్షిస్తాడు. ఇప్పుడు నన్ను శిక్షించడంకోసం మిమ్ములను పంపాడు. మీరు, మీ ద్వారా శిక్షింపదలచినవారి సమూహంనుండి నన్ను తప్పించి, భగవానుడే స్వయంగా శిక్షించేవారి సమూహంలోకి నన్ను చేర్చండి. ఒకవేళ భగవానుడు “ఈమెను ఇక్కడకు ఎందుకు తీసికొని వచ్చారు?” అని ప్రశ్నిస్తే “ఆజ్ఞాపత్రం మాతీపోయినదని” పల్కండి. అతడు నన్ను శిక్షించినా, అతనిని సాక్షాత్తుగా దర్శించే భాగ్యం నాకు కలుగుతుంది కదా” అని గోదాదేవి అంటున్నదని కూరేళులు అర్థనిర్వాహాన్ని చేశారు. ఈ అర్థం “మాగ్రీరైప్పట్టు, అవర్కూట్టత్తు” అనే రీతిలో పదవిభాగాన్ని చేసి, నిర్వహింపబడింది.

నమ్మాళ్వార్లు అనుగ్రహించిన తిరువాయ్మొళి ప్రబంధంలో పది శతకాలున్నాయి. (వీటికే పత్తులని కూడా పేరు) ఒక్కొక్క శతకం పది దశకాలుగా విభక్తమైనది. ప్రతి దశకంలో (ఒక్క దశకంలో తప్ప) పదకొండు పాశురాలున్నాయి. (ప్రతి దశకంలోను మొదటి పది పాశురాలు దశక ప్రమేయాన్ని తెలుపగా, చివరి పాశురం ఫలశ్రుతిని తెల్పుతుంది. ఈ విధంగా ఉండే పూర్వోత్తర దశకాల మధ్య అనుగతంగా ఆర్థికమైన పారంపర్యం ఉన్నది. అందువల్లనే ఈ ప్రబంధం ఆర్థికమైన అంతాది ప్రబంధంగా కూడా లక్షింపబడింది. వ్యాఖ్యాత నమ్మిళ్ళై ముందు దశకానికి, తదనంతర దశకానికి మధ్యగల ఆర్థికమైన సంబంధాన్ని అవతారికలలో తెలియజేశారు. ఆ సందర్భంలో, 4వ శతకంలోని 5వ దశకానికి, 6వ దశకానికి మధ్య ఉండే ఆర్థికమైన పారిస్పరికసంబంధాన్ని ఎమ్మార్ వివరించిన వైనాన్ని నమ్మిళ్ళై ఆమె దశకం అవతారికలో “ఎమ్మార్ - కీళ్ళిల్ తిరువాయ్మొళియైయుమ్, ఇతిరు వాయ్మొళియైయుమ్ అనుసంధిత్తు, మోరుళ్ళతనైయుమ్ శోతేయో? అదిలే అప్పడి నిరవధికప్రితియాయ్ చెప్పదు. ఇదిల్ ఇప్పడి మోహత్తేడే తలైక్కట్టిగ్రీరై. ఇదుక్కు ఇరున్దు అడైవు శొల్లవేనో! ఇదుక్కు” “అసంగతి రేవ సంగతిః” - “ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్ వరామ్” అని ప్రస్తావించారు.

“పీగ్రీరున్దేళ్ళులకు” అనే (4-5) గడచిన దశకంలో ఆళ్వార్లు నిరవధికమైన ఆనందాన్ని కలవారై, పాశురాలను పాడారు. తదనంతరం, “తీర్ప్పారై యామిని” (4-6) అనే ఈ దశకంలో ఆళ్వార్లు, నిలువడానికి కూడా శక్తిలేని రీతిలో మోహించి, పాశురాలను పాడుతున్నారు. పరస్పరం విరుద్ధమైన, అత్యుత్కటమైన భావావేశాన్ని కల ఈ రెండు దశకాలకు ఏవిధంగా అర్థసంగతిని చెప్పగలం! గత దశకంలో అంతులేని ఆనందాన్ని అనుభవించిన ఆళ్వార్లే ఈ దశకంలో అంతులేని ఆర్తితో మోహించారే! దీనికి ఏమి హేతువు - అంటే ఏమని చెప్పను? అసంగతియే సంగతి- అని అనాలి. అంతే (అంటే - వాచామగోచరమని భావం)-అనే ఎమ్మార్ సూక్తి భావం.

(ఈ వ్యాఖ్యలోని “మోరుళ్ళతనైయుమ్ శోతేయో” - అనే సామెత అరుంబదంలో ఈవిధంగా వివరింపబడింది. ఒకడు, ఒక పడి (ఒక కొలత - పరిమాణం) బియ్యాన్ని తెచ్చి, ఒక గృహిణికి ఇచ్చి దానిని అన్నంగా వండిపెట్టమన్నాడు. ఆమె ఆవిధంగానే వండి ఆకును వేసి అతనికి అన్నాన్ని పెట్టింది. అతడు తనవెంట తెచ్చుకొన్న పాత్రలోని మోరును ఆ అన్నంలో పోసికొని భుజించాడు. అన్నం పూర్తికాగానే, అతడు “అమ్మా!

మజ్జిగ ఇంకా మిగిలింది. ఇంకొంచెం అన్నం పెట్టు” అని అన్నాడు. ఆమె మళ్ళీ కొంత అన్నం పెట్టింది. దానిని తిని అతడు మళ్ళీ పూర్వంవలె అన్నం పెట్టమని అడిగాడు. అప్పుడామె, “నీ దగ్గర ఉండే మోరుకు సరిపోయే అన్నాన్ని నేనెక్కడ పెట్టగలను?” అని అన్నదట. ఈసామెతను ప్రకృతంలో ఎమ్మార్ పక్కడంలోని తాత్పర్యం ఏమంటే- ఇంతకుముందు దశకాలలో సంభవించిన ఆహ్లాద సంశ్లేష-విశ్లేషాలను ఏదో ఒకవిధంగా వివరించాను. ఇచటి సంశ్లేష విశ్లేషాలను వివరించడం సాధ్యం కానిది - అని.)

“అసంగతి రేవ సంగతిః” అనే సూక్తిని కాంచీ మహావిద్వాన్ ప్ర.భ. అణ్ణంగరా చార్యస్వామివారు చాలా రసంగా వివరించారు. భగవానుని మహిమలను భావించి, ఆ స్వామిని కీర్తించగల్గిన నాకు ఏ కొఱత లేదు - అని అపరిమితమైన ఆనందంతో గడచిన దశకంలో ఆహ్లాద పలికారు. భగవానునితో సంశ్లేషించాలని ఆశపడినప్పటికీ, వారు వెంటనే అవిధంగా ఆ సంశ్లేషాన్ని పొందలేనందున ఆర్తులై, వ్యామోహాన్ని పొందారు. అందువల్ల ఆహ్లాద భగవానుని సంగతిని - అంటే-సంశ్లేషాన్ని - పొందలేక పోవడమే - అంటే - అసంగతియే - ఇచటి అర్థసంగతి - అని అణ్ణంగరాచార్యస్వామి వారు మధురంగా వివరించారు.

ఎమ్మార్ చేసిన ఈ అర్థనిర్వాహంద్వారా వారి దివ్యప్రబంధార్థావగాహనం ఎంత లోతయినదో సూచింపబడింది.

తిరువాయ్మొళిలోని “మల్లికై కమళై” “అనే (9-9) దశకంలోని” “ఊడు మత్రిళ్ళుత్తై” అనే పాశురంలో గల “అదు మొళిన్దు” అనే పదసందర్భాన్ని గూర్చి వివరించమని శిష్యులు ఎమ్మార్ ను అడిగినపుడు, ఇంచుమించు ఇదే సమాధానాన్ని ఎమ్మార్ ఇచ్చినట్లుగా ఈడు వ్యాఖ్యలో గోచరిస్తుంది. “అదు మొళిన్దు - ఎన్దదణ్దు యాదు పొరుళ్? ఎన్దు శిష్యరికళ్ కేట్ట, మోరుళ్ళదనైయుమ్ శోతేయో? దేశికరుజ్జూడ పాశురమిట్టు చొల్లమాట్టాదే అదు” “ఎన్నానిత్క, మధ్యస్థరాన నామ్ ఇదుక్కు ఎన్న పాశుర మిట్టు చొల్లవదు? - ఎన్దు అరుళినారామ్” (“అదు మొళిన్దు”- అనే సూక్తికి ఏమి అర్థం? అని శిష్యులు అడుగగా, “మోరున్నంత వరకు అన్నాన్ని పెట్టగలమా? దేశికులైన ఆహ్లాదకూడ వివరించి స్పష్టంగా పలుకలేక, “అదు” అని (అస్పష్టంగా, భావగర్భితంగా) పలుకుతూ ఉండగా, మధ్యస్థులమైన (వక్తలు - శ్రోతలు, శ్రీకృష్ణుడు- గోపికలు - అనే వీరికంటే వేఱయిన) మనం ఏమని వివరించగలం? అనే ఈడు

సూక్తి ఈ విషయాన్ని తెల్పుతున్నది. “అదు” అనే సర్వనామ శబ్దం వక్తృవివక్షతను బట్టి అనిర్వచనీయమని తాత్పర్యం.

ఈ విధమైన ఇంకొక సంవాదాన్ని కూడా “పన్మమే శొల్లి ఎమ్మై నీ విళైయాడుది” (6-2-7) అనే తిరువాయ్మొళిసూక్తి వ్యాఖ్యలో గమనించవచ్చు. “ఇవన్ శొన్న మర్మమ్ ఏదు? ఎన్దు ఎమ్మారై కేట్ట”, “మయర్యఱ మదినలమ్ అరుళ పెన్ద్రైవర్ పాశుర మిడమాట్టాదు” “పన్మమ్” ఎన్నా నిన్దార్. ఎన్నై పాశుర మిడ చొల్లకిఱికోళో? - ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్దార్” (శ్రీకృష్ణుడు పల్కిన మర్మం ఏది? - అని ఎమ్మార్ ను కొందఱు ప్రశ్నించగా, ఏ దోషం లేని భక్తిరూపావన్న జ్ఞానాన్ని పొందిన ఆహ్లాద పూర్వకంగా చెప్పలేక, కేవలం “పన్మమ్” అని పల్కుతున్నారే! నన్ను వివరించమని అడుగు తున్నారే!) అనే వ్యాఖ్యాన సూక్తి దీనిని స్పష్టంచేస్తున్నది. ఆ మర్మం గోపికల మనస్సులకు, శ్రీకృష్ణుని మనస్సుకు మాత్రమే తెలుసు. ఇతరులకు వాచామగోచరమని ఇచటి తాత్పర్యం.

“మున్నీర్ జాలమ్ పడైత్త” అనే (3-2) దశకంలోని పదవ పాశురంలో “తలైప్పెయ్ కాలమ్ నమన్దమర్ పాశమ్ విట్టాల్, అలైప్పాణ్ణుమ్మ అవ్వల్లల్ ఎల్లామ్ అకల” అని పూర్వార్థం ఉన్నది. ఇందులో, తాను భగవానుని విశ్లేషించి క్లేశపడే రీతిని గూర్చి పరాంకుశ నాయకి పల్కి, అది అంతా తీరేటట్లుగా భగవానుడు తనకు సాక్షాత్కరించి నట్లుగా తదనంతర పాదాలలో పలికి, ఆనందించింది.

ఈ సూక్తిని ముదలియాణ్డాన్ అనే ఆచార్యులు - “నమన్ తమర్ తలైప్పెయ్ కాలమ్ = యనుభటులు మరణసమయంలో వచ్చి యమపాశాలను విసరి ఈడ్చగా, సంసారి జీవుడు ఇంకా ఈలోకంలో నిలచి ఉండారే ఆశ అతనిని వెనుకకు లాగగా, అతడు అప్పుడు పడే యమ బాధ అంతు లేనిదిగా ఉంటుంది. ఇటువంటి బాధ సంభవించ కుండా ఉండేటట్లు - భగవానుడు వచ్చి సాక్షాత్కరించి, ప్రాణధారణను చేసేటట్లు అనుగ్రహించాడు - అని వివరించారు. “భగవదలాభం కల్గిన తరువాత యమవశ్యత కూడా కల్గినట్లే కదా! అని, ఆ యమవశ్యత పోయేటట్లుగా” అని ఆణ్డాన్ నిర్వహించారని ఈడు సూక్తి. (“భగవదలాభమేయాన పిన్ను యమవశ్యతైయుమ్ వన్దదేయన్! అన్ద యమవశ్యతై పొమ్మడియాక” - “ఎన్దు ఆణ్డాన్ నిర్వహిక్కుమ్మడి” - అని ఈడు వ్యాఖ్య). భగవానుడు ఉపేక్షిస్తే యమదండనం కూడా సంభవించవచ్చు అని ఆండాన్ అభిప్రాయం.

ఇక, ఈ సందర్భంలోని ఎమ్బార్ అర్థనిర్వాహం ఏమంటే - ఆత్మార్ విషయంలో యమవశ్యతకు అవకాశమే లేదు. యమభటులు వచ్చి ప్రాణాలను ఆకర్షించేటపుడు జీవుడు పడే బాధ భరించరానిదై ఉంటుంది. దానికి సాటి అయినది ఏదీ లేదు. దానితో పోలిన బాధను, భగవద్విశ్లేషాన్ని పొందిన ఆత్మార్లు అనుభవించగా, ఆత్మార్లు ప్రాణాలకు ముప్పు రాకూడదు - అని భగవానుడు దర్శన మిచ్చి వారి బాధను తీర్చాడు - అని. **“అత్తేడు సజాతీయనాన అల్లల్ - ఎన్ఱు ఎమ్బార్ అరుళిచ్చెయ్ వడు. అవ్వోపాది క్లేశమ్ పోరుమాయిగ్రిగ్గు, భగద్విశ్లేషత్తాల్ వరుమదు ఇవర్ క్కు”** అనే ఈడు సూక్తి గమనించదగినది **“అవ్వల్లల్”** - అనే పదానికి “మరణయాతనతో పోలిన యాతన” అనే ఎమ్బార్ నిర్వాహం రసవత్తరం. భగవానుని ప్రపత్తి చేసినవానికి యమవశ్యత లేదుకదా! “స్వపురుష మభివీక్త్య పాశహస్తం వదతి యమః కిల తస్య కర్ణమూలే” ఇత్యాది విష్ణుపురాణం (3-7-13), **“తిఱమ్మేల్ మిన్ కట్టీర్”** (నాన్మకన్ తిరు-68) ఇత్యాది తిరుమళ్ళికై యాత్మార్ల పాశురం దీనికి అనుగుణంగా అనుసంధేయాలు.

తిరువాయ్మొళిలోని **“సణ్ణాదార్ ముఱువలిప్ప”** (4-9) అనే దశకంలో ఆత్మార్లు **“ఎణ్ణారా త్తయర్ విత్తెక్కుమ్ ఇనై యెన్న ఉలకియత్తై”** అని అంటూ లోకంలో ఉండే సంసారుల నడుమ ఉండే తమ స్థితి తమకు చాలా బాధను కలిగిస్తున్నది - అని అన్నారు. లౌకికసుఖాలతో కాలక్షేపం చేసే లోకులతో కలసి నివసించడం ఆత్మార్లకు సాధ్యం కానందున, వారికి అది భరించలేని బాధను కలిగించింది - అనేది ఎమ్బార్ వివరణం. **“ఎమ్బార్ - ఉన్నై ప్పిరిన్దిరున్ఱు పడుకిఱ క్లేశత్తినళవల్ల ఉన్నై యొమ్మీయ పుఱమ్మే పేఱుమ్ ఇమ్మవు మాయిరుక్కిఱ సంసారికళ్ నడువే యిరుక్కిఱ ఇరుప్పాల్ పడు క్లేశమ్; ఇత్తై త్తవిర్న్దరుళవేణుమ్ ఎన్ఱితార్ - ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ వర్”** - అనే ఈడు సూక్తి దీనిని తెలియజేస్తున్నది.

ఇంతకు ముందు వివరించిన నిర్వాహంలో భగవద్విశ్లేషంవల్ల కలిగిన బాధ **“అవ్వల్లల్”** - (వాచామగోచరమైన) ఆ బాధ - అని చెప్పవచ్చు - అని వివరించబడింది. అంతకంటే అధికంగా తోస్తున్నది - సంసారుల నడుమ ఉన్నందువల్ల కలిగే దుఃఖం. అది **“ఎణ్ణారాత్తయర్”** అని ఇచట నిర్దేశింపబడింది.

ఆత్మార్ల హృదయాన్ని గమనించి, తదనుగుణంగా వారి సూక్తులను వ్యాఖ్యానించ గల సహృదయశిఖామణి - ఎమ్బార్ - అని పూర్వం ప్రస్తుతించిన వివరణలవల్ల వ్యక్త మవుతున్నది.

ఎమ్బార్ పరదుఃఖాసహిష్టుత్వం

ఒకనాడు, తిరుమలనంబి ఉద్యానవనంలో శ్రీరామానుజులు ఉండగా, ఒకచోట గోవిందభట్టర్ ఒక సర్పంనోటిలో చేతిని పెట్టి, తరువాత స్నానమాడి, కైంకర్యంలో నిమగ్నులయ్యారు. అప్పుడు శ్రీరామానుజులు వారిని పిలిచి “ఏమి ఈవిధంగా చేశారు” అని ప్రశ్నించగా, గోవిందభట్టర్ “పాము తన నాలుకను బయటకు చాచి బాధపడుతూ ఉండగా గమనించాను. దాని నాలుకలో ఉండే చిన్న ముల్గును చూచి తీసివేశాను” అని అన్నారు. గోవిందభట్టర్ కు గల జీవకారుణ్యాన్ని చూచి శ్రీరామానుజులు విస్మయం చెందారు.

తమకు ఏదయినా మంచి కలిగితే, అది భగవానుని అనుగ్రహంవల్ల లభించింది అని, హాని కలిగితే అది తమ దుష్కర్మ వల్ల కలిగింది - అని ఆత్మార్ల అభిప్రాయం. సీతాదేవి కూడా ఈవిధంగానే భావించింది. కాని, భగవానుని రక్షకత్వం నిష్ఫలమైన దని తలచే దశ ఏర్పడినపుడు (రక్షించడంలో తామసించాడని భావించినపుడు) మాత్రం అతనిని నిందిస్తారు. తిరువిరుత్త ప్రబంధంలోని 36వ పాశురంలో - **“ఈఱ్ఱివళో వల్ల నెడున్ఱున్ఱత్తళెన్ఱు ఇరణ్ణార్, అమ్మనో! ఇలజ్జెక్కుల్ల నెడుమాడమ్ ఇడిత్త పిరానార్ కొడుమైకళో”** అని గర్వించే రీతిలో ఆత్మార్ల సూక్తి వెలిసింది. ఎమ్బార్, ఇతరుల దుఃఖాన్ని చూచి సహించలేని మృదుస్వభావం కలవారు - అనే విషయం ఈ సూక్తిని వారు వివరించిన తీరువల్ల స్ఫుటమవుతున్నది. **“ఒరుత్తిక్కా క్కడలై అడైత్తు, లజ్జైయై రామన్ - ఎన్ఱమ్, లక్ష్మణన్ - ఎన్ఱమ్ ఎమ్మత్తు వెట్టిన అమ్ముకళై పుకవిట్టు చ్చుట్టి చ్చువరుమ్ మట్టై తైఱ్ఱుమాక్కి మూలైయడియే పోమ్మడి పణ్ణిన ఇన్ఱ ఉవకారకనుడైయ ఇన్ఱ నీర్నై ఎల్లామ్ ఎజ్జే కుడిపోయిగ్రిగ్గదో? - ఎన్ఱు ఎమ్బార్ అరుళిచ్చెయ్ వర్”** అని అంటూ పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై ఈ సూక్తిని ఎమ్బార్ వివరించిన క్రమాన్ని తమ వ్యాఖ్యలో ఉట్టంకించారు.

శ్రీరాముడు సీతాదేవి - అనే ఒక స్త్రీ సముద్రానికి వారధి కట్టి, శ్రీరాముడు, లక్ష్మణుడు - అనే పేర్లు చెక్కిన (పొదిగిన) బాణాలను ప్రయోగించి లంకను నాశనం చేసి, ఆ ఊరును భస్మం చేసి, మొండిగోడలతో, మొండి వృక్షాలతో మిగిలి ఉండేటట్లు చేసి, ఆ సీతాదేవిపై తనకు గల ప్రేమను వ్యక్తం చేశాడు. సీతాదేవికి ఇంత ఉపకారం చేసినవాడు, అటువంటి ప్రేమను ఇప్పుడు ఈ పరాంకుశ నాయకి విషయంలో వర్షించకుండా, ఈమె ఇంత బాధపడుతున్నా, చూస్తూ, చూడనివానివలె

ఉండడం చాలా కఠినం. అతని దయ అంతా ఎక్కడికి పోయిందో కదా! - అని ఈ ఎమ్మార్ వివరణలోని భావం. ఈ వివరణం ఎమ్మార్ మృదుప్రకృతికి తగినది కదా!

తిరువాయ్మొళిలోని “అడియాడి” (2-4) దశకంలో “ఇవళ్ ఇరాప్పకల్” అని అయిదవ పాశురం ఆరంభమవుతున్నది. దానికి ముందు పాశురం “ఇలజ్జై శెన్ఱైవనే” అని ఆరంభమవుతున్నది. పరాంకుశ నాయకి, స్వామిని విశ్లేషించి పడే బాధను ఆమె తల్లి తెల్పుతున్న రీతిలో ఈ దశకం పాడబడింది. “వణ్ణు తివళుమ్ తణ్ణున్ఱాయ్ కొడీర్! ఎన తవళవణ్ణర్ తకవుకళే!” అనేది ఇవటి ఆశ్వాస సూక్తి. “తుమ్మెదలు ధ్వనించే, సువాసనను కల ఆ తులసిని తుమ్మెదలకు అనుగ్రహించడం ఏమి స్వామి కృపాస్వభావం?” - అనేది ఆశ్వాస పడే బాధ. “తవళవణ్ణర్” అంటే - తెల్లనివాడు - శుద్ధస్వభావుడని భావం. బయట నల్లనివాడైనా, మనస్సులో తెల్లని వాడు-అంటే - దయను కలవాడు. ఇటువంటి దయాస్వభావుడవైన నీ కరుణ, సౌలభ్యం ఎక్కడికి పోయింది? అనే అర్థాన్ని తెల్పుతూ - “శుద్ధస్వభావరాన ఉమ్ముడై తకవుకళే ఎజ్జే పోయిన్ఱై?” అని దీనిని ఎమ్మార్ వివరించారు. పూర్వం సిద్ధస్వభావుడవై, దయను కల్గిన నీవు ఇప్పుడు శుద్ధస్వభావుడవు కాకుండా, దయను కల్గినవాడవు కాకుండా ఉన్నావు - అని భావం. ఈ నిర్వాహంలో ‘ఎన’ అనే పదానికి ఎక్కడ ఉన్నవి? అని అర్థం.

తిరువాయ్మొళి ప్రబంధాన్ని పాడేటపుడు ఆశ్వాస మూడుసార్లు, ఒక్కొక్క మాటు ఆఱునెలల కాలం మూర్ఛిల్లారని వారి వృత్తాంతం తెల్పున్నది. “పత్తుడై అడియవర్క్కు” (1-3-1) అనే పాశురాన్ని, “పిఱన్ద వాఱుమ్ వళర్న్ద వాఱుమ్” (5-10-1) అనే పాశురాన్ని, “కణ్గళ్ శివన్ఱు” (8-8-1) అనే పాశురాన్ని పాడేటపుడు ఆశ్వాస మూర్ఛను పొందారు. ప్రకృతంలో “పిఱన్ద వాఱుమ్” (5-10) అనే దశకాన్ని మార్చి ఎమ్మార్ తెల్పిన అర్థనిర్వాహం గమనించదగినది.

ఈ దశకం పాడేటపుడు ఆశ్వాస కల మనఃస్థితి రెండు విధాలుగా వివరింప బడింది. అందలో కూరేకుల నిర్వాహం ఒకటి కాగా, రెండవది ఎమ్మార్ నిర్వాహం. ఎమ్మార్ తెల్పిన నిర్వాహం ఏమంటే - “విశ్లేషసమయత్రిల్ ఉన్గుణజ్జళ్ బుద్ధిసమాయ్ కొణ్ణు మికవుమ్ నలియ, అత్తాలె నెరుక్కుణ్ణ నోవుపడుకై తవిర్న్ద, ఉన్తిరువడికళిలే వన్ఱు శేర్న్ద, ఉన్ఱై క్కిట్టి అనుభవిక్కుమ్మడి పణ్ణియరుళ వేణుమెన్ఱు అవనై క్కుఱిత్తు అరుళిచ్చెయ్దార్ ఎన్ఱు - ఎమ్మార్ అరుళిచ్చెయ్యమ్మడి” అని ఈడు వ్యాఖ్యలో తెలుపబడింది.

“భగవానుని విశ్లేషించిన వ్యసనంలో ఆశ్వాస ఉన్నపుడు అతని కల్యాణ గుణాలు వారి మనస్సులో నిలచి, వారికి చాలా దుఃఖాన్ని కల్గించాయి. ఆవిధంగా బాధపడడం మాని, అతని శ్రీచరణాలను చేరి, అతనిని అనుభవించేటట్లుగా - అనుగ్రహించాలి - అని అతనినిగూర్చి ఆశ్వాస పలికారు” - అనేది ఎమ్మార్ పై అర్థనిర్వాహంలోని తాత్పర్యం. (“ఎన్ కణ్కట్టు త్రిణ్ కొళ్ళ ఒరునాళ్ అరుళాయ్ ఎన్ తిరువురువే” అని ఈ దశకంలో ఆశ్వాస అనుగ్రహించిన సూక్తిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎమ్మార్ ఈ అర్థ నిర్వాహాన్ని చేశారు). ఈ లోకంలోనే ప్రాణధారణ చేసి నిలచిఉండి, నిన్ను అనుభవించేటట్లుగా చేయాలని ఆశ్వాస పలుకుతున్నారని కూరేకుల నిర్వాహ సారాంశం. భగవానుని విశ్లేషించి, అతని గుణచేష్టితాలను స్మరిస్తూ ఉండగా, ఆ అనుభవం మనస్సును బాధించడంవల్ల, తన శ్రీచరణాలను చేరి శాశ్వతమైన అనుభవాన్ని అనుగ్రహించాలి - అని వేడుతున్నారని పై ఎమ్మార్ నిర్వాహంలోని తాత్పర్యం.

పెరియ తిరుమొళి దివ్యప్రబంధంలోని తిరువల్లిక్కేణి దివ్యక్షేత్రానికి చెందిన దశకంలో “అన్దకన్ శిఱువన్ అరళర్తమ్ అరళర్క్కు” ఇత్యాది పాశురంలో (2-3-6) రాజసభలో దుశ్శాసననువల్ల ద్రోపదికి తనకు కల్గిన ఆపదనుండి రక్షించవలసినదిగా శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థించిన సందర్భం ప్రస్తుతమైనది. ఎమ్మార్ను ఒక పర్యాయం “పీరులైన భర్తలు సమీపంలో ఉండగా, వారిని రక్షించమని ప్రార్థించకుండా, ఎక్కడో దూరంలో ఉండే శ్రీకృష్ణుని ద్రోపది ఎందుకు ప్రార్థించింది?” అని శిష్యులు అడిగిన వైనాన్ని, అప్పుడు ఎమ్మార్ పల్కిన సమాధానాన్ని పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై తమ వ్యాఖ్యలో ఈ విధంగా ప్రస్తావించారు - “అణ్పిళ్ళైకళాన భర్తాక్కళ్ సన్నిహితరాయరుక్క, దూరస్థనాన కృష్ణన్ పేరై చ్చొల్లువానెన్?” ఎన్ఱు ఎమ్మారైక్కేట్ట, “అణ్ణిమ్! మున్నే శిల సురు సురు కేట్టువైత్తాళ్పోలే కాణుమ్. మహత్యాపది సంప్రాప్తై స్మరవో భగవాన్ హరిః - ఎన్ఱు”

ఇక్కడ ఎమ్మార్ ఇచ్చిన ఈ సమాధానంలోని భావం ఏమంటే - “ఆ విషయం బాగా తెలుస్తున్నది కదా! అంతకు ముందే ద్రోపది చెవిలో కొండలు “సురు సురు” మని రహస్యాన్ని చెప్పగా విన్నది సుమా! “జ్ఞాతం మయా వసిష్టేన పురా గీతం మహాత్మాన, మహత్యాపది సంప్రాప్తై స్మరవో భగవాన్ హరిః” (మహాత్ముడైన వశిష్ఠుడు పలుకగా నేను గ్రహించాను. గొప్ప ఆపద వచ్చినపుడు భగవానుడైన హరిని

విస్మరించాలి) అని ఆమె స్వయంగా విన్నందువల్ల, వశిష్ఠుని ఉపదేశానుసారంగా శ్రీకృష్ణుని ద్రౌపది రక్షించమని అర్థించింది” అని.

శరణాగతిధర్మాన్నిగూర్చి ఎమ్మార్ సూక్తులు కొన్ని

తిరువిరుత్త ప్రబంధంలోని 28వ పాశురంలో నమ్మాళ్వార్లు “వళవాయ్ అలకల్ పుళ నస్తుగ్రామే పారునీర్ తిరువరణ్ణ! అరుళాయ్” అని అంటూ తమకు కృప జేయవలసినదిగా ప్రార్థించారు. ఈ సందర్భాన్ని పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై వ్యాఖ్యానిస్తూ ఎమ్మార్కు చెందిన ఒక ఐతిహ్యాన్ని ప్రస్తావించారు. ఈ ఐతిహ్యం శరణాగతి ధర్మాన్ని గూర్చి ఎమ్మార్కు కల అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నది.

“వీరసుందరనేడే ఎమ్మార్ విరోధిత్తిరుక్క, అవూరిలుళ్ళ ఒరువన్, అవనోడే ఎదిరాయ్, అవనుక్కు అణ్ణి ఎమ్మార్ తిరువడికళిలే వస్తు శరణమ్ పుక, శ్రీపాదత్తిలే వర్తిక్కిఅవరకళ్ - “అవనోడే పణ్ణే విరోధమ్ ఉణ్ణాయుక్కచ్చెయ్దే, ఇవనైయుమ్ కొళ్ళక్కడవదో! ఎన్న, “నమ్మై శరణమ్ ఎన్ఱు పుకున్దవనై, నామ్ కైక్కణ్ణాల్, శరణాగతి ధర్మమే ఎల్లారైయుమ్ రక్షిక్కవగ్గిగ్గక్కాణ్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్దార్” అనేది ఎమ్మార్కు చెందిన ఆతిహ్యం.

(వీరసుందరుడనే రాజుతో ఎమ్మార్కు అభిప్రాయభేదం ఏర్పడింది. ఆ సమయంలో, వీరసుందరుని ఊరిలో ఉండే ఒకవ్యక్తి అతనితో విరోధించి, అతనికి భయపడి ఎమ్మార్ను ఆశ్రయించాడు. అప్పుడు ఎమ్మార్ శిష్యులు ఎమ్మార్తో “వీరసుందరునితో మీరు ఇతఃపూర్వమే విరోధం ఏర్పడింది. ఇప్పుడు అతనికి విరోధి అయిన ఇతనిని మీరు అంగీకరించడం ఎందుకు?” అని అన్నారు. అప్పుడు ఎమ్మార్- “మనసు శరణు వేడినవానిని మనం స్వీకరించి రక్షిస్తే, ఆ శరణాగతి ధర్మమే అందఱిని కాపాడుతుంది సుమా! - అని అన్నారు)

శరణాగతి ధర్మం అచేతనం కదా! అది ఏవిధంగా రక్షిస్తుంది? - అని అంటే తనను ఆశ్రయించి జీవించే ప్రాణులను అచేతనమైన నీరు రక్షిస్తూ ఉండగా, అచేతమైన ఈ శరణాగతి రక్షించడంలో ఏమి ఆశ్చర్యం! భగవానుని తిరునామం ఆపదలో వెంట ఉండి రక్షించడంకూడా ఇటువంటిదే కదా! - అని ఎమ్మార్ అభిప్రాయం.

ఎమ్మార్కు నిత్యానుసంధేయమైన పాశురం

పాయ్కై ఆళ్వార్లు అనుగ్రహించిన ముదల్ తిరువనాదిలోని “పగ్గి నిన్ఱు నిన్ఱై త్తిగ్గూవార్” అనే 76వ పాశురాన్ని పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై వ్యాఖ్యానిస్తూ, “ఎమ్మార్ విడివోరై అనుసంధిక్కుమ్ పాట్టు” (ఎమ్మార్ ప్రాతఃకాలంలో నిత్యం అనుసంధించే పాశురం) అని అన్నారు.

ఈ పాశురంలో ఆళ్వార్లు - “స్వామీ! నీతో సంబంధాన్ని కల్గిన శ్రీవేంకటాచలమే, తనను ఆశ్రయించినవారికి సద్గతిని కల్గించ గల్గినదై ఉండగా, నిన్ను ఆశ్రయించిన వారు సద్గతిని పొందుతారు - అనే విషయాన్ని ప్రత్యేకించి చెప్పాలా! - అని అన్నారు. శ్రీవేంకటాద్రియే భక్తులకు ఉత్తమ గతిని పొందించగల్గినది - అనే అర్థాన్ని ఇచ్చే ఈ పాశురాన్ని ఎమ్మార్ మిక్కిలి అభిమానించి ప్రతిదినం ప్రాతః కాలంలో అనుసంధించేవారు. శరణాగతి ధర్మంపట్ల సడలని విశ్వాసాన్ని కల ఎమ్మార్ ఈ పాశురాన్ని విశేషంగా అభిమానించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు.

ఎమ్మార్ తమ మేనమామ తిరుమలనంబి ద్వారా సంస్కరింపబడి, వారితో కలసి కొంతకాలం తిరుమలలో నివసించారు. అందువల్ల శ్రీవేంకటాచలంపట్ల ఎమ్మార్కు విశేషప్రతిపత్తి ఉండడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. వీరవలెనే, తిరుమల నంబి కూడా తిరుమల విషయంలో మిక్కిలి ప్రావణ్యాన్ని కల్గినవారనే విషయం నాచ్చియార్ తిరుమొగ్గిలోని (10-8)వ పాశురవ్యాఖ్యలో తెలుపబడింది.

తిరువిరుత్త ప్రబంధం 38వ పాశురంలో ఆళ్వార్లు పరాంకుశనాయకీ భావంతో పల్కుతూ, భగవద్విశ్లేషంవల్ల తమకు కల్గిన అర్థిని విస్మరించడంకోసం తమ దృష్టిని లౌకికపదార్థాల వైపు సారించగా, అవి అన్నీ భగవానునే స్మరింపజేస్తూ, తమను బాధిస్తున్నాయని అన్నారు. ఈ సందర్భాన్ని పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై వ్యాఖ్యానిస్తూ, ఎమ్మార్ పల్కిన ఈ క్రింది రెండు వార్తలను ఉదాహరించారు.

“నమ్మై లోక యాత్రైయినిన్ఱుమ్ వేదయాత్రైయిల్ మూట్టున్దనై అరుమైపోరుమ్, ఆళ్వార్కళై వేదయాత్రైయిన్ నిన్ఱుమ్ లోకయాత్రైయిల్ మూట్టుకై” నమ్మై సంసారత్తి లుణ్ణాన రుచివాసనైయై త్రివిర్తు భగవద్విషయత్తిలే ఉణ్ణాక్కుకైక్కు ఉళ్ళ అరుమై పోరుమ్ - ఆళ్వార్కళై భగవద్విషయత్తిలే రుచివాసనైయై త్రివిర్తు సంసారత్తిలే అదై ఉణ్ణాక్కుకైక్కు - ఎన్ఱు ఇరణ్ణుమ్ ఎమ్మార్ అరుళిచ్చెయ్దార్.

మనలను లోకయాత్రనుండి మళ్ళించి, వేదమార్గంలో తీసికొనిపోవడం ఎంత దుష్కరమో, ఆగ్రహార్థము వేదమార్గంనుండి లోకమార్గానికి మళ్ళించడం. అంత దుష్కరం మనకు ఈ లౌకికసుఖాలలో కలిగే సంగాన్ని, ఆశను తీర్చి భగవానుని పట్ల అభినివేశాన్ని పొందేటట్లు చేయడం ఎంత కష్టమో - ఆగ్రహార్థము భగవానునిపై గల అభినివేశాన్ని పోగొట్టి, వారిని లౌకిక సుఖం పట్ల ఆసక్తిని కలవారినిగా చేయడం - అంతకష్టం - అని పై వార్తల లోని భావం.

ప్రపత్తినిగూర్చి ఎమ్బార్ సూక్తులు కొన్ని

శ్రీరాముడు “సకృదేవ ప్రపన్నాయ” అనే శ్లోకంలో తనకు గల శరణాగతరక్షా దీక్షను వ్యక్తం చేశాడు. ఈ శ్లోకంలోని “సకృదేవ” అనే ప్రయోగాన్ని పూర్వాచార్యులు పలువురు తమదైన శైలిలో వివరించారు. ఎమ్బార్ వివరించిన తీరు ఇక్కడ ప్రస్తుతింపబడుతున్నది. “**కీర్తి అనాదికాలమ్ సంసరిత్తుప్రోష్ఠవన్ మేలే అనన్తకాలమ్ ఫలానుభవమ్ పుణ్యపుకుకిఅవనాకైయాలే యావదాయుషమ్ అనువర్తిత్రైత్యుమ్ సకృత్ ఎన్నెక్కు ప్రౌరుమత్తనైయన్తో**” అనేది ఎమ్బార్ నిర్వాహం. తన చేతులను జోడించి ఒకేసారి “శరణు పొందుతున్నాను” అని పల్కినవానిని భగవానుడు రక్షిస్తాననే ప్రతం పట్టాడు. భగవానుడు రక్షించడానికి ముందు జీవుడు, చాలాకాలం సంసారంలో పడి ఉండి, అతనిని విస్మరిస్తాడు. శరణు పొంది, తదనంతరం జీవించినంతకాలం అంతా మాటి మాటికి శరణు వేడినా, “**అసకృత్**” శరణు పొందినట్లు కాబోదు. ఎందుకంటే, ఇతడు పొందబోయే మహాఫలంతో పోలిస్తే, ఇతడు అసకృత్ చేసిన శరణాగతి సకృత్ - ఒక్కసారి - చేసిన శరణాగతివంటిదే కాగలదు - అనేది ఈ నిర్వాహతాత్పర్యం. ఈ నిర్వాహంవల్ల ప్రపత్తివైభవాన్నిగూర్చి ఎమ్బార్ కు గల అభిప్రాయం తెలుస్తున్నది.

తిరువాయ్మొళి ప్రబంధంలోని మొట్టమొదటి పాశురంలో గల “**మయర్వతి మదినలమ్ అరుళిన్**” (1-1-1) అనే సూక్తిని నమ్మిళ్ళై వ్యాఖ్యానించేటపుడు వారు ఉట్టంకించిన ఎమ్బార్ కు సంబంధించిన ఒక సంవాదం కూడా ఇక్కడ స్మరణీయం.

భగవానుడు, ఆగ్రహార్థము “**మదినలమ్**” - భక్తిరూపావన్నజ్ఞానాన్ని అనుగ్రహిస్తే, మఱి, ఆగ్రహార్థ భక్తినిష్ఠలా? లేక, (ప్రపన్నజనకూటస్థులుగా కీర్తింపబడుతున్నందున) ప్రపన్నులా? - అనే ప్రశ్నను కొందఱు అడిగినపుడు, ఎమ్బార్ “**ఆగ్రహార్థ ప్రపన్నర్. భక్తి ఇవర్ క్కు దేహయాత్రాశేషమ్**” అని బదులిచ్చారు. అంటే, ఆగ్రహార్థ ప్రపన్నులే.

అయితే, వారు దేహంతో ఈలోకంలో ఉన్నంతవరకు వారికి భక్తికూడా ఆవశ్యకమైనదే - అని భావం.

మనకు దేహయాత్ర ఏమంటే - దేహధారణకు ఆవశ్యకమైన అన్నపానీ యాదులు. ఆ యాత్రకు శేషం ఏమంటే - ఆకలి అనే ఆహారేచ్ఛ. ఆగ్రహార్థము దేహయాత్ర ఏమంటే - భగవత్కైంకర్యం. అది లేకుండా ఆగ్రహార్థ జీవించలేరు. ఆ అనుభవకైంకర్యాలనే దేహయాత్రకు శేషం-అంటే-అంగం ఏమంటే - ఆ భగవానుని అనుభవించాలి, కైంకర్యం చేయాలి - అనే ఆశ. అదేకదా భక్తి. ఆకలి పుడితే తప్ప అన్నం రుచించదు. ఆ రీతిలోనే, కైంకర్యేచ్ఛ కలిగితే తప్ప అనుభవకైంకర్యాలు ఆనందప్రదాలు కావు. అందువల్ల ఆగ్రహార్థము భక్తి దేహయాత్రా శేషమని భావం. కైంకర్యానికి హేతువైన భక్తి అందఱికి ఉండవలసినదే. “**భగవన్! భక్తిమపి ప్రయచ్చ మే**” అని ఆశవందార్ వంటివారు భక్తిని ప్రార్థించి పొందారు. ఆగ్రహార్థ ప్రార్థించ కుండానే, భగవానుడు, తన నిర్దేశితకరుణతో వారికి భక్తిని అనుగ్రహించాడు - అని గ్రహించాలి.

“**వీడుమిన్ ముగ్గియవుమ్**” అనే దశకాన్ని ప్రపత్తిపరంగా ఆశవన్దార్ అనుగ్రహించారని తిరుమలైయాణ్డాన్ తెలుపగా, ఆ క్రమంలోనే శ్రీరామానుజులు కూడా శ్రీభాష్యం రచించడానికి ముందు ప్రపత్తిపరంగా అన్వయించారని, శ్రీభాష్యరచనకు పిమ్మట భక్తిపరంగా అన్వయించగా, ఎమ్బార్ కూడా అవిధంగానే అన్వయించారని తిరువాయ్మొళిలోని “**వీడుమిన్ ముగ్గియవుమ్**” (1-2) అనే దశక ప్రవేశం లోను, “**శార్వే తవనెతి**” (10-4) అనే దశక ప్రవేశంలోను నమ్మిళ్ళై తెలియ చేయడం గమనించదగినది. అందువల్ల భక్తి- ప్రపత్తులు రెండు ప్రపన్నునకు అవశ్యాపేక్షితాలు. (“**ఒన్ఱుమ్ తేవుమ్**” - అనే పాశుర వ్యాఖ్యలో (4-10-1) కూడా ఇదే విషయాన్ని గమనించవచ్చు).

విభీషణశరణాగతి సందర్భంలోని “**మిత్రభావేన సంప్రాప్తమ్**” ఆ ఇత్యాది శ్లోకాన్ని గూర్చి ఎమ్బార్ చేసిన రస్యమైన వివరణకూడా ప్రకృతంలో గమనించదగినది. ఈ వివరణను తిరువాయ్మొళి లోని “**కైయార్ శక్కరత్తు**” (5-1-1) అనే పాశురంలోని “**కాప్పారార్**” అనే పదాన్ని నమ్మిళ్ళై వ్యాఖ్యానిస్తూ, “**మిత్రభావేన - ఎన్ఱిఱి శ్లోకత్తిలే, ఎమ్బార్ - “సర్వజ్ఞనుక్కు ఓర్ అజ్ఞానముమ్, విస్మృతియుమ్, సర్వశక్తిక్కు ఓర్ అశక్తియు ముణ్ణు - ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ వర్**” అని ప్రస్తావించారు.

విభీషణాగ్రాన్ శ్రీరాముని శరణు వేడాలని వచ్చినపుడు, అతనిని అంగీకరించ కూడదని సుగ్రీవాదులు అభిప్రాయపడ్డారు. అప్పుడు శ్రీరాముడు “మిత్రభావేన సంప్రాప్తం న త్యజేయం కథంచన, దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్ సతా మేతదగర్హితమ్” (మిత్రభావంతో ఎవడైనా నాదరి చేరితే, అతడు దోషాలను కల్గినవాడైనా, అతనిని నేను విడువను) అని అన్నాడు. ఈ శ్లోకాన్ని వివరిస్తూ ఎమ్మార్ - “అన్నీ తెలిసినవాడైన భగవానునకు కూడా ఒక అజ్ఞానం, విస్మృతి, సర్వశక్తికి ఒక అశక్తి ఉన్నాయి” అని అన్నారట. అంటే - ఎవడైనా భగవానుని శరణు పొందితే, ఆవిధంగా తనను శరణాగతిని చేయడానికి ముందు అతడు మనఃపూర్వకంగా చేసిన పాపాలను భగవానుడు మఱచి పోతాడు. శరణాగతి చేసిన తరువాత ప్రమాదంవల్ల, అజ్ఞానంవల్ల అతడు చేసిన దోషాలను మఱచినవానివలె ఉంటాడు. ఇవే భగవానుని అజ్ఞానం, విస్మృతి, భగవానుడు, సర్వజ్ఞుడైనా, తనను శరణు పొందినవానిని చేయి విడువడం- అనే విషయాన్ని మాత్రం చేయలేని అశక్తిని కలవాడై ఉంటాడు - అని ఈ ఎమ్మార్ సూక్తిలోని తాత్పర్యం. “దోషో యద్యపి” అనేసూక్తి వల్ల అజ్ఞానం, విస్మృతి, “కథంచ న త్యజేయం” అని పల్కినందున అశక్తి స్ఫురిస్తున్నది అని ఎమ్మార్ అభిప్రాయం. (ఈ వివరణం పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై రచించిన ఇరుపత్తు నాలాయిరప్పడి వ్యాఖ్యలోను, తని శ్లోకి వ్యాఖ్యాలోను కూడా కనిపిస్తున్నది).

ఎమ్మార్ మాతృపక్షపాతి

భగవానుడు ఆశీతపరతంత్రుడైనప్పటికీ, ఆగ్రహార్థం భక్తులు అతనిని సాక్షాత్తు దర్శించాలని ఆశపడి, ఆక్రందించినా వెంటనే తన దర్శనాన్ని వారికి అనుగ్రహించడు. “ఆకలి అధికమైతే, అన్నం ఇంకా ఇంకా రుచిస్తుంది” అనే విధంగా ఆగ్రహార్థం తనపట్ల గల ఆర్తి అధికమైతే తన అనుభవం మఱిత భోగ్యంగా వారికి ఉంటుంది - అనే భావనవల్లగాని, ఇంకా పలు మధురమైన పాశురాలు వారి నోటి నుండి జాలువారాలి - అనే ఉద్దేశ్యంతోకాని అతడు తన దర్శనాన్ని వారికి ఇవ్వడంలో ఆలస్యం చేయవచ్చు. అప్పుడు ఆగ్రహార్థం తమ ఆర్తిని వ్యక్తం చేస్తూ పలికే పాశురాలలో ఒకటి - తిరువిరుత్త ప్రబంధంలోని 62వ పాశురం. దీనిని ఆగ్రహార్థం పరాంకుశ నాయకీభావంతో పలికారు. నాయకి పడే ఆర్తిని ఆమె సఖి తెలిపే రీతిలో ఈపాశురం కనిపిస్తుంది. “ఉన్ తిరువరుళాల్వన్ క్కాప్పరితాల్ ముత్తైయో? ఆరైవణైమేల్ పళ్ళికోణ్ణ ముకిల్ వణ్ణనే!” అనేది ఆ పాశురసూక్తి. నీవు వచ్చి సాక్షాత్కరిస్తే తప్ప బ్రతుకలేని ఈమె (పరాంకుశ నాయకి) నీ విశ్లేషంవల్ల బాధపడుతూ ఉండగా,

నీవు మాత్రం సుఖంగా సుఖశయ్యపై పవళించి ఉండడం తగునా! మేఘవర్షా! (తనను వ్యయం చేసికొని వర్షించే మేఘం యొక్క స్వభావాన్ని కలవాడా!) అని అంటూ చెలికత్తై అ నాయకుని (భగవానుని) ప్రశ్నించే రీతిలో ఈ సూక్తి ఉన్నది. ఈ పాశురం ఒక పర్యాయం గానం చేయబడినపుడు, ఆ పాశురాన్ని గానం చేసేవారిని చూచి ఎమ్మార్ పల్కిన సూక్తిని వ్యాఖ్యాత “ఇత్తై ఎమ్మార్ అరుళిచ్చెయ్ కిఱపోదు ఇయలై చ్చొల్లుకిఱవరై ప్పార్ త్తు “ఇవ్వళవిల్ ముకమ్ కాట్టాడే శెళ్ళిటీరై కట్ట ఇరుక్కిఱవర్ ముదలికళాయిరుప్పర్, తలైయిల్ పిరమ్ముకళ్ విల్లూమ్ “ముకిల్ వణ్ణరే! ఎన్నీర్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్ తార్. ఇరువరుమానవన్దు శేరనిఱ్ళువుమ్, పిరిన్దవన్దు తాయ్ కూగ్ర్ గ్రలే నిఱ్ళుమవరే ఇవర్” అని ఉదాహరించారు.

ఎమ్మార్, ఈ పాశురంలోని “ముకిల్ వణ్ణనే!” అని సంబోధనను ఉద్దేశించి పైవిధంగా రస్యంగా పలికారు. ఎమ్మార్ చేసిన ఈ వివరణంలో వ్యంగ్యం భాసిస్తున్నది. “ఈమె ఈవిధంగా తన దర్శనాన్ని అపేక్షించి ఆర్తి చెంది బాధపడుతూ ఉన్నప్పటికీ, ఈమెకు తన దర్శనాన్ని అనుగ్రహించకుండా భగవానుడు ఉన్నాడు. ఈ నాయకి కాషాయ వస్త్రాన్ని ధరించడంవంటి అతిప్రవృత్తిని (మడల్ను) ఆచరించి అయినా భగవానుని పొందడానికి ప్రయత్నించేటట్లుగా అతని అందం, అతని శయ్యాసౌభాగ్యం ఉన్నవి. ఈమె కాషాయం కట్టినా ఈమెను కటాక్షించని రీతిలో కఠినంగా ఉండే ఇతడు సర్వస్మాత్ పరుడై ఉన్నాడు. అటువంటి ఇతనిని మీరు “ముకిల్ వణ్ణనే!” అని ఏకవచనంలో పల్కుతున్నారు. మీ తలపై బెత్తం దెబ్బలు పడినా పడవచ్చు. జాగ్రత్త: “ముకిల్ వణ్ణరే!” అని బహువచనంలో పల్కండి” అనేది ఎమ్మార్ సూక్తిభావం. ఇక్కడ ఈ మాటలో పైపైన చూచినపుడు గౌరవం తోచినా, లోపలకు గమనిస్తే గర్హణ స్ఫురిస్తుంది. పరాంకుశనాయకిపట్ల దయ చూపని భగవానుని పట్ల కోపం, రోషం భాసిస్తున్నది.

ఈ సందర్భంలో వ్యాఖ్యాత పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై వ్యాఖ్యానిస్తూ, దివ్యదంపతు లిద్దఱు కలసి ఉన్న సమయంలో ఇరువురికి కైంకర్యం చేసే వారైనా, వీరు (ఎమ్మార్), దంపతుల విశ్లేషంలో తల్లిపక్షాన చేరేవారుకదా. అందువల్ల ఆర్తితో బాధపడే పరాంకుశ నాయకిపట్ల దయ చూపించని భగవానునిపట్ల వీరికి ఇంతటి కోపం, రోషం కల్గించదని అన్నారు. “దయిత స్తవేతి భవతీసంబంధదృష్ట్యా హరిం పశ్యేమ” అని అంటూ భట్టర్ శ్రీగుణరత్నకోశంలో లక్ష్మీసంబంధపురస్కరంగా భగవానుని దర్శిస్తామని అనడం తమ ఆచార్యులైన ఎమ్మార్ చేసిన ఈ వివరణాన్ని పరోక్షంగా అనుసరించడమే కదా!

తిరువాయ్మొళి ప్రబంధంలోని మొట్టమొదటి దశకంలోని “నిన్జనర్ ఇరున్జనర్” ఇత్యాది ఆఘ పాశురంలో జీవుల సకలప్రవృత్తితోపాటు, నివృత్తికూడా భగవదధీనాలని అన్నారు. “ప్రవృత్తి భగవదధీనమైతే కావచ్చు; నివృత్తికూడా భగవదధీనమా!” అని కొందఱు ఎమ్మార్ ను ప్రశ్నించగా, “స్వర్గత్తిల్ నిన్జమ్ విఱ్ఱుకిఱి త్రిశంకువై శక్తిమాన్ నిఱ్ఱుచ్చొల్ల నిఱ్ఱుక్కణ్డాయే! అప్పడియే, నివృత్తిక్కుమ్ అవన్ వేణుమ్ కాణ్!” (స్వర్గంనుండి కిందకు పడిపోయే త్రిశంకువును, తపఃశక్తిని కల విశ్వామిత్రుడు నిలుపుమని అనగా నిలిచాడు చూచావా. ఆవిధంగానే నివృత్తికి కూడా అతడు ఆవశ్యకం సుమా!) అనే సమాధానాన్ని పల్కినట్లు నమ్మిళ్ళై ఈడు వ్యాఖ్యలో తెలిపారు.

ఇటువంటి సందర్భాలు ఎమ్మార్ కు కల సద్యఃస్ఫూర్తిని, శాస్త్రపాండిత్య ప్రకర్షను తెలియజేస్తాయి.

ప్రాప్యనిష్కర్షనుగూర్చి ఎమ్మార్

నమ్మాళ్వార్లు, తిరువాయ్మొళి ప్రబంధంలోని రెండవ శతకం తొమ్మిదవ దశకంలో ప్రాప్యనిష్కర్షను చేశారు. జీవుడు చైతన్యాన్ని కల్గినవాడు కనుక, (జ్ఞాతృత్వం వల్ల కర్తృత్వ, భోక్తృత్వభావనలు కలిగే అవకాశం ఉన్నందున) భగవత్కైంకర్యాన్ని తన ఆనందంకోసం చేయాలని భావించే అవకాశం ఉన్నది. కాని, జీవుడు పరమాత్మకు శేషం కనుక, చేసే కైంకర్యం సర్వాత్మనా భగవానుని ఆనందంకోసమే ఉపయోగపడాలని, అందులో తనకు అన్వయం లేదని, తన కైంకర్యంతో భగవానుని ముఖంలో కలిగే ఉల్లాసాన్ని చూచి ఆనందించడమే తప్ప కైంకర్యంవల్ల కలిగే ఆనందంలో సాక్షాత్తు జీవునకు అన్వయం లేదని వేదాంతాలు ఘోషిస్తున్నాయి. సర్వశాస్త్రార్థసంగ్రహమైన అష్టాక్షరిలోని ప్రణవంలో గల ఉకార, నమశ్చబ్దాలు ఈ గుహ్యమైన అర్థాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నవి. ఈ రహస్యార్థాన్నే ఆళ్వార్లు “ఎమ్మావీడు” అనే దశకంలో (2-9) వ్యక్తం చేశారు. ఈ దశకార్థాన్ని ఎమ్మార్ తమ కాలక్షేపంలో అనుగ్రహించేటపుడు, ఆ గోళిలో ఉండేవారు ఈ రహస్యార్థాన్ని వినడానికి అర్హులేనా? అని పరిశీలించి, యోగ్యులను మాత్రమే లోపలకు అనుమతించి తలుపులను మూసి చాలా రహస్యంగా తెలిపేవారని ఈ దశక ప్రవేశంలో వ్యాఖ్యాత నమ్మిళ్ళై తెలిపారు. అంతేకాక, ఈ దశకంలోని 4వ పాశుర వ్యాఖ్యలో కన్పించే ఎమ్మార్ కు సంబంధించిన వార్త, సంవాదాలు వారి జ్ఞాన వైలక్షణ్యాన్ని తెల్పుతున్నాయి.

నాల్గవ పాశురంలో “తనక్కేయాక ఎనై క్కొళ్ళుమ్, ఈదే” (భగవానుడు, తన ఆనందంకోసమే నన్ను పరిగ్రహించాలి, ఇదే నేను ప్రార్థించే విషయం) అని అంటూ తమ కైంకర్యంయొక్క స్వరూపనిష్కర్షను (అత్యంతపారతంత్ర్యాన్ని) వ్యక్తం చేశారు. ఈ సందర్భంలో ఎమ్మార్ పల్కిన ఈ క్రింది వార్త అవధేయం. “ఇవ్విడత్తిలే ఎమ్మార్ ఆరుళిచ్చెయ్యుమ్మడి - సర్వేశ్వరన్ త్రివిధచేతనా చేతనరైయుమ్ స్వరూపానురూపమాక అడిమైక్కొచ్చానిన్డన్ నాముమ్ ఇప్పడి పెఱువోమ్ - ఎన్జు”.

గంభీరమైన ఈ సూక్ష్మార్థం ఏమంటే - “నిత్యులు, ముక్తులు, బద్ధులు - అనే త్రివిధచేతనలనుండి వారి వారి స్వభావాలకు అనుగుణంగా భగవానుడు కైంకర్యాన్ని స్వీకరిస్తాడు. పరమపదంలోని సంసారగంధం లేని నిత్యులు, పరమాత్మ కృపవల్ల ప్రాకృత సంబంధం తీరిన ముక్తులు - “అహమన్నమ్” అని అనుసంధిస్తూ, భగవానుని ఆనందింపజేసి, అతని ఆ ఆనందాన్ని చూచి, తాము కూడా ఆనందిస్తారు. ఈలోకంలో ఉండే బద్ధులు - తాము ఆనందించకుండా, భగవానుని మాత్రం ఆనందింపజేస్తారు. ఏవిధంగా? అంటే - ఈలోకం సృష్టింపబడడం భగవానుని ఆనందం కోసమే - అని శాస్త్రాలు “లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్” (లోకాన్ని సృష్టించడం మొదలైనవి కేవలం లీలకోసమే), “హరే విహరసి క్రీడాకందుకైరివ జంతుభిః” (ఓ హరీ! నీవు, ఆట బంతులతోవలె, ప్రాణులతో వినోదిస్తున్నావు) ఇత్యాదిగా తెల్పు తున్నవి. “ఇన్జుఱు ఇవ్విళ్ళైయాట్టుడైయాన్” (తిరువాయ్మొళి- 3-10-7) (ఆనందాన్ని కల్గించే ఈ సృష్ట్యాది లీలను కలవాడు) అని నమ్మాళ్వార్లు కూడా అన్నారు. బద్ధుల కార్యాలను చూచి భగవానుడు క్రీడారసాన్ని పొందుతాడు. అందువల్ల బద్ధులు అతనిని ఆనందింపజేస్తారే తప్ప, తాము, ప్రకృతిబద్ధులైనందున, ఆనందించడం లేదు. మనంకూడా మన స్థితికి తగినట్లుగా ఆ భగవానుని ఆనందింపజేసి, ప్రాప్యాన్ని పొందుదాం” అని.

ఈ సందర్భంలో పిళ్ళై తిరునత్తైయార్ అరైయర్ అడిగిన ప్రశ్నకు ఎమ్మార్ ఇచ్చిన సమాధానం మఱింత హృద్యం. “మయర్యఱ మదినలమ్” అనే రీతిలో భగవానునివల్ల తత్త్వయాధాత్మ్యజ్ఞానసంపన్నులైన ఆళ్వార్లు, “భగవానుడు తనకు ఇష్టం వచ్చిన రీతిలో వర్తించనీ” అని భావించి ఊరికే ఉండకుండా, “తనక్కేయాక ఎనై క్కొళ్ళుమీదే” (నీ ఆనందంకోసమే నన్ను స్వీకరించు) అని నిర్బంధించి అడగడం ఎందుకు?” అని తిరునత్తైయార్ అరైయర్ ఎమ్మార్ ను ప్రశ్నించగా, ఎమ్మార్ “అదు

కేళీరీ! మున్ను పిరిస్తన్ను, పిన్ను పిరివుక్కు ప్రసంగమ్ ఉణ్ణాయన్ను. ఇరణ్ణమ్ ఇన్ఱి యిరుక్క, త్తిరుమార్పిలే యిరుక్కచ్చెయ్దే, “అకల కిల్లేన్, అకల కిల్లేన్” ఎన్నప్పణ్ణు కిఱదు విషయ స్వభావమితే. అప్పడియే ప్రాప్యరుచి ప్రార్థిక్క ప్పణ్ణుకిఱదు” అనే సమాధానాన్ని ఇచ్చారు.

ఈ సమాధానంలోని తాత్పర్యం ఏమంటే - అగ్గార్లు ఆశ్రయించే భగవానుడనే విషయంయొక్క భోగ్యతాతిశయం వారిని ఆవిధంగా ప్రార్థించేటట్లు ప్రేరేపిస్తున్నది. భగవానుని వక్షస్థలంలో నిత్యవాసం చేసే లక్ష్మీదేవి ఏనాడూ అతనిని విశ్లేషించలేదు. ఇకపై ఏనాడూ ఆమె విశ్లేషించే అవకాశం లేదు. అయినా, “అకల కిల్లేన్, అకల కిల్లేన్” (విడువ లేను, విడువలేను) అని ఆమె అనడం ఎందువల్ల? విశ్లేషప్రసక్తి లేకపోయినా, తానుండే వక్షస్థలంలోని వైలక్షణ్యమే ఆమెను ఆవిధంగా అనుసంధించే టట్లు చేస్తున్నది. అయ్యో! ఎప్పుడైనా విశ్లేషం కల్గుతుందో! ఏమో! - అనే అస్థానే భయశంక ఆమెను ఆవిధంగా పలికేటట్లు చేస్తున్నది. ఆ విధంగా, ప్రకృతంలో, తాము ఆశ్రయించే భగవానుని భోగ్యతాప్రకర్షనుగూర్చి అగ్గార్లు అనుసంధించే టవుడు “తనక్కేయాక ఎన్నై క్కోళ్” అని ప్రార్థించేటట్లు చేస్తున్నది - అని.

ఎమ్మార్ ఆత్మగుణోన్నతి

తిరువాయ్మొళి వ్యాఖ్యలోనే కన్పించే ఎమ్మార్కు సంబంధించిన వేతొక ఐతిహ్యం వారి గుణోత్పర్షను చాటుతున్నది. ఈ ఐతిహ్యాన్ని “జానక్కై తా” (2-9-2) అనే సూక్తిని వివరిస్తూ నమ్మిళ్ళై ఉదాహరించారు.

ముదలియాణ్డాన్ సన్నిధిలో పంచసంస్కారాలను పొందిన ఒక శ్రీవైష్ణవుడు ముదలియాణ్డాన్ గ్రామాంతరం వెళ్ళిన సమయంలో ఎమ్మార్ను ఆశ్రయించారు. అతడు ముదలియాణ్డాన్ శిష్యుడనే విషయాన్ని తెలియని ఎమ్మార్ అతనికి మళ్ళీ పంచసంస్కారాలను చేశారు. తరువాత కొంతకాలానికి ముదలియాణ్డాన్ తిరిగి రాగా, ఆ వైష్ణవుడు వారి సన్నిధికి తిరిగి చేరారు. అతడు ముదలియాణ్డాన్ శిష్యుడని గుర్తించిన ఎమ్మార్ ముదలియాణ్డాన్ సన్నిధికి వచ్చి, తమవల్ల అవచారం జరిగిందని, తమను క్షమించమని అర్థించారు. అప్పుడు ముదలియాణ్డాన్, “ఒకబావిలో పడిన వానిని ఇద్దరు పైకి లేవదీస్తే, లేవదేసే వారికి, ఉద్ధరింపడేవానికి - ఇద్దరికీ సౌకర్యమే కదా!” - అని బదులిచ్చారట. ఈ సందర్భం ముదలియాణ్డాన్ ఔదార్యాన్ని వ్యక్తం చేయడంతోపాటు, ఎమ్మార్కు కల చిత్తశుద్ధిని తెల్పుతున్నదని గ్రహించాలి.

ఆత్మకు ప్రథమగురువు భగవానుడే!

ఎమ్మార్ పలు సందర్భాలలో పల్కిన సూక్తులు, చేసిన వివరణలు వారి విలక్షణ వ్యక్తిత్వాన్ని నిరూపిస్తున్నాయనే విషయం ఇతఃపూర్వమే తెలుపబడింది. అటువంటి నిర్వాహం ఇంకొకటి ఇక్కడ ఉదాహరింపబడుతున్నది. తిరువాయ్మొళి ప్రబంధంలోని “ఊనిల్ వాళ్ళి ఉయిరే!” (2-3) అనే దశకంలోని 2వ పాశురంలో అగ్గార్లు భగవానుని “అఱియాదన అఱివిత్త అత్తా!” (2-3-2) (అజ్ఞాతజ్ఞాపనాన్ని చేసిన తండ్రి!) అని అంటూ సంబోధించారు.

ఒక పర్యాయం ఎమ్మార్ కాలక్షేప గోష్ఠిలో ఈ పాశురం ప్రసక్తమైనపుడు - “ఈ ఆత్మకు ప్రథమ గురువు ఎవరు?” అనే ప్రశ్న ఉదయించింది. అప్పుడు కొందఱు “అచార్యుడే మొదటి గురువు” అని అన్నారు. వీరు ఈవిధంగా అచార్యుడు మొదటి గురువు అనడానికి గురుపరంపరానుసంధానం ఆలంబనం. మఱి కొందఱు “కాదు, కాదు, అచార్యుని ఆశ్రయించు - అని హితం పల్కి అతనిని అచార్యసన్నిధికి తీసికొని పోయిన భగవద్భక్తులే ప్రథమ గురువు” అని అన్నారు. శ్రీవైష్ణవులు ప్రథమగురువు అని అనడానికి “సాత్త్వికైః సంభాషణ మాచార్యప్రాప్తిహేతుః” అనే సూక్తి ఆలంబనం. అప్పుడు ఎమ్మార్ “అదికూడా సరికాదు. ఆ భక్తులు ఇతనిని ప్రోత్సహించినా, ఇతడు దానికి అంగీకరించకుండా, “నేను రాను” - అని తిరస్కరించ వచ్చుకదా! ఆవిధంగా ఇతడు కాదనకుండా, “ఇళైవిత్తు ఎన్నై ఉన్ తాళిళైక్కిళ్ళి నిఱుత్తుమమ్మానే!” (తిరువాయ్-5-8-9) (నన్ను అంగీకరింపజేసి, నన్ను నీ చరణాల మోల నిలిపిన స్వామీ!) అనే రీతిలో జీవుని అంగీకరింపజేసినవాడు భగవానుడే కనుక, అతడే ప్రథమగురువు” - అని అన్నారు. శ్రీవచనభూషణ దివ్య గ్రంథంలో శ్రీపిళ్ళైలోకా చార్యులవారు “అచార్యలాభమ్ భగవానాలే, ఉపకార్య వస్తు గౌరవత్తాలే అచార్యనిఱ్ఱాట్టిల్ మిక్కు ముపకారకన్ ఈశ్వరన్” (435, 436) ఇత్యాదిగా సూత్రాలను రచించడానికి ఎమ్మార్ చేసిన ఈ వివరణం మూలమనే విషయం సుస్పష్టం. ఈ విధంగా ఎమ్మార్ సూక్తులు తదనంతర పూర్వాచార్యులకు మార్గదర్శకాలు అయినవి.

శ్రీవైష్ణవుడను అయ్యాను

నమ్మార్గార్లు తిరువాయ్మొళి ప్రబంధంలోని “కేశవన్ తమర్” (2-7) అనే దశకంలో భగవానుని పన్నెండు నామాలను (కేశవాది-దామోదరాంతమైన పన్నెండు

నామాలను) కూర్చి పాశురాలను పాడారు. భగవానుని దివ్యగుణచేష్టతాలను అద్భుతంగా కీర్తించే ఈదశకాన్ని ఎమ్మార్ అనుసంధించేటపుడు “శ్రీవైష్ణవన్ అనేన్-ఎన్ఱితార్” (ఇప్పుడు శ్రీవైష్ణవుడను అయ్యాను- అని ఆఱ్ఱార్లు అంటున్నారు) అనేవారట. ద్వాదశనామాలు శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయంలో మిక్కిలి ప్రాధాన్యాన్ని కల్గినవి. శ్రీవైష్ణవుడు ద్వాదశశార్ఙ్గ పుండ్రాలను ఈ ద్వాదశనామాల అనుసంధానంతోనే ధరించాలి. అంతేకాక, తిరునామం శ్రీవైష్ణవ చిహ్నం కనుక ఎమ్మార్ ఈవిధంగా పలికారని పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై తమ ఇరుపత్తు నాలాయిరప్పడి వ్యాఖ్యలో “తిరునామమాకిఅదు - వైష్ణవ చిహ్నమాకైయాలే - నాన్ వైష్ణవనానేన్ ఎన్ఱితార్ - ఎన్నర్ ఎమ్మార్” (శ్రీవైష్ణవచిహ్నమైన ద్వాదశ నామాలతో అంకితమైన ఈ దశకాన్ని పాడిన ఆఱ్ఱార్లు “నేను శ్రీవైష్ణవుడను అయ్యానని - ఆఱ్ఱార్లు అంటున్నారు” అని ఎమ్మార్ పలికే వారట) - అని తెలిపారు.

దేహసంపద భగవద్వినియోగంకోసమే

“విచిత్రా దేహసంపత్తి రీశ్వరాయ నివేదితుమ్, పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మన్! హస్తపాదాదిసంయుతా” అనే విష్ణుతత్త్వసూక్తి మనకు గల విచిత్రమైన అవయవసంపద భగవత్కైంకర్యానికి వినియోగించాలని తెల్పుతున్నది. కాని, పలువురు ఈ సంపదను ఆవిధంగా ఉపయోగించకుండా, వ్యర్థమైన లౌకికసుఖాలకోసం వినియోగించి, పాడయిపోతున్నారు. ఆఱ్ఱార్లు ఈ సంగతిని గమనించి - “అన్నాళ్ నీ తన్ద ఆక్రైయిన్ వల్లి యుల్లల్వేన్” (3-2-1) అని అన్నారు. ఈసూక్తిని ఎమ్మార్ - “నీ ఒన్ఱు నిన్ఱెత్తు త్తన్నామ్. నాన్ అదిన్ వల్లియే పోనేన్. తెప్పత్తై నూక్కి ప్పోయే పెరుమాళై అనుభవిక్క లామాయిరుక్క, “శరీరమ్ పాళ్ళన్ఱు” ఎన్ఱు నీర్వాక్కాలే పోయే క్కడలిలే పుకువరైప్పోలే, ఇతర విషయళ్ళుక్కుడలాక్కి అనర్థత్తై విళైవిత్తుక్కొణ్డేన్” అని వివరించారు. “శరీరమ్ పాళ్ళన్ఱు” అనే సూక్తికి శరీరం భగవత్ప్రమాశ్రయణానికి కాని, తెప్పను నడుపడానికి గాని సమర్థం కాదు అని భావం.

ఆ కాలంలో కావేరీనదిని దాటడానికి వంతెన (సేతువు) ఏదీ లేదు. తెప్ప సహాయంతో కావేరీని దాటి, శ్రీరంగాన్ని చేరి, స్వామిని సేవించేవారు. తెప్పను ఎక్కినవారు దానికి శ్రీరంగం దిశగా నడిపి, భగవానుని చేరి సేవించాలి. ఆవిధంగా కాకుండా, తెప్పను ప్రవాహం పోయే దారిలో దాని ఇష్టానికి వదలిపెడితే ప్రవాహంతో పాటు అది కొట్టుకొని సముద్రంలోకి వెళ్ళిపోయి, మునిగిపోతుంది. ఆవిధంగానే,

భగవత్కైంకర్యానికి ఉపయోగించదగిన తెప్పవంటి సాధనమైన ఈ దేహాన్ని దాని ఇష్టానికి విడచి పెడితే, లౌకిక సుఖాలలో మగ్నమై, వ్యర్థమైపోతుంది - అనే భావంతో ఎమ్మార్ ఇక్కడ తెప్పను దేహానికి దృష్టాంతంగా పలికారు.

“భగవాన్! ఒక ఉద్దేశ్యంతో నాకీ దేహాన్ని ఇచ్చావు, నీవు నాకీ దేహసంపదను నీ కైంకర్యానికి ఉపయోగిస్తానని, దానివల్ల తరిస్తానని భావించి ఇచ్చావు. అయితే, నేను, వేతే రీతిలో వర్తించాను. ఇది ఏవిధంగా ఉన్నది? అంటే - కావేరీనదిని దాటి శ్రీరంగాన్ని చేరి భగవత్సేవను చేయాలని భావించినవానికి ఒక తెప్ప (పడవ)ను సాధనంగా ఇస్తే, అతడు తదనుగుణంగా దానిని తెప్పతోనే నడిపి ఉపయోగించ కుండా, స్వేచ్ఛగా వదలిపెట్టగా అది సముద్రంలోకి కొట్టుకొని పోయేటట్లుగా, భగవానుడు ఇచ్చిన దేహం సరి కాదని తలచి, సవ్యంగా ఉపయోగించకుండా యధేష్టంగా విడచిన నేను సంసారసముద్రంలోకి వెళ్ళి మునిగిపోయాను” - అని ఆఱ్ఱార్లు అంటున్నారని ఎమ్మార్ చేసిన పై వివరణలోని తాత్పర్యం.

ఈ దశకంలోనే 8వ పాశురంలో ఆఱ్ఱార్లు “ఓవుదల్లిన్ఱి ఉన్కల్ వణ్ఱిగ్గిరీ లేన్” (3-2-8) (నిరంతరంగా నీ శ్రీచరణాలను నమస్కరించలేదు) అని ఎమ్మార్ వాపోయారు. ఈ పదసందర్భంలోని “ఓవుదల్లిన్ఱి” (విచ్చేదం లేకుండా) అనే పదాన్ని దానికి ముందున్న “మేవు తున్నవిన్ఱెకళై విడుత్తుమిలేన్” అనే ప్రయోగంతో కలిపి అన్వయించి, “ఓవుదల్లిన్ఱి మేవు తున్నవిన్ఱెకళై విడుత్తుమిలేన్, ఓవుదల్లిన్ఱి ఉన్ కల్ వణ్ఱిగ్గిరీ లేన్” అని ఎమ్మార్ అర్థనిర్వాహం చేశారు. “నాకు ఉండే అవకాశం అంతా దుష్కార్యాచరణకే యోగించాను. ఎంతమాత్రం విచ్చేదంలేకుండా దుష్కార్యాలను నిరంతరంగా చేశాను. నీ శ్రీచరణాలను నమస్కరించకపోవడంకూడా నిరంతరంగా చేశాను. ఏ సమయం లోను ఒక్కసారైనా నీ పాదాలకు నమస్కరించని వాడను కాను - “కణ్ణాల్ పెణ్ణాట్టిక్కు ఉణ్ణ అవసరమిళై” (నూతనపథువుకు భుజించే అవకాశం లేదు) అనే రీతిలో ఇంద్రియాలకు ఎరను చూపిస్తూ తిరిగానే తప్ప, నా హితాన్ని ఏనాడూ ప్రయత్నించి సత్కార్యాన్ని చేయలేదు” - అని ఈ వివరణలోని తాత్పర్యం.

మూటలు మోయడం అయినా, గడ్డికోయడం అయినా మంచిదే

“ఓ కవులారా! మీకవిత్వాన్ని వ్యర్థం చేస్తూ అసతీర్థనం చేసి సుఖాన్ని పొందడం కంటే, దేహాన్ని శ్రమపెట్టి అయినా, చేతులను శ్రమపెట్టి అయినా జీవించడం

మంచిది” - అనే తమ అభిప్రాయాన్ని “ఉమ్మిన్ ఫులవీర్! సుమ్ మెయ్ వరుత్తి కై శెయ్దు ఉయ్మిన్” (3-9-6) అని అంటూ తిరువాయ్మొళ్ళి ప్రబంధంలో కవులను ఉద్దేశించి నమ్మాళ్వార్లు అన్నారు.

ఈ సూక్తిలోని “మెయ్ వరుత్తి, కై శెయ్దు” అనే ప్రయోగాల స్వారస్యాన్ని ఎమ్మార్ వివరిస్తూ - “మూటలను మోయడం, గడ్డిని కోయడం అయినా చేయండి” (“మూటై శుమత్తల్, పుల్ శెర్రిక్కుదల్ శెయ్మాట్టిర్కళో”) అని అన్నారు. దేహాన్ని శ్రమ పెడుతూ ధాన్యపు మూటల బరువులను మోసి, చేతులను శ్రమపెడుతూ గడ్డిని కోసి - దానివల్ల జీవించడమే మంచిది, అయోగ్యులైనవారిని కీర్తించి, భోగభాగ్యాలకు అనుభవించడం కంటే - అని ఎమ్మార్ వివరణలోని హర్షాభిప్రాయం. “మెయ్ వరుత్తి” అనేదానికి ప్రీహిభారాన్ని మోయడం అని, “కై శెయ్దు” - అనేదానికి గడ్డిని కోయడం - అని అర్థం చెప్పబడింది.

వృక్షాలుకూడా అయ్యో! అంటాయి

తిరువాయ్మొళ్ళిలో నమ్మాళ్వార్లు స్త్రీభావనతో పలికే పలు దశకాలున్నాయి. వాటిలో ఆళ్వార్లు తమ ఆర్తిని నాయకి, సఖి, మాతృవచనాలద్వారా వ్యక్తం చేశారు. “ఉణ్ణుమ్ శోలు” (6-5) అనే దశకంలో చెలికత్తై పరాంకుశనాయకి అనుభవించే ఆర్తిని గూర్చి పల్కుతూ - “ఇవళోకణ్గళో నీర్ మల్ క మరణ్ణళుమ్ ఇరణ్ణుమ్ వకై మణివణ్ణ! ఓ! ఎన్ఱు కూవుమ్, ఆల్!” (6-5-9) (ఈ పరాంకుశనాయకి తన కంటి నిండుగా బాష్పాలు నిండగా, వృక్షాలుపైతం అయ్యో! అనే రీతిలో “ఓ మణివణ్ణ!” అని ఆక్రందిస్తున్నది. అయ్యో!) అని అన్నారు. ఈ సూక్తినిగూర్చి ఎమ్మార్ శిష్యులు కొందఱు “అచేతనాలైన వృక్షాలుకూడా కరుణను చూపిస్తాయా?” అని వారిని అడిగారు. అప్పుడు ఎమ్మార్ - “ఇదు అరుళిచ్చెయ్ద అన్ఱు తొడణ్ణి ఎత్తనై భావశుద్ధి ఇల్లాదార్ వాయిలే పుక్కదు - ఎన్ఱు తెరియాదు. ఇళ్ళనే యిరుక్కచ్చెయ్దే, యమనియమాది క్రమత్రై పదమ్ శెయ్ ప్పార్తైలుమ్ శుక్కాన్ పరుక్కైపోలే నెక్కిగ్గాదే యిరుక్కి అ నెజ్జుకళుమ్ ఇన్ఱు అగ్రికి అపడి కణ్ణాల్, సమకాలత్రిల్ మరణ్ణళో ఇరణ్ణు చ్చొల్లవేణుమో!” అని బదులిచ్చారు. “మరణ్ణళుమ్” అనేపదంలోని “ఉమ్” (చకారం) వల్ల చేతనులు రక్షింపబడుతున్నారు. చైతన్యం కలవారే కదా మనస్సులో మార్పు పొందుతారు. అచేతనాలు మార్పును పొందుతాయా? అనేది శంకించినవారి ప్రశ్న. ఎంత రసాత్మకమైన వాక్యమైనా, దానిని సాక్షాత్ గా వక్త పల్కినపుడు కల్గినంతటి

అనుభూతి, ఆ వాక్యాన్ని ఎవరైనా అనువదిస్తే కలుగదు. అంతేకాక అనువదించి నపుడు ఆ వాక్యంలో మార్పు రావడం లోకసహజం. అనువాదకుడు ఎంత గొప్పవాడైనా ఈ మార్పు ఎంతో కొంత తప్పదు. ఇక భావశుద్ధిలేనివారైతే చెప్పనక్కర లేదు. ఇంతకాలంగా భావశుద్ధిలేని ఎందరో ఈ పాశురాన్ని అనువదించినందున ఈ సూక్తిలో ఎంతోమార్పు వచ్చింది. అయినా ఇప్పుడు దీనిని విన్నవారి మనస్సులు, సహజంగా సున్నపురాళ్ళవలె ఎంతమాత్రం కరగని కఠినమైనవి అయినా, ద్రవిస్తున్నాయి కదా! ఇక చైతన్యాన్ని కల్గిన వృక్షాలు అనాడు సాక్షాత్తు ఆళ్వార్లు ఎంతో కరుణరసాత్మకంగా పలికిన సూక్తిని విని ద్రవించడంలో ఏమి ఆశ్చర్యం ఉన్నది? - అనేది ఎమ్మార్ సూక్తిలోని హృదయం.

ఈ తిరువాయ్ మొళ్ళి (దశకం) ఆవిర్భవించినప్పటినుండి, ఇది మనఃశుద్ధి లేనివారి ఎందఱి నోటిలో పడినదో తెలియదు. అయినా, యమనియమాదులను అనుష్ఠించినా, సున్నపురాళ్ళవలె కొంచెం కూడా ద్రవించకుండా ఉండే మనస్సులు కూడా ఈనాడు ఈ దశకాన్ని విన్నపుడు కఠిగిపోతున్నాయే! ఇక ఆళ్వార్ల సమకాలంలో (సాత్త్విక కాలంలో) ఈ దశకాన్ని విని వృక్షాలు కఠిగిపోవడంలో ఏమి ఆశ్చర్యం! - అని పై వివరణలోని తాత్పర్యం. ఈ వివరణవల్ల ఎమ్మార్ కు ఆళ్వార్ల పాశురాల విషయంలో గల భావశుద్ధి, ఆర్ద్రహృదయం ఎంత గొప్పదో తెలుస్తున్నది.

ఇటువంటి వివరణాన్నే భట్టర్ కూడా చేసినట్లు తిరువాయ్మొళ్ళిలోని “పన్దరుళి” (5-7-7) అనే పాశుర వ్యాఖ్యలో తెలుపబడింది. ఎమ్మార్ చేసిన వివరణాన్ని వారి శిష్యులైన భట్టర్ కూడా చేశారని, అందువల్ల భట్టర్ వివరణానికి ఎమ్మార్ సూక్తి మూలమని భావించడంలో అనొచిత్యం లేదు కదా!

భగవానుని విగ్రహవ్యాప్తిగూర్చి ఎమ్మార్

భగవానుడు జీవులందఱిలో అంతర్యామిగా వేంచేసి ఉండి, వాటి సత్తాస్థితి ప్రవృత్తి నివృత్తులకు అన్నిటికీ కారణభూతుడవుతున్నాడు. ఇంతమాత్రమే కాక ఉపాసకుల సౌకర్యార్థం దివ్యమంగళ విగ్రహంతో సపరివారంగా వారిలో వేంచేసి ఉంటాడు. నమ్మాళ్వార్లు నాయకిభావంతో పలికే ఒక పాశురంలో “వెళ్ళి చ్చురిశ భ్లోడగ్గి యేన్ఱి తామరైక్కణ్ణన్ ఎన్ఱైళ్ళినూడే పుళ్ళై క్కడాకిన్ఱ వార్తై క్కాణీర్!” (7-3-1) అని అంటూ తమ హృదయంలో దివ్యాయుధోపేతుడై, గరుడా రూఢుడై భగవానుడు వేంచేసి ఉన్నాడని అన్నారు.

నంజీయర్, ఒకనాడు, శ్రీరంగాలయానికి భగవత్సేవార్థం వెడుతూ ఉండగా, దారిలో తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ (కురుకేశులు) అనే ఆచార్యులను చూచి, “భగవానునకు స్వరూపవ్యాప్తి ఉన్నదా? విగ్రహవ్యాప్తి ఉన్నదా?” (భగవానుడు అన్ని ప్రాణులలోను తన స్వరూపంతోమాత్రమే వ్యాపించి ఉన్నాడా? విగ్రహంతో కూడా వ్యాపించి ఉన్నాడా?) అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు పిళ్ళాన్, భగవద్రామానుజులు తమ గ్రంథాలలో భగవానునకు స్వరూప వ్యాప్తి ఉన్నదని పలికారు. అయినా, ఒక పర్యాయం ఎమ్మార్ - ఉపాసకుల అనుగ్రహార్థం భగవానుడు ఆ ఉపాసకుల మనస్సులో దివ్యమంగళ విగ్రహంతో వేంచేసి ఉంటాడు - అని అన్నారు. అందువల్ల విలక్షణవ్యక్తిలో భగవానుని విగ్రహవ్యాప్తికూడా ఉన్నదని తెలియాలి - అని బదులిచ్చారు. “యేమే మిందీవరశ్యామో హృదయే సుప్రతిష్ఠితః”, “అరవత్త మళియనోడు ముక్కియపాఱ్ఱుడలోడుమ్ అరవిన్దప్పావైయుమ్ తానుమ్ అకమ్మడి వన్దు పుకున్దు” ఇత్యాది ప్రమాణాలు దీనికి అనుగుణంగా ప్రదర్శింపబడ్డాయి. (ఈ విషయంలో ఇంకా వివరాన్ని ఈ సందర్భంలోని అరుంబదాలలో గమనించవచ్చు.)

భగవద్రామానుజులు శాస్త్రమర్యాదను అనుసరించి శ్రీభాష్యదులలో స్వరూప వ్యాప్తిని (అన్ని ప్రాణులలోను జ్ఞానానందరూపుడై వ్యాపించి ఉండే వ్యాప్తిని) తెలిపారు. తమ సూక్తులలో స్వీయానుభవమూలంగా శాస్త్రతాత్పర్యాన్ని తెల్పిన ఆత్మార్థ రీతిని అనుసరిస్తూ ఎమ్మార్ విగ్రహవ్యాప్తి వ్యక్తివిశేషంలో ఉంటుందని అన్నారు. కనుక ఈ రెండిటి మధ్యలో ఏవిధమైన అర్థవిరోధం లేదని గ్రహించాలి.

“ఎన్జైక్కుమ్” (7-9) అనే దశకంలో తనకు, తన భక్తులకు భోగ్యంగా ఉండే రీతిలో పాశురాలను తమచే పాడించిన భగవానునకు చేయగలిగిన ప్రత్యుపకారం ఏదీ లేదని ఆత్మార్థులు అన్నారు. ఆ దశకంలోని ఒక పాశురంలో “అప్పనై ఎన్దు మఱప్పన్? ఎన్నాకియే తప్పదలిన్ది తనై క్కవి తాన్ శొల్లి ఒప్పిలా త్రివనైయేనై ఉయ్యక్కొణ్ణు శెప్పమే శెయ్దు తిరిక్కిన్ శీర్ కణ్ణే” (7-9-4) (దోషాలు నిండిన నన్ను పురస్కరించుకొని ఏవిధమైన దోషం లేని రీతిలో పాశురాలను పాడించి, తనను తానే స్తుతింపజేసి, సాటి లేని పాపిని అయిన నన్ను ఉజ్జీవింపజేయగోరి, నాకు హితాన్ని చేసే ఆ స్వామిని ఏనాడైనా మఱువగలనా!) అని అన్నారు ఆత్మార్థులు.

ఈ పాశురంలోని “ఎన్నాకియే” అనే సూక్తిని ఎమ్మార్ వివరిస్తూ “తాన్ పాడి నానాకిల్, నిరవద్యమాయ్ తలైక్కుట్టుమ్. నాన్ పాడినేనాకిలుమ్ వరున్ది ఒరుపడి

తలైక్కుట్టుమ్. ఎన్నై ఉపకరణమాక క్కొణ్ణు కవి పాడానిఱ్ఱుచ్చెయ్దేయుమ్, ఎన్నోట్టై సంబంధత్తాల్ వన్దు దోషమ్ తట్టాదపడి కవిపాడి తలైక్కుట్టినాన్” అని అన్నారు. ఈ అర్థనిర్వాహాన్ని నమ్మిళ్ళై తమ ఈడు వ్యాఖ్యలో ప్రస్తావించారు.

భగవానుడు, తాను పాశురాలను పల్కితే ఏ తప్పు లేకుండా పూర్తి అవుతుంది. నేను పాడితే, చాలా శ్రమపడి, ఏదో ఒక రీతిలో పూర్తి అవుతుంది. ఈ రెండు కాకుండా, నన్ను సాధనంగా చేసికొని పాశురాలను పాడించినా, నా సంబంధంతో కలిగే దోషం ఏమీ సోకకుండా ఉండేటట్లుగా నాచే పాశురాలను పాడించి స్వామి పూర్తిచేశాడు- అని పై వివరణలోని భావం.

ఇదే భావాన్ని భగవద్రామానుజులు వేఱు రీతిలో తెల్పినట్లుగా ఈ దశకంలోనే మొదటి పాశురాన్ని వ్యాఖ్యానిస్తూ నమ్మిళ్ళై ప్రస్తావించారు. “ఎన్ శొల్లి నిఱ్ఱనీ!” అనే ప్రయోగవ్యాఖ్యానంలో “ఎమ్మెరుమానార్ - ఇవర్ తామ్ శొన్నారాకిల్ ఒరుపడి పోకచ్చొల్లి తలైక్కుట్టువర్. అవనుమ్ తానే శొన్నానాకిల్ నిరవద్యమాయ్ తలైక్కుట్టుమ్. శిఱుప్రజై ఎల్లుత్తిడై పుక్కాల్, తానే ఏదేనుమ్ ఒరుపడి యిట్టు తలైక్కుట్టుమ్. పితావాదల్, ఉపాధ్యాయవాతల్ ఇడప్పక్కాల్, తానే ఎల్లుత్తాయరుక్కుమ్. అఱ్ఱనన్దిక్కే, ఇవన్ కైయై ప్పిడిత్తు ఇడువిక్కుప్పక్కవాతే, ఇవన్ ఓరిడత్తే ఇల్లుక్క, అవన్ ఓరిడత్తే ఇల్లుక్క, కుదఱిక్కొట్టియాయ్, రూపమ్ అత్తిన్దు శిదఱిప్పోమ్. అప్పడియే ఎన్నై ఉపకరణమాక క్కొణ్ణు, కవిపాడా నిఱ్ఱుచ్చెయ్దేయుమ్, ఎన్నాల్ వరుమ్ దోషమ్ తన్ పక్కల్ సుర్రియాదపడి పాడువిత్తాన్ - ఎన్గితార్ ఎన్దు” (ఈ ఆత్మార్థులు తామే పాశురాలను పల్కితే ఏదో ఒక రీతిలో పల్కి పూర్తి చేయగలరు. భగవానుడే స్వయంగా పల్కితే అది నిర్దుష్టంగా పూర్తి కాగలదు. చిన్న కుఱ్ఱవాడు అక్షరాలను రాయడం ఆరంభించినపుడు, తానే స్వయంగా వ్రాస్తే ఏదో ఒకవిధంగా రాసి పూర్తి చేస్తాడు. తండ్రిగాని, గురువుగాని రాయిస్తే, సక్రమంగా చక్కగా రాస్తాడు. ఈ రెండు రీతులలో కాకుండా, కుఱ్ఱవాని చేతిని పట్టుకొని రాయిస్తే, కుఱ్ఱవాడు ఒక వైపుకు లాగి, తండ్రి, లేక, ఆచార్యుడు ఇంకొక వైపుకు లాగినపుడు, ఆ అక్షరం చెదఱి రూపు మాసిపోతుంది. ఆ రీతిలోనే, నన్ను ఉపకరణంగా చేసికొని, పాశురాలను భగవానుడు పాడించినా, నావల్ల ఏర్పడే దోషాలు ఏమీ సోకని రీతిలో పాడించాడు- అని ఆత్మార్థులు అంటున్నారు - అని భగవద్రామానుజులు అన్నారు) అని అంటూ భగవద్రామానుజుల వివరణాన్ని నమ్మిళ్ళై ఉట్టంకించారు.

పైన తెల్పిన ఎమ్మార్, భగవద్రామానుజుల అర్థనిర్వాహాలు ఇంచుమించుగా ఒకటే అనేది స్పష్టం. బహుశః శ్రీరామానుజుల నిర్వాహాన్ని గౌరవించి, అనుసరిస్తూ ఎమ్మార్ పలికారని భావించాలి. ఇది వారికి శ్రీరామానుజుల పట్ల గల గౌరవాతిశయానికి సూచకం.

ఆత్మార్లు, భగవానుని కల్యాణగుణాలను, లీలలను అనుసంధించగా, దానివల్ల వారి మనస్సు శిథిలమైపోయింది. గొప్ప శీలగుణంతో అతడు తమకు సేవ చేసే రీతిని తాము భావించి పలుకలేని స్థితి ఏర్పడింది. అప్పుడు తమకు కల్గిన స్థితిని గూర్చి ఆత్మార్లు “ఉరుకుమాలే నెళ్ళమ్” (9-6) అనే దశకంలో వ్యక్తం చేశారు. ఈ దశకంలో “తిరుక్కాట్టరై” అనే దివ్యక్షేత్రానికి మంగళాశాసనం చేయబడింది. ఇందులోని రెండవ పాశురంలో “తెన్కాట్టరై ఎన్నప్పా! నివైకిలేన్ నాన్ ఉనక్కాట్పెయ్యమ్ నీర్తైయే” (దక్షిణ దిక్కులో గల కాట్టరై అనే దివ్యదేశంలోని స్వామీ! నీకు కైంకర్యం చేసే నీ రీతిని నేను భావించలేను) అని ఆత్మార్లు అన్నారు. ఈ సూక్తిలోని “ఉనక్కు” అనే సూక్తి వివరణంలో వ్యాఖ్యాత నమ్మిళ్ళై, ఎమ్మార్కు చెందిన ఒక నిర్వాహాన్ని ఉట్టంకించారు.

(ఉనక్కు) - “నాన్ ఉనక్కు ఆట్పెయ్యమ్ నీర్మై ఎన్నాన్ ఎన్?; నీ ఎనక్కు ఆట్పెయ్యమ్ నీర్తై ఎన్నామల్? - ఎన్న, “ఇచ్చొలవైయుమ్ ఇల్లప్పరో! పావియారో! - ఎన్ఱు ఎమ్మార్” అని ఈడులో ఎమ్మార్ పల్కిన అర్థ నిర్వాహం చూపబడింది.

భగవానుడు, తన శీలగుణంతో, ఆత్మార్లకు సేవ చేసేటపుడు, ఆత్మార్లు “నీవు నాకు సేవ చేసే సౌలభ్యగుణాన్ని” అనికదా పలకాలి. ఆ రీతిలో కాకుండా “నేను నీకు కైంకర్యం చేసే సౌలభ్యాన్ని” అని అనడంలో ఏవిధంగా తగును! అని అడిగినపుడు, ఎమ్మార్ - ఆత్మార్ల నుండి కైంకర్యాన్ని స్వీకరించగోరి వచ్చిన భగవానుడు, ఆత్మార్ల వద్ద కైంకర్యాన్ని గ్రహించకుండా, ఆత్మార్లపట్ల తన శీలగుణాన్ని ప్రదర్శించి, తానే వారికి సేవచేశాడు. అందువల్ల భగవానునకు సేవచేయడం ఆత్మార్లకు వీలు కాలేదు. వాక్కుతో అయినా ఆ కైంకర్యాన్ని కోల్పోకూడదు - అనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఆత్మార్లు “పాపిష్టివాడను! నీకు నేను కైంకర్యం చేసే రీతిని భావించలేకున్నాను” అని అన్నారు. కనీసం వాక్కుతో అయినా, భగవానునకు నేను కైంకర్యం చేయాలని పలికే అవకాశాన్ని ఆత్మార్లు కోల్పోవడానికి ఇష్టపడరు కదా!” అనేది పై వివరణలోని తాత్పర్యం.

తిరువాయ్మొళి ఈడు వ్యాఖ్యలో ప్రస్తావింపబడిన, ఆత్మార్ల శ్రీసూక్తుల పట్ల ఎమ్మార్కు గల హృద్భావాన్ని ప్రకటించే సందర్భాలలో ఒకటైన ఈ క్రింది ఐతిహ్యం అవశ్యం స్మరణీయం.

తిరుక్కోళూర్ దివ్యదేశానికి మంగళాశాసనం చేసే “ఉణ్ణుమ్ శోఱు” (6-7) అనే దశకంలో నమ్మాత్మార్లు స్త్రీ భావనతో పలికారు. ఇందులో పరాంకుశనాయకి (ఆత్మార్లు) తిరుక్కోళూర్లోని పూలతోటలను, తటాకాలను, కోవెలను, అచట వేంచేసి ఉండే స్వామి తిరుమేని అందాన్ని దర్శించినపుడు, ఆమె మనస్సులో చాలా ఆనందించింది - అనే విషయాన్ని ఆమె తల్లి పలికే రీతిలో పాశురాలున్నాయి. అయిదవ పాశురంలో “తిరుక్కోళూరిల్ పూవియల్ పొత్తీలుమ్ తడముమ్ అవన్కోయిలుమ్ కణ్ణు అదియుళ్ కుళిర ఎళ్ళనే ఉకక్కుమ్ కొలో!” అనే సూక్తి ఉన్నది. దీనిని వ్యాఖ్యానించేటపుడు భట్టర్, “ఆవి యుళ్ కుళిర” అనే ప్రయోగాన్ని “మనస్సు చల్లబడేటట్లుగా” అని అంటూ పైపైన అర్థాన్ని తెలిపారు. అప్పుడు వారి ప్రక్కనే ఉండే వారి అనుజులు శ్రీరామప్పిళ్ళై. (వ్యాసభట్టర్) “అర్యా! ఎమ్మార్ ఈ పాశురాన్ని గూర్చి అనుగ్రహించేటపుడు “ఆవియుళ్ కుళిర” అని చాలా గంభీరంగా, లోతుగా అనుభవించి (“ఉళ్” - అనే పదాన్ని నొక్కి పల్కుతూ) అర్థాన్ని పల్కడం దేవరవారు వినలేదా! అని అన్నారు. బాగా ఎండి బీటలు తీసిన నేలలో సమృద్ధిగా వర్షం కురిస్తే, ఏవిధంగా ఆ నేల లోపలి భాగం కూడా చల్లబడుతుందో, ఆవిధంగానే భగవానుని దివ్యాలయం మొదలైనవానిని దర్శించిన పరాంకుశ పరాంకుశనాయకికి మనస్సు లోపల మిక్కిలి చల్లబడింది - అనే అర్థాన్ని ఎమ్మార్ చేసిన వివరణం తెల్పుతున్నది. ఇది వీరి దివ్య ప్రబంధావగాహన వైలక్షణ్యానికి సూచకం.

ఎమ్మార్ - భట్టర్

పెరియ తిరుమొళిలోని “తన్కడిక్కు” (2-7-6) అనే పాశురవ్యాఖ్యలో ఎమ్మార్కు చెందిన ఐతిహ్యం ఒకటి ప్రస్తావింపబడింది. ఈ పాశురం పరకాల నాయక వైలక్షణ్యాన్నిగూర్చి ఆమె తల్లి పలికే క్రమంలో ఉన్నది. పరకాలనాయకి (తిరుమంగైవన్నన్) జన్మించిన తరువాత ఆమె వంశానికి, “జనకానాం కులే కీర్తి మాహరిష్యతి మే సుతా” (జనకులవంశానికి నా కుమార్తె కీర్తిని తీసికొనివస్తుంది) అనే రీతిలో అంతకుముందు లేని కీర్తి కల్గిందని తల్లి ఇందులో అంటున్నది. ఈ సందర్భంలో వ్యాఖ్యాత ఎమ్మార్కు సంబంధించిన ఈ ఐతిహ్యాన్ని ఉట్టంకించారు.

కూరేఫల పుత్రులైన భట్టర్ ఒకనాడు శ్రీరంగ్ లో ఒక పర్యాయం మధురంగా కైశిక పురాణాన్ని అనుసంధించి అర్థం చెప్పే రీతిని గమనించి, ఎమ్మార్ మనస్సులో చాలా ఆనందించి, ఆనందాశ్రవులు జాలువారుతూ ఉండగా, భట్టర్ ను చూపిస్తూ - “జనకానాం కులే కీర్తి మాహరిష్యతి మేనుతా” అని అన్నారు. ఆచార్యునకు శిష్యుడు జ్ఞానసంతతి కనుక, ఎమ్మార్ తన శిష్యులైన భట్టర్ ను “మే సుతా” అని నిర్దేశించడం చాలా యుక్తం. శ్రీరామానుజులు కూడా తమ ప్రియశిష్యులైన కూరేఫలను “తిరుమకళిపోల్ వళరత్తేన్” అని అన్నారు కదా. ఈ ఐతిహ్యాద్వారా ఎమ్మార్ కు భట్టర్ పట్ల గల ఆదరాతిశయం వ్యక్తమవుతున్నది.

భగవద్రామానుజుల ఆజ్ఞానుసారంగా ఎమ్మార్ భట్టర్ కు ఆచార్యులై, వారిని అన్ని విధాలుగా తీర్చిదిద్దారు - అని భట్టర్, ఎమ్మార్ ల చరిత్రలలో కన్పిస్తుంది. ఈ విషయాన్ని తెలిపే పలు వార్తలు వార్తామాలై, ఆతాయరప్పడి గురుపరంపరా ప్రభావాది సంప్రదాయచరిత్ర గ్రంథాలలో కన్పిస్తున్నాయి. అవి యథావకాశంగా ఇక్కడ ప్రస్తావించబడుతున్నాయి.

ఒక పర్యాయం ఎమ్మార్ భట్టర్ ను ఉద్దేశించి - “మీరు, శ్రీరంగనాయకీ, శ్రీరంగనాథుల ముద్దుబిడ్డ అని, కూరేఫల పుత్రులమని, సకలశాస్త్ర సారంగతులమనే దర్పంతో అహంకరించకుండా, “భగవద్రామానుజుల శ్రీచరణాలే శరణం” అని నమ్మి ఉండండి” - అని అన్నారు. (ఎమ్మార్ సూక్తిలో ప్రస్తావించిన మూడు హేతువులు విద్యా - అభిజన ధనమదాలకు సూచకాలని భావించాలి. “విద్యామదో ధనమదోఽభిజనమద స్త్రుతీయః” అని మదత్రయం నిర్వచింపబడింది కదా!

వార్తామాలై గ్రంథంలోని 312వ వార్త ఎమ్మార్ కు భట్టర్ కు మధ్య జరిగిన సంవాదాన్ని గూర్చి తెల్పుతున్నది. భట్టరు, యౌవనంలో ఉండే సమయంలో చాలా జ్ఞానభక్తులను కలవారై ఉన్నా, దేహంలో అనాదరమనే వైరాగ్యాన్ని లేనివారై ఉండడం గమనించిన, ఎమ్మార్, వారిని సంస్కరించాలని భావించి, వారితో సంభాషించిన క్రమం ఈ వార్త రూపంలో కన్పిస్తున్నది. ఒకనాడు ఎమ్మార్ భట్టర్ ను చూచి - “మీరు దేహ సంబంధాన్ని గూర్చి ఏనాడూ బాధపడుతున్నట్లుగా కన్పించడం లేదే! దీనికి కారణం - భగవత్సంబంధంలో ఉండే దార్ఢ్యాన్ని గమనించడమా? లేక, మీ ఆత్మపట్ల ఉండదగిన నిశ్చయాన్ని కల్గి ఉండడమా?” - అని ప్రశ్నించారు. ఈ ప్రకృతిసంబంధం హేయమైనది - అని మీరు బాధపడుతూ ఉన్నట్లు కన్పించడం

లేదు. మీరు ఆత్మస్వరూపాన్నిగూర్చిన యథార్థజ్ఞానాన్ని గ్రహించినందున, దేహంవల్ల అవశ్యం కలిగే క్లేశాలను గ్రహించి బాధపడకుండా ఉన్నారా? లేక, భగవత్సంబంధాన్ని గూర్చిన దృఢమైన జ్ఞానాన్ని కల్గిఉండడంవల్ల ఈ విధంగా బాధపడకుండా ఉన్నారా? అని ఈ ప్రశ్నలని తాత్పర్యం. దీనికి భట్టర్ బదులిస్తూ - “స్వామీ! దాసునకు ఆత్మస్వరూపాన్ని గూర్చిన దృఢమైన జ్ఞానంగాని, భగవత్సంబంధాన్ని గూర్చిన దృఢమైన జ్ఞానంగాని లేదు. అనాదికాలంగా దేహంపట్లగల అభినివేశంతోనే దేహంపట్ల అనాదరం లేకుండా, దానిపట్ల ఆదరాన్ని కల్గిఉన్నాను” అని బదులిచ్చారు.

అప్పుడు ఎమ్మార్ - “మీకు ఈవిధంగా జ్ఞానం లేదని మీరు పలుకవచ్చునా? కూరేఫలతో గల సంబంధంవల్ల మీరు సూక్ష్మమైన శాస్త్రార్థాలను గ్రహించే సామర్థ్యాన్ని కలవారు. శ్రీరామానుజుల కటాక్షంతో జ్ఞానవికాసాన్ని పొందారు. వారి నియమనంతో మమ్ములను ఆచార్యులుగా పొందారు. ఇవి అన్నీ ఉండగా, మీరు - నాకు జ్ఞానం లేదు - అని పల్కి, మమ్ములను బాధించవచ్చునా? జీవాత్మవిషయం లోను, భగవత్సంబంధవిషయంలోను మీకు దృఢమైన జ్ఞానం ఉన్నదని అనకూడదా?” అని అన్నారు. భట్టర్ దీనికి బదులిస్తూ - “అహమ్ - అనే నాలో ఆత్మభూతుడై ఉండే భగవానునకు ఈ జీవుడు సొత్తు - అనే జ్ఞానాన్ని కల్గి ఉండడమే కదా ఆత్మకు తగినది. దీనికి విరుద్ధమైన, ప్రత్యేకమైనదనే నిశ్చయం జీవాత్మ ఉంటే, భగవానునితో సంబంధం (అతడే ఉపాయం, ఉపేయం - అనేది) దార్ఢ్యాన్ని లేనిదైపోతుంది. ఈవిధంగా భగవానునితో గల సంబంధాన్ని గ్రహించిన ఆనందం వల్ల కలిగే దృఢమైనదనే విశ్వాసం నాకు కల్గింది” అని అన్నారు. అప్పుడు మళ్ళీ ఎమ్మార్ - “చక్కగా చెప్పారు. మీ మాటలో ఏ దోషం లేదు. భగవత్సంబంధంలోని వాస్తవతత్వాన్ని గ్రహించి ఆనందించడం కంటే, ప్రకృతిసంబంధంలోని హేయతను గ్రహించి, ఇది ఎప్పుడు తీరిపోతుందో కదా!, అని తలచి, దానిపట్ల ఆదరంలేకుండా ఉండడమే శ్రీవైష్ణవునకు ఉండదగినది. దేహసంబంధాన్నిగూర్చిన వైరాగ్యం తప్పక కల్గి ఉండాలి” అని అన్నారు. అప్పటినుండి భట్టర్ దేహసంబంధంపట్ల అనాదరాన్ని కల్గి ఉండేవారు. ఈ విధంగా ఎమ్మార్, భట్టర్ కు చేసిన ఉపదేశం ఫలించింది.

శ్రీవైష్ణవలక్షణాన్నిగూర్చి ఎమ్మార్

వార్తామాలై గ్రంథంలోని 441వ వార్తలో భట్టర్ తో ఎమ్మార్ పల్కిన పది వార్తలు తెలుపబడ్డాయి. శ్రీవైష్ణవ లక్షణాన్నిగూర్చి తెలుపవలసినదిగా ఎమ్మార్ ను భట్టర్

ప్రశ్నించగా - సకలవేదాలచే, శాస్త్రాలచే నిశ్చయింపబడిన అర్థాన్ని పది వార్తల రూపంలో ఎమ్మార్ అనుగ్రహించారు. ఈ పది వార్తల చరిత్రను ఈ క్రింది శ్లోకం సంగ్రహంగా తెల్పుతున్నది.

లక్ష్మీనాథాఖ్యసింధౌ శరరీపుజలదః ప్రాప్య కారుణ్యనీరం
నాథాద్రా వభ్యపించత్ తదను రఘువరాంభోజచక్షుర్ఝరాభ్యామ్ ।
గత్వా తాం యామునాఖ్యాం సరిత మథ యతీంద్రాఖ్యపద్మాకరేంద్రం
సంపూర్య ప్రాణిసస్యే ప్రవహతి బహుథా దేశికేంద్రభ్రమౌః ॥

(శ్రీరంగనాథుడనే మహాసముద్రంలో నమ్మగ్నార్థులు అనే కాలమేఘం ప్రవేశించి అందులోని దయ అనే అమృతజలాని నిండుగా పానం చేసి, నాథమునులనే గొప్ప పర్వతంపై వర్షించింది. పూర్వాచార్యులైన పుండరీకాక్షులు, మణక్కాల్ నమ్మి అనే ప్రవాహాల ద్వారా ఆ వర్షజలం ప్రవహించి యామునులనే నదిని చేరి, అక్కడ నుండి శ్రీరామానుజులనే గొప్ప చెరువును చేరి తేటపడింది. ఆ సరస్సునుండి, తదనంతర పూర్వాచార్యులనే కాలువల ద్వారా ప్రాణులనే సస్యాల దరికి ప్రవహిస్తున్నది.) (ఈ శ్లోక వివరణాన్ని అనుబంధంలో గమనించవచ్చు.)

ఎమ్మార్ భట్టర్తో పల్కిన పది వార్తల (శ్రీవైష్ణవ లక్షణాల) వివరం ఇక తెలుప బడుతున్నది.

మొదటి లక్షణం : భగవానుడు తప్పక అనుగ్రహిస్తాడని విశ్వసించి, గుండెలపై చేయి పెట్టుకొని నిద్రించగల్గినా, అతని అందంవల్ల, భోగ్యతవల్ల, కల్యాణగుణాల వల్ల అతనిని వెంటనే చేరి, అతని కైంకర్యాన్ని చేసి ఆనందించాలనే తహతహను కల్గి ఉండడం అనేది మొదటి శ్రీవైష్ణవలక్షణం. ఈ లక్షణాన్ని ఆగ్రహార్థం గమనించ వచ్చు.

రెండవ లక్షణం : భగవానుడే రక్షకుడు, అతడు తప్ప వేతెవ్వరు రక్షకులు కారు- అని భావించడం. “ఉన్నాలల్లాల్ యావరాలుమ్ కుత్తై వేణ్ణేన్” (నీవల్లతప్ప ఇక ఎవరివల్ల మనోరథ సిద్ధిని పొందాలని ప్రార్థించను) అని, తలచి, అతని అనుగ్రహంకోసమే వేచి ఉండడం - రెండవ లక్షణం.

మూడవ లక్షణం : దేవతాంతరభజనం చేయకపోవడం. భగవానుని కైంకర్యాన్ని పొంది ఉజ్జీవింపగోరెవారు దేవతాంతరాలను భజించరు. అంటే - “మఱిన్మమ్ పుఱిన్మై మాన్దర్” (మఱిచిపోయి అయినా అన్యదేవతలను భజించని వారు)

అని, “తామ్రచ్చి మగ్గిగైజుమ్ తవిర్న్దు ఉన్ తాళిణైక్కిత్త వామ్రచ్చి” (అన్యత్ర నమస్కరించడం మాని, నీ శ్రీచరణ సన్నిధిలోనే ఉజ్జీవనాన్ని పొంది) అని, “కూరారాత్రి వెణ్ శజ్జేన్ది క్కడియేన్ పాల్ వారాయ్” (పదునైన అంచును కల సుదర్శనాన్ని, తెల్లని శంఖాన్ని ధరించి పాపియైన నన్ను రక్షించడంకోసం రావయ్యా) అని భావిస్తూ, “కణ్ణార్ ఇకత్తై వనవే కాదలన్ తాన్ శెయ్దిడినుమ్ కొణ్ణానైయల్లాల్ అరియా క్కులమకళ్ పోల్” (తాను పెండ్లాడిన భర్త అతనిని చూచినవారు గర్హించే కార్యాలనే చేసినా, తప్ప వేఱు వ్యక్తిని తెలియని పతివ్రతవలె) ఉండడం శ్రీవైష్ణవలక్షణం. తన భర్తతో కలసి తాను జీవించకపోయినా, ఇతరుల ముఖాన్ని చూడకుండా ఉండని వనిత కదా పతివ్రత.

నాల్గవ లక్షణం : దేవతాంతర భజనాన్ని చేసేవారితో సహవాసాన్ని ప్రయత్న పూర్వకంగా విడచిపెట్టడం. “ఎణ్ణాదే ఇరుప్పారై ఇత్తెప్పొగ్గుదుమ్ ఎణ్ణోమే” (భగవానుని స్మరించనివారిని క్షణకాలం కూడా స్మరించము), “ఎణ్ణాద మానిడత్తై ఎణ్ణాద పొదెల్లామ్ ఇనియవాతే” (భగవానుని స్మరించని మానవుని స్మరించని సమయం అంతా మధురమైనదే) అని ఆగ్రహార్థం అన్నారు కదా!

అయిదవ లక్షణం : ఆ భగవానుడు అభిమానించి వేంచేసి ఉండే దివ్య దేశాలలో నివసించడం.

ఆఱవ లక్షణం : మన హితంకోసం మనం ప్రయత్నించ కుండా ఉండడం. పరమపురుషార్థాన్ని భగవానునివద్దనుండే పొందాలనే అనుకూలమైన సంకల్పాన్ని కల్గి ఉండడమే కావలసినది. స్వరక్షణ స్వాన్వయనివృత్తి ఇది.

ఏడవ లక్షణం : స్వామిపట్ల ప్రతికూల స్వభావాన్ని శ్రమపడి అయినా విడువడం. భగవానునిపట్ల, భగవద్భక్తులపట్ల అపచారం చేయడం - వీరిపట్ల ఏకారణం లేకుండానే అపచార పడడం - అనే అసహ్యపచారం - ఈవిధమైన పలువిధాలైన అనంతమైన అపచారాలకు మూలమైనది, అర్థకామాల మూలంగా భగవద్భాగవత విషయాలలో అపచార పడకుండా వాటిని ప్రయత్నపూర్వకంగా విడచిపెట్టడం.

ఎనిమిదవ లక్షణం : ఆగ్రహార్థం హర్ష వచనాలతో మనస్సు ద్రవించడం.

తొమ్మిదవ లక్షణం : ఆగ్రహార్థం హర్షవచనాలతో మనస్సు ద్రవించే సత్పురుషులతో నిత్య సహవాసం చేయడం.

పదవ లక్షణం : ఆచార్యుల విషయంలో చేసిన కైంకర్యాన్ని మఱచి, చేయని కైంకర్యాన్నిగూర్చి కొంతపడేవాడై ఉండడం (ఇంకా ఇంకా కైంకర్యాన్ని చేయాలనే తహతహను కల్గి ఉండడం)

ఈ పది వార్తలను అనుగ్రహించే ఆచార్యుల విషయంలో శ్రీవైష్ణవుడు, కృతజ్ఞుడై ఉంటాడు. ఈ పది వార్తలను నిత్యం మనస్సులో నిలుపుకొని అనుసంధిస్తాడు. ఈ పది వార్తలలో ఒకటి లోపించినా, తన అనుకూల్యం సగం కడుపు (అసంపూర్ణం) అని భావిస్తాడు. ఈ రీతిని విశ్వసించేవారికి వైకుంఠం, ఈలోకం అంతా హస్తగత మవుతుంది. ఇది 441వ వార్త సంగ్రహ తాత్పర్యం.

ఎమ్మార్ తెల్పిన ఈ శ్రీవైష్ణవలక్షణాలను అనుసరిస్తూ శ్రీపితౄలోకాచార్యుల వారు శ్రీవచన భూషణంలో ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణాన్ని రచించారనేది గమనించ దగిన విషయం ఈవిధంగా. పలు సందర్భాలలో ఎమ్మార్ సూక్తుల ప్రభావం శ్రీపితౄ లోకాచార్యుల వంటి అనంతర కాలంలోని ఆచార్యుల సూక్తులలోనే స్ఫుటంగా కనిపిస్తుంది. ముముక్షుప్పడిగ్రంథం చరమశ్లోక ప్రకరణంలో చివరలో గల ఈ క్రింది సూత్రాన్ని ఒక ఉదాహరణగా గమనించవచ్చు. “**ఆస్తికనాయ్ ఇవ్యర్థత్తిల్ రుచివిశ్వాసశ్శళు డైయనాయ్ ఉజ్జీవిత్రల్, నాస్తికనాయ్ సశిత్రల్ ఒగ్గియ, నడువిల్ నిలై ఇల్లై-ఎన్ఱు భట్టరుక్కు ఎమ్మార్ అరుళిచ్చెయ్ద వార్తై.** ఈ చూర్ణికను శ్రీవరవర మునులు వ్యాఖ్యానిస్తూ - “ఈ విషయంలో (చరమ శ్లోకార్థంలో) ప్రవేశించినవానికి ఆస్తికుడై ఉజ్జీవించడం, నాస్తికుడై నశించడం తప్ప మధ్యలో ఇంకొక స్థితి లేదు - అనే విషయాన్ని “**ఆస్తికనాయ్**” - అని ఆరంభించి, పూర్వాచార్యవచనంతో తెలియ జేస్తున్నారు - దీని భావమేమంటే - ఈ అర్థంలో అన్వయాన్ని కల్గినవాడు, భగవత్ప్రభావంవల్ల “ఇది నిజం” అని నమ్మి ఆస్తికుడై, ఈ అర్థంలో రుచిని, “ఇది తప్పక ఫలిస్తుంది” అనే నమ్మికను కల్గినవాడై ఉజ్జీవించడం, లేక, “శాస్త్రాలన్నీ ఒకవిధంగా తెలుపుతూ ఉండగా, ఇది ఇంకొక విధంగా ఉన్నదే. ఈ విధంగాకూడా ఉపాయోపేయాలు ఉంటాయా?” అని సందేహించి, నాస్తికుడై దీనిని అనాదరించి, నశించడం తప్ప, మధ్యలో ఏ స్థితి లేదు” - అని సకలశాస్త్రవిశారదులైన భట్టర్కు ఆప్తతములైన ఎమ్మార్ - అనుగ్రహించిన సూక్తి” - అని వివరించారు.

ఎమ్మార్ సూక్తులు మఱి కొన్ని

వార్తామాల గ్రంథంలోని 83వ వార్త - “**వ్యామోహమ్ ఉపాయమ్, ముకమలర్తి ఉపేయమ్ - ఎన్ఱు ఎమ్మార్ అరుళిచ్చెయ్దవర్**” అని ఉన్నది. భగవానునకు “**మాలే**”

అనే పేరున్నది. ఈ పేరుతోనే గోదాదేవి “**మాలే!**” (26వ పాశురంలో) అని స్వామిని సంబోధించింది. భక్తుల విషయంలోని ప్రేమయే మూర్తీభవించినవాడని దీని అర్థం. ఈ అంతులేని భక్తవ్యామోహమే మనకు ప్రాప్యాన్ని పొందిస్తుంది. భగవానుడు మన పట్ల కల్గిఉండే వ్యామోహం ఉపాయంగా నిలచి, మనలను ఉజ్జీవింపజేస్తుంది. భగవానుడు “చేతనలాభం తనకు ప్రయోజనం” అని భావిస్తాడు, అతడు చేసే చేతన రక్షణప్రయత్నాన్ని అడ్డుకోకుండా ఉండడమే మనం చేయవలసిన పని. మనం చేసే స్వరూపానురూపమైన కైంకర్యం భగవానునకు ముఖవికాసాన్ని కల్గిస్తుంది. ఇదే మనకు ఉపేయం - అనేది ఈ సూక్తి భావం.

వార్తామాల గ్రంథంలోని 117వ వార్త కూడా ఎమ్మార్ పల్కిన సూక్తియే. “**స్వీకృతోపాయ భూతనాకైయావదు - స్వీకృతభూతనాకై. అదావదు - స్వగతస్వీకారత్తిల్ ఉపాయ బుద్ధియై త్యజిత్తు, పరగతస్వీకారత్తుక్కు విషయమాయ్ విడుకై. అదావదు - స్వార్థప్రవృత్తియైయుమ్, స్యప్రవృత్తియైయుమ్ విట్టు, పరార్థప్రవృత్తియైయుమ్, పరప్రవృత్తియైయుమ్ అన్వయిక్కై.** “ఉనక్కెన్ఱు నివర్తిక్కైయై విట్టు, ఎనక్కెన్ఱు నాన్ ప్రవృత్తిక్కు ఎన్ఱు ఉళ్ళే పుకురు - ఎన్ఱు ఈశ్వరన్ వాక్యమ్” - అనేది ఆ సూక్తి.

భగవానుని ఉపాయంగా స్వీకరించడం అంటే - భగవానునిచే స్వీకరింపబడిన వాడై ఉండడం. అది ఏవిధంగా? అంటే - భగవానుని ఆశ్రయించేటపుడు, తాను చేసే స్వీకారాన్ని “ఉపాయ”మని భావించకుండా, భగవానుడు తనను స్వీకరించే స్వీకారానికి తాను అంగీకరించడమే - శరణాగతి - అని భావించాలి. దీని భావమేమంటే - తన రక్షణ కోసం తాను ప్రయత్నించడం, భార్యబిడ్డలు మొదలైన ఇతరులకోసం తాను ప్రయత్నించడాన్ని విడచిపెట్టి, భగవానునికోసం, అతని భక్తులకోసం తాను సేవచేయడానికి ప్రయత్నించడంలో అభినివేశాన్ని కల్గిఉండడం ద్వారా, భగవానుడు తనకోసం చేసే కృషిని అడ్డుకోకుండా, అంగీకరించడమే శరణాగతి. సర్వేశ్వరుని వాక్యమైన చరమ శ్లోకంలోని తాత్పర్యమేమంటే - “నీకోసం నీవు ప్రయత్నించడం విడచిపెట్టి, నాకోసమే ప్రవృత్తి నివృత్తులను చేసేవాడవై, నా ఇష్టానుసారం నేను నీకోసం ప్రయత్నించేటట్లుగా నా ప్రయత్నంలో అంతర్భవించు” - అని.

365వ వార్త ఎమ్మార్ - ఇది ఎమ్మార్ భగవద్రామానుజుల సంవాద రూపంలో గోచరిస్తున్నది. వీరసుందరునకు భయపడి, ఎమ్మార్కు శిష్యులైన జగన్నాథ బ్రహ్మరాయని వేశ్య శ్రీరామానుజుల మఠంలోకి వచ్చింది. అతడు పల్కిన మాటను

ఆమెవల్ల విని శ్రీరామానుజులు “ఎమ్మార్! ఈమెను ఇక్కడనుండి పంపించి వేయండి” అని అన్నారు. అప్పుడు ఎమ్మార్ “భయంతో ఆర్త అయిన ఈమెను రక్షిస్తే ధర్మమే మనలను రక్షిస్తుంది. భగవానుడు రక్షకుడనే విషయం స్త్రీలకు, బాలురకు తెలుసు కదా! అతడే రక్షకుడనే అవధారణను తెలియడమేకదా ఆచార్యసేవను చేయడం” - అని అన్నారు. ఇక్కడ, శ్రీరామానుజులు ఎమ్మార్తో పల్కిన మాట, దానికి ఎమ్మార్ ఇచ్చిన సమాధానం - పరోపదేశంకోసమే అని తెలియాలి.

102వ వార్త చాలా పెద్దది. ఇది ఎమ్మార్ సంబంధించినది. ఇందులో చివర “ఇవ్వారైయార్ అజ్ఞార్థమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱదు. ఇతర విషయరాగ నివృత్తియుమ్, విహితవిషయరాగ ప్రవృత్తియుమ్, ఇతరోపాయ త్యాగముమ్, సిద్ధోపాయ స్వీకారముమ్, హితపరన్ పక్కల్ యథాప్రతిపత్తియుమ్” అని ఉన్నందున ఈ వార్తలో (1) ఇతర విషయాలలో భగవానునికంటే వేఱయిన విషయంలో అభినివేశాన్ని లేకుండా ఉండడం, (2) విధింపబడిన విషయంలో - భగవానుని పట్ల - రాగాన్ని కల్గి ఉండడం, (3) భగవానుని కంటే వేఱయిన ఉపాయాన్ని విడువడం, (4) సిద్ధోపాయమనబడే భగవానుని ఉపాయంగా స్వీకరించడం, (5) జీవునకు హితాన్నే చేసే భగవానునిపట్ల అతడు మనకు ఎల్లప్పుడు రక్షకుడు - అనే నమ్మకాన్ని కల్గి ఉండడం - అనే ఈ అయిదు విషయాలు ఆ వార్తలో తెలుపబడ్డాయని తెలుస్తున్నది. గ్రంథవిస్తృతి భీతిచేత ఈ వార్త పూర్తిగా వివరింపబడలేదు.

కణియనూర్ శిఠియాచ్చాన్ అనే ఆచార్యులు ఎమ్మార్కు నమస్కరించి, “మనస్సులో రక్షకంగా భావించదగిన ఒక ఉపదేశాన్ని నాకు మీరు తప్పక అనుగ్రహించాలి” అని ప్రార్థించగా “శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణద్వయమే రక్షకం” అని అనుగ్రహించారు. ఇది వార్తామాలైలో 68వ వార్త (“దాశరథి” అని శిఠియాచ్చాన్కు పేరు)

భగవానుని పొందాలనే ఆర్తి అతిశయించినపుడు ఆఘ్నార్లు మడల్ ఎత్తగోరడం, స్వామివద్దకు దూత్యాన్ని పంపడంవంటి ఆత్మకు స్వరూపానుగుణం కాని స్వప్రవృత్తిలో ప్రవర్తించగోరడం వారి సూక్తులలో కన్పిస్తుంది. “ఇవి అన్నీ భగవానునకు సహించ రానివి, ఆత్మస్వరూపవిరుద్ధాలు కదా! వీటిని ఆఘ్నార్లు చేయవచ్చునా?” అనే ప్రశ్నను కొందఱు శిష్యులు ఎమ్మార్ను అడిగారు. అప్పుడు ఎమ్మార్ “ఆఘ్నార్లు ఏమిచేయ గలరు? వారికి ఉండే స్వరూపజ్ఞానం అంతా నిరుపయోగం అయే రీతిలో భగవానుని

దివ్యసౌందర్యం వారిని ఈ విధంగా చేయిస్తున్నది. దానికి కారణం భగవత్సౌందర్యమే కనుక, దోషం దానిదే కదా!” - అని చమత్కారంగా సమాధానం పల్కి, దానికి అనుగుణంగా శ్రీరామాయణంలోని ఒక వృత్తాంతాన్ని దృష్టాంతంగా పలికారు. దశరథుడు శ్రీరామునకు యువరాజపట్టాభిషేకాన్ని చేయదలచి, ఆ ప్రయత్నంలో సభ చేసి, జనులను తమ తమ అభిప్రాయాన్ని చెప్పమన్నాడు. ప్రజలు వెంటనే శ్రీరాముని రాజుగా చేయడం తమకు అందఱికి అభిమతమని బదులిచ్చారు. అప్పుడు దశరథుడు, “ఇంతకాలం ప్రజానురంజకంగా నేను పాలించినా, నన్ను ఇంకా పాలన చేయమని కోరకుండా, మీరు వెంటనే శ్రీరాముని, రాజుగా చేయమని అంటున్నారే! దీనికి ఏమి కారణం?” అని మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు, ప్రజలు, “రాజా! అది నీ దోషం కాదు. శ్రీరాముని కల్యాణగుణాలే మమ్ములను ఆవిధంగా పలికేటట్లు చేశాయి సుమా!” “బహవో నృప! కల్యాణగుణాః పుత్రస్య సంతి తే” ఇటువంటి సమస్తకల్యాణగుణాకరుడైన పుత్రుని కనడమే సుమా నీ దోషం - అని చమత్కరిస్తూ బదులిచ్చారు. ఎమ్మార్ ఈ శ్రీరామాయణ వృత్తాంతాన్ని ఉదాహరిస్తూ పల్కడం వారి సమయోచిత ప్రజ్ఞకు తార్కాణం. ఈ విషయం వార్తామాలైలోని 374వ వార్తలో ప్రస్తావించబడింది.

136వ వార్త : సంసారంలో అనాదికాలంగా బంధింపబడి ఉండే మనకు భగవానుడు ఉపాయంగా ద్వయాన్ని ఉపదేశించడం - సంకెళ్ళతో బంధింపబడిన వానిని ఆ బంధాలనుండి విడిపించి, అతని తలపై కిరీటాన్ని పెట్టినట్లు - అని ఎమ్మార్ పలికారు.

188వ వార్త : “నిత్యసంసారులలో ఒకరైన నమ్మాళ్వార్లను ఉభయ విభూతులలో విలక్షణులు అయేటట్లుగా చేశాడు” అని నమ్మాళ్వార్లను గూర్చి ఎమ్మార్ అనుగ్రహించారు.

ఆఘ్నార్లను గూర్చిన పూర్వాచార్యులలో రెండు విధాలైన అభిప్రాయాలున్నాయి. నిత్యసూరులలో ఒకరు ఆఘ్నార్లుగా అవతరించారని కొందఱి అభిప్రాయం కాగా, భగవానుడు తన నిర్దేశిత కృపతో నిత్యసంసారులలో ఒకరిని విలక్షణుడైన ఆఘ్నార్లుగా అవతరింపజేశాడని కొందఱు అభిప్రాయపడ్డారు. మొదటి నిర్వాహం - ఆఘ్నార్ల జ్ఞాన వైభవాన్ని ఉద్దేశించినది. రెండవ నిర్వాహం - భగవత్కృపావైభవాన్ని ఉద్దేశించినది. ఆఘ్నార్లే స్వయంగా “మాఠి మాఠి పుల పిఱప్పమ్ పిఱన్దు” అని పల్కినందున ఎమ్మార్ ఈ అభిప్రాయాన్నే వ్యక్తం చేశారు. నమ్మిళ్ళై మొదలైన అనంతర

కాలంలోని పూర్వాచార్యులుకూడా ఈడు మొదలైన వ్యాఖ్యలలో అభిప్రాయాన్నే ప్రధానంగా అనుసరించారు. తిరువిరుత్త ప్రబంధ వ్యాఖ్యానంలోని అవతారికలోకూడా ఈ అర్థమే నిష్పర్చింపబడింది.

తనిద్యయమ్లో ఎమ్పార్ సూక్తి

ఎమ్పార్ సన్నిధిలో శిఠియాత్తాన్ అనే ఆచార్యులు శ్రీభాష్యాన్ని అధికరించి, తిరిగి వెళ్ళే సమయంలో, తమకు రక్షకంగా, క్రియంగా హితంగా ఉండే అర్థాన్ని అనుగ్రహించవలసినదిగా ప్రార్థించగా, ఎమ్పార్ - “ద్వయంలో తెలుపబడిన అర్థ విశేషాలకు మించిన, శ్రేష్ఠమైన అర్థం ఇంకొకటి లేదు” అని అన్నారని తని ద్వయమనే గ్రంథంలో శ్రీపిళ్ళై లోకాచార్యులవారు తెలిపారు.

ప్రమేయరత్నంలో ఉట్టంకింపబడిన ఎమ్పార్ సూక్తులు కొన్ని

- 1) “భగవానుడు, ముక్తులను భోగానుగుణంగా (కైంకర్యానుగుణంగా) ముముక్షువులను స్వరూపాను గుణంగా, బద్ధులను కర్మానుగుణంగా రక్షిస్తాడు” అని ఎమ్పార్ సూక్తి. అందువల్లనే భగవానుడు సర్వరక్షకుడు. (ఇటువంటి వివరణాన్నే తిరువాయ్మొళి (2-9-4) పాశురం ఈడు వ్యాఖ్యలో గమనించ వచ్చు.)
- 2) భగవానునికంటే సులభుడైన వేతోక శ్రీవైష్ణవుడు లేడు.
- 3) అజ్ఞానం తీరేటట్లు, జ్ఞానం స్థిరంగా నిలచి ఉండేటట్లు చేసి భగవానునిపట్ల రుచి అనుసరించేటట్లు చేయడం - ఆచార్యకృత్యం.
- 4) నవద్వారపురమైన లంకలో రాక్షసస్త్రీలచే బాధింపబడిన సీతాదేవికి కల్గిన హనుమానుని సాక్షాత్కారంవంటిదే - నవద్వార పురమైన దేహంలో తావత్రయాదులచే బాధింపబడే చేతనునకు కలిగే ఆచార్యసాక్షాత్కారం.
- 5) ప్రపత్తిలోని పూర్వవాక్యానికి, ఉత్తర వాక్యానికి గల భేదంవంటిదే కదా - ద్వయానికి, తిరువాయ్మొళికి గల భేదం.
- 6) బంగారు కలశంలో నిండుగా ఉండే తీర్థంలో సురాబిందువు పడితే, ఆ తీర్థం అపవిత్రం అయే రీతిలో, కర్మాదిఉపాయాలు స్వాతంత్ర్యగర్భాలై ఉంటాయి. ఈ ఉపాయం (ప్రపత్తి) స్వాతంత్ర్యనివృత్తి పూర్వకమైన భగవత్పారతంత్ర్యంతో కూడినదై ఉంటుంది (ఈ వార్తను 122వ చూర్ణికంగా

శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారు శ్రీవచనభూషణంలో సూత్రీకరించారు. అందులో ఈ సూక్తి పిళ్ళాన్ పల్కినట్లు ఉన్నది. ఎమ్పార్, పిళ్ళాన్- ఈ ఇద్దరు శ్రీరామానుజుల అంతరంగ శిష్యులే కనుక, ఈ సూక్తికి మూలం శ్రీరామానుజులని భావించవచ్చు.)

- 7) ఉపాయప్రార్థన, ఉపేయప్రార్థన - అధికారికృత్యం.
- 8) భగవానుడు అభిమానించి వేంచేసి ఉండే అర్పామూర్తిని ఆరాధించేటపుడు- ప్రభువుపట్ల వలె భక్తిని, పుత్రునకు వలె స్నేహాన్ని, సర్వంపట్ల వలె భీతిని కల్గినవాడై ఉండాలి. “రంగేశయం రాజవదర్శణీయమ్” అని తిరుప్పళ్ళిఎల్లొచ్చి తనియన్ సూక్తి.
- 9) భగవద్గుణానుభవానికి దృష్టాంతభూతులు - ఎమ్పార్, పెరియాళ్వార్ - అనే ఆచార్యులు.
- 10) ఉపాయానికి ముందుగా ప్రయత్నం చేసినవారైనందున, ఉపేయానికి పర్యంత సీమ అయినందున, ఈలోకంలో ఉన్నంతవరకు భగవదనుభవంలో తోడుగా ఉండేవారైనందున “పేరాళన్ పేరేదుమ్ పెరియోరై ఒరుకాలుమ్ పిరికిలేన్” (భగవానుని నామాన్ని అనుసంధించే మహనీయులను ఏ సమయంలోను నేను విశ్లేషించను) అని భట్టర్తో ఎమ్పార్ పల్కిన వార్త.

చరమోపాయనిర్ణయంలోని ఎమ్పార్ సూక్తులు కొన్ని

ఒకనాడు ఎమ్పార్, వడుగనంబి కలసి శ్రీరామాను జులను ఏకాంతంలో కలిసి, నమస్కరించి - “మధురకవి ఆత్మార్లు - **తేవు మగ్గితీయేన్** - (నమ్మాత్మార్లు తప్ప ఇంకొక దైవాన్ని ఎఱుగను) - అని అంటూ శేషిత్వ - శరణ్యత్వ - ప్రాప్యత్వాలు మూడింటిని ఆత్మార్ల విషయంలోనే నిశ్చయించుకొన్న వారై, తదేకనిష్ఠులై, ప్రథమపర్వంలో ఏమాత్రం చూపును సారించకుండా ఉన్నస్థితి మాకు కలిగేటట్లుగా అనుగ్రహించాలి - అని ప్రార్థించారు. అప్పుడు శ్రీరామానుజులు- “నమ్మాత్మార్లపట్ల మధురకవి ఆత్మార్లు కలిగి ఉన్న విశ్వాసాన్ని మీకు మా విషయంలో కలిగేటట్లుగా చేశాముకదా! ఇంకా మీకు చేయవలసిన అంశం ఏమి?” అని అన్నారు. ఎమ్పార్, వడుగనంబి - “మాకు ఆ విశ్వాసం యావదాత్మ భావిగా - నిత్యంగా - కలిగేటట్లు అనుగ్రహించండి” అని అన్నారు. శ్రీరామానుజులు. “ఆచార్యభిమాననిష్ఠలు ఈ

రీతిలోకదా ఉండాలి” అని మనస్సులో చాలా సంతోషించి, “ఉపాయోపేయభావేన తమేవ శరణం వ్రజేత్ - (ఉపాయం, ఉపేయం- రెండూ భగవానుడే అనే భావనతో అతనిని శరణు పొందాలి)” అనే రీతిలో, మాకు ఉపాయత్వ - ఉపేయత్వాలనే రెండు ఆకారాలు ఉన్నాయి కనుక, ఈ రెండింటిని మాపట్ల విశ్వసించి, “తేవు మగ్నీతీయేన్” అని మీరు ఉండడంలో ఏలోటు లేదా. మీకే కాకుండా, మీ సంబంధిసంబంధులకు తరతరాలుగా ఈ విశ్వాసం కార్యకరంగా గలదు” అని పలికారు.

ఎమ్మార్ ఒకనాటి రాత్రి వీధిలో భగవద్గుణానుభవాన్ని పొందుతూ సంచరించే సమయంలో, భట్టర్, వారి వద్దకు పోయి సేవించి - “అచార్యత్వం రెండు విధాలుగా ఉన్నది. అదేవిధంగా, తద్విషయస్వీకారంకూడా రెండు విధాలుగా ఉన్నది కదా! వీటిలో దేవరవారు దేనిని ప్రధానంగా నిశ్చయించారు” అని అడిగారు. అప్పుడు ఎమ్మార్ - “కృపామాత్ర ప్రసన్నాచార్యుడే ముఖ్యుడు, పరగతస్వీకారమే ప్రాప్యానికి అనుగుణమైనది. ఈ రెండింటిని నేను శ్రీరామానుజులనుబట్టి నిశ్చయించుకొన్నాను. మీరుకూడా - శ్రీరంగనాథుడు నన్ను పుత్రునిగా స్వీకరించాడు. నేను కూరేఫుల పుత్రుడను, సకలవిద్యలను నేర్చాను. ఇంక మీకేమి కొఱత?” అని గర్వించకుండా, మావలె, శ్రీరామానుజులపట్ల ఉత్తరకత్వబుద్ధిని కలవారై, వారే ఉత్తరకులని భావించండి” అని అన్నారు.

ఎమ్మార్ అనుగ్రహించిన పెరియతిరుమొళ్ళి తనియన్

(ఇంతటి విలక్షణమైన జ్ఞానానుష్ఠానాలను కల ఎమ్మార్ ఏ గ్రంథాన్ని రచించినట్లు కన్పించదు. పెరియ తిరుమొళ్ళికి ఒక తనియన్ పాశురం, “వేదోత్తంస” ఇత్యాది శ్రీరామానుజ స్తుతి విషయక ముక్తకం, “లక్ష్మీనాథాభ్య సింధో” ఇత్యాది ముక్తకం తప్ప వేఱు కృతులేవీ లేవు. వారు రచించిన పెరియ తిరుమొళ్ళి తనియన్ పాశురం ఈ క్రింద తెలుపబడుతున్నది.

ఎఙ్గళ్ కతియే! ఇరామానుశమునియే!,

శఙ్గై కెడుతాణ్ణ తవరాశా! - పొఙ్గు పుకల్

మఙ్గెయర్ కోన్ ఈన్దమత్తై ఆయిరమ్ అనైత్తుమ్,

తఙ్గు మనమ్ నీ ఎనక్కు త్తా.

(మాకు గతియైన ఓ శ్రీరామానుజమునీ! సందేహాలను తీర్చే యతిరాజా! వర్ధిల్లే కీర్తిని కల తిరుమంగై ఆఘ్రార్లు అనుగ్రహించిన ద్రావిడవేదమైన వేయి పాశురాల భావాన్ని నిలుపుకొనే మనస్సును నాకు అనుగ్రహించండి).

ఎమ్మార్ యొక్క గరుడాత్మకత్వ నిరూపణం

“ఏవం వివర్ధమానేశ్వ మాహాత్మ్యే వివిధే బుధాః, చిన్తావిషాణా ముగ్రాణాం స్మితదండ్రావశీయుజామ్, కామినీభోగినా మస్య ప్రత్యనీకతయా సదా, సర్వాస్యస్పర్శనే నాపి సంసారవిషనాశనాత్, రామానుజప్రియత్వాచ్చ శ్రీశస్య వహనాత్సదా, అమృతాహరణాచ్చాపి సర్వేషా మపి యాచతామ్, అనుమానైః గ్రహిష్యన్తి బహుధాశ్వ ఖగేశతామ్” (కోరిక అనే విషాన్ని కల్గిన, చిరునవ్వు అనే కోరలను కల్గిన స్త్రీలు అనే సర్పాలకు ప్రతిభటులైనందున, పాము నోటిలో చేయిపెట్టి దాని నాలుకలోని ముల్లను తీసినందున, అనంతస్వరూపులైన శ్రీరామానుజులకు ప్రియతములైనందున, ఎల్లప్పుడు తమ హృదయంలో భగవానుని ధరించియున్నందున, ప్రార్థించినవారికి అందరికి అమృతమనబడే మోక్షాన్ని అనుగ్రహించేవారైనందున ఎమ్మార్ గరుడుని అంశతో అవతరించినవారని విజ్ఞులు గ్రహిస్తారు.) అని బ్రహ్మకైవర్త పురాణాంతర్గతమైన గోవిందభట్టర్ మాహాత్మ్యంలో తెలుపబడినందువలన ఎమ్మార్ గరుడుని అంశతో జన్మించారని నిర్ధారించబడుతున్నది.

అవతార పరిసమాప్తి

శ్రీరామానుజులు తమ అవతారసమాప్తిని చేసినపుడు ఎమ్మార్ వారి సమీపంలోనే ఉన్నారు. పరమపదాన్ని చేరబోతున్న శ్రీరామానుజుల శ్రీపాదాలకు నమస్కరించి, ఎమ్మార్ “స్వామీ! విపరీతజ్ఞానంతో వర్తించిన నన్ను పెరియ తిరుమల నంబి సంస్కరించి, దేవరవారే నాకు అన్ని విధాలైన బంధువని తెల్పి, దేవరవారికి సమర్పించారు. “నిమ్మలమ్ అడితాఱుమ్ అనోమ్” అనే రీతిలో దేవరవారికి పాదచ్ఛాయగా వర్తిస్తూ, తమరే ప్రాణంగా నిలచి ఉండే దాసుడు ఏవిధంగా మిమ్ములను విశ్లేషించి జీవించగలడు?” అని తమ ఆర్తిని వ్యక్తం చేశారు. అప్పుడు శ్రీరామానుజులు “ఎమ్మార్! మిమ్ములను నేను విడచివేళ్ళను లెండి, ఆర్తిని పొందకండి” అని పల్కి, వారిని ఆలింగనం చేసికొన్నారు. నమస్కరించిన ఎమ్మార్ శిరస్సుపై తమ శ్రీచరణాలను పెట్టి ఆశీర్వదించారు. ఆ తరువాత, ఎమ్మార్ ఒడిలో శిరస్సును, వడుగునమ్మి ఒడిలో పాదాలను పెట్టుకొని పరుండి, పరమపదాన్ని చేరారు. ఎమ్మార్, తల్లి దూరమైన బిడ్డవలె, ఎంతో ఆక్రందించారు. కొంతకాలానికి ఊరడిల్లి,

శ్రీరామానుజులు అనుగ్రహించిన అర్థవిశేషాలు భట్టర్ మొదలైనవారికి అనుగ్రహిస్తూ, కొంతకాలం ఈ లోకంలో వేంచేసి ఉన్నారు.

ఒకనాడు, ఆచార్యవియోగాన్ని భరించలేనివారై, శ్రీరంగనాథుని సన్నిధిని చేరి “శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలను చేరడానికి అనుమతిని ఇవ్వాలి” అని ఆర్తులై అర్థించగా, భగవానుడు అందుకు అంగీకరించాడు. భగవదాజ్ఞను పొందిన ఎమ్బార్ శ్రీరంగనాథుని తమ కన్నులలో, మనస్సులో నిలుపుకొని మఠాన్ని చేరి, భట్టర్ ను పిలిచి- “భట్టారకా! రండి. కూరేకుల పుత్రులమని, సకలశాస్త్రాలను తెలిసినవారమని, శ్రీరంగనాథుడు మమ్ములను పుత్రునిగా అభిమానించారని అహంకరించకుండా శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలే శరణమని నమ్మి ఉండండి. వారు అనుగ్రహించిన అర్థాలను శిష్యులను అనుగ్రహిస్తూ, దర్శననిర్వాహాన్ని చేయండి” అని పల్కి, శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలు మనస్సులో భావిస్తూ పరమపదాన్ని చేరారు. భట్టర్, ఆచార్యవిశ్లేషాన్ని సహించలేక ఎంతో దుఃఖించినా, కొంతసేపటికి ఊరడిల్లి, ఆచార్యులైన ఎమ్బార్ వైలక్షణ్యానికి తగినట్లుగా చరమకైంకర్యాలను గొప్పగా నిర్వహించారు.

ఆచార్యకైంకర్యమే పరమప్రయోజనంగా తలచి, తమపట్ల ఏమాత్రం అభిమానాన్ని పొందకుండా, ఆచార్యవిషయంలో క్రయవిక్రయార్హ దశను పొంది, ఆచార్యులపట్ల పాదచ్ఛాయవలె వర్తిస్తూ, అత్యంతపారతంత్ర్యాన్ని కలవారై, ఆచార్య విశ్లేషాన్ని సహించలేని అభినివేశాన్ని కల్గి ఉండడం ఎమ్బార్ కు కల వైలక్షణ్యం. ఇటువంటి, సదాచార్య - సచ్చిష్య లక్షణాన్ని కల్గిన ఎమ్బార్ చరిత్ర సర్వదా సర్వథా సర్వత్ర అందఱికి అనుసరణీయం.

ఎమ్బార్ తిరుమంజన కృత్తియమ్

తుండీరమండలక్షేత్రే మంగలం నామ నామతః ।

మధురాద్యా తు నగరీ దేవానాం పూరివోజ్జ్వలా ॥

సుపర్ణసరసీతీరే తత్ర వైకుంఠనాయకః ।

వేదామోదవిమానేఽద్య మోదతే రమయా సహ ॥

పాషండద్రుమపండదావదహనః చార్యాక్షైలాశనిః

బౌద్ధధ్యాంతనిరాసవాసరపతిః జైనేభకంఠీరవః ।

మాయావాదిభుజంగభంగగరుడః త్రైవిద్యచూడామణిః

శ్రీరంగేశజయధ్వజో విజయతే రామానుజోఽయం మునిః ॥

నమః ప్రణవశోభితం నవకషాయఖండాంబరం

త్రిదండపరిమండితం త్రివిధతత్త్వనిర్వాహకమ్ ।

దయాంచితదృగంచలం దళితవాదివాద్యైభవం

శమాదిగుణసాగరం శరణమేమి రామానుజమ్ ॥

భట్టార్యాయ ప్రపత్తిం వ్యపదిశదతులం ద్రావిడామ్నాయమాళేః

అర్థం శ్రీభాష్య మన్యానపి చ యతివరాదేశతోఽన్యాన్ రహస్యాన్ ।

యశ్చోక్తో దేశికేంద్రో యతిపతిపరణచ్చాయనామాఽర్యవర్యః

తం గోవిందార్య మస్మత్కులగురు మమితజ్ఞానవైరాగ్యమిదే ॥

హృది నారాయణం పశ్యన్ నాభ్యగచ్ఛత్ రహస్యదా ।

యః స్వదారరతే చాపి గోవిందం తముపాస్మహే ॥

పరాక్! పరాక్! స్వామీ పరాక్!

అణ్ణరుడన్ తిరుప్పట్టుఁగ్గియిల్ కలై ఆదియిల్ ఓదియదే

ఆరణియన్దన్నిల్ అన్నవర్క్కిదమ్ ఆయేన్దరైశేయేదు నిన్దదువో

తిణ్ణనెను న్నిరువాయేమొగ్గియిన్ పొరుళ్ కూర్న్దిడర్ తేర్న్దదువో

దేశికర్ వాళల్ శెన్దు తిరుమ్మవుమ్ తెన్ తిశై వన్దదువో!

విణ్ణిలు మిలై ఎనక్కెదిరెన్దరు వేళై ఉరైత్తదువో!

ఏఱుడై పట్టరై విత్తకరామ్మడి వైత్త యిళైప్పిదువో!

మన్నులకుక్కుయిరామ్ తిరుమేనియిల్ వేర్వై యరుమ్మియదాలో!

మజ్జన మాడ ఎఱ్ఱున్దరుళీర్ ఎఱ్ఱిల్ మజ్జలవేదియరే!

జయ విజయా భవ.

వాఱ్ఱి త్తిరునామమ్

పూవళరుమ్ తిరుమకళార్ పొలిపుగ్రేగ్రేన్ వాఱ్ఱియే

పొయ్కైముదల్ పదినీమర్ కలై ప్పొరుళురైప్పొన్ వాఱ్ఱియే

మావళరుమ్ పూదూరాన్ మలర్పదత్తేన్ వాఱ్ఱియే

మకరత్తిల్ పునర్పూశమ్ వన్దుదిత్తేన్ వాఱ్ఱియే

తేవు మెప్పారుళు మదిల్ తిరిస్సినాన్ వాల్లియే

తిరుమలైనమ్మి క్కడిమై శెయ్యుమవన్ వాల్లియే

పావైయర్కళ్ కలవియిరుళ్ పకలెన్డాన్ వాల్లియే

పట్టర్ తొమ్మైమ్మూర్ పొత్తుద మిరణ్ణమ్ వాల్లియే

(లక్ష్మీదేవి అనుగ్రహం వల్ల వర్ధిల్లినవారికి మంగళం. సరోయోగి మొదలైన పదిమంది దివ్యసూరుల సూక్తులను వివరించేవారికి మంగళం. భూతపురిలో అవతరించిన శ్రీరామానుజుల పాదాలను ఆశ్రయించిన వారికి మంగళం. మకర మాసంలో పునర్వసు నక్షత్రంలో అవతరించిన వారికి మంగళం. “తేవుమ్ ఎప్పారుళుమ్” అనే దశకార్థాన్ని విని సమస్కరింపబడినవారికి మంగళమ్. తిరువలనంబికి సేవచేసిన వారికి మంగళం. భార్యతో కలువడానికి తగిన రాత్రి తమకు పగటి సమయం అని పల్కినవారికి మంగళం. పరాశర భట్టర్ సేవించే ఎమ్మూర్ పాదపద్మాలకు మంగళం.)

నాళ్ పాట్టు

మట్టవిల్లుమ్ పొత్తిల్ మల్లలై నన్నకర్ వాల్లివళమ్ ఓళ్ళియ నాళ్

పట్టమణిక్కుల మాదవర్ మనమిశై వాల్లిచ్చి మకిల్లిన్దిడు నాళ్

కట్టమకన్డారుకాల్ ఇళైయాల్వూర్ కచ్చి పొరున్దియ నాళ్

కట్టవిల్లుమ్మడి కాళినియోర్ క్కొరు కట్టుకమాకియ నాళ్

పట్టరిడర్కెడ భాష్యకారర్తమ్ పార్వై ఫలిత్తిడు నాళ్

పట్టపరాశరర్ పాదుకైయాక్కియ పరమన్ ఉదిత్తిడు నాళ్

పొట్టమణి మాదర్ తమ్ పొయ్కవిక్కురుళ్ పోన్దణియా

ఎమ్మూర్ పోన్దరుళ్ తైయదనిల్ పుణర్పూశమదెనునాళ్

తిరునక్షత్రతనియన్

పుష్పై పునర్వసుదినే జాతం గోవిందదేశికమ్ । (మాశ్రయే)

రామానుజపదాంభోజరాజహంసం సమాశ్రయే॥ (ద్యంధ్యప్రవణమానసమ్)

మంగళాశాసనమ్

మంగళం దేశికేంద్రాయ మంగళం గుణసింధవే ।

మంగళం గోవిందార్యాయ నిత్యశ్రీః నిత్యమంగళమ్ ॥

అనుబంధం

లక్ష్మీనాథాఖ్యసింధౌ శరదిపుజలదః ప్రాప్య కారుణ్యనీరం

నాథాద్రా వభ్యషించ త్తదను రఘువరాంభోజచక్కుర్ధరాభ్యామ్ ।

గత్వా తాం యామునాఖ్యాం సరిత మథ యతీంద్రాఖ్యపద్మాకరేంద్రం

సంపూర్య ప్రాణిసస్యే ప్రవహతి సతతం దేశికేంద్రభ్రమౌఘైః ॥

(మహావిద్వాన్ ఉ.వే.శ్రీమాన్ ఈయుణ్ణి శేషశింగరాచార్య స్వామివారి వ్యాఖ్యానము.)

శ్రియఃపతియైన సర్వేశ్వరునకుగల చేతనవిషయమైన సహజసౌహార్దము, చేతనులు చేయు అకృత్యకరణాది శాస్త్రమర్యాదోల్లంఘనాతి ప్రవృత్తులచే కలుషితమై, శాస్త్రానుగుణముగా ఫలప్రదానమును చేయవలెనను సంకల్పమును గల నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యము క్రింద అణగియుండుటచేత, కృపాఫలముగ చేతనరక్షణకార్యము ఫలింపకపోయెను. శ్రీమహాలక్ష్మి తనకు జీవులతో గల మాతృత్వసంబంధము చేతను, కారుణ్యస్వరూపిణి కావునను, “నిత్య మజ్ఞాతనిగ్రహా” మని పొగడబడునది కావునను, సంసారిచేతనులు పడు దుఃఖపరంపరలను చూచి సహింపలేక, సర్వేశ్వరుని చూచి “కి మేతత్? నిర్దోషః కః?”, “న కశ్చి న్నాపరాధ్యతి” - ఇది ఏమి? కృపాసముద్రుడవగు నీవు సంసారులను ఇట్లు దుఃఖింపజేయుట నీ కృపాగుణమునకు విరుద్ధము కదా! తప్పుచేయనివాడు ఈ సంసారములో నుండునా?” - అనుచు, ఉచితములైన ఉపాయములతో అణగియున్న స్వామి కృపను ఉద్వేలముగా వృద్ధి పొందించును. అందువలన సర్వేశ్వరునకు సకలసంసారిచేతనసంరక్షణసంకల్పము కలుగును. అప్పుడు అతడు ఏకాంతమున - “పాట్టుడల్ పైయిత్తుయిన్ద పరమన్” - పాలసముద్రమునందు అవహితచిత్తుడై పవళించిన పరమోదారుడని గోదాదేవి, “ఉఱుజ్జువాన్పొల్ యోగుశెయ్ద పెరుమాన్” - నిద్రావ్యాజముతో జగద్రక్షణ చింతనచేయుచున్న సర్వస్వామి అని నమ్మాళ్వార్లును పవించిన ప్రకారముగా, చింతించుచుండగా, కర్షకులైన సంసారులు నదీప్రాంతములలో కాక, వర్షాధార ప్రదేశములలో కృషికి తగిన సదుపాయములను కల్పించుకొని, సస్యఫలప్రాప్తిని పొందునటులనే, భగవానుడును భక్తికర్షకుడు కావున అట్టి ఉపాయమునే ప్రాణిసస్య ప్రాప్తికొఱకు ఉపయోగింపవలెనని సంకల్పించుకొనెను.

తిరుప్పావై దివ్యప్రబంధములో “అల్లియుళ్ పుక్కు ముకన్దుకొడు ఆర్తేరి” ఇత్యాదిగా “వాల్లి ఉలకినిల్ పెయ్దిదాయ్” - నదీతటాకాదులు నిండునట్లు

వర్షింపవలెననుచు శ్రీగోపికలు పర్జన్యదేవుని ప్రార్థించిన రీతిలో వర్షాకాలములో పర్వతములందు మేఘములు వర్షింపగా ఆ జలము సెలయేళ్ళద్వారా మహానదులలోనికి చేరినపుడు, ఆ నదులు ఉద్వేలముగా ప్రవహించును. అపుడు ఆ నదులలోని నీరు కాలువలద్వారా ధర్మభ్రువులచే నిర్మింపబడిన పెద్ద పెద్ద తటాకములలోనికి చేరి, వానిని నిండించును. ఇట్లు తటాకములలో చేరిన నీటిని నిమోన్నతప్రదేశాను గుణముగా అమర్చబడిన తూములద్వారా అపేక్షితసమయములలో సస్యక్షేత్రముల లోనికి ప్రవహింపజేసి, కర్షకులు సస్యఫల ప్రాప్తిని పొందుదురు - అను ఈ విషయము లోకానుభవప్రసిద్ధమే కదా! ఈ విధముగానే “ఒగ్గిగై కుట్టైయుమ్ నాజ్జీలు మొరుపాల్ తోన్న్ తాన్ తోన్న్” అనునట్లు బలరామావతారములో కర్షకలాంఛన మైన నాగలిని భుజముపై దాల్చి సంచరించిన మహాత్ముడనుచు తిరుమజ్జయోగ్మూర్తీ ఆనతిచ్చిన రీతిలో సర్వేశ్వరుడు హలధారియైన భక్తికర్షకుడు. కావున అతనికి కర్షకవ్యాపారమే రుచించినది. ప్రాణీసస్య కృషిచేయవలెనను సంకల్పము కల్గినది. అహంకార మమకారములచేతను, లౌకికవిషయప్రావణ్యదుల చేతను “అవజానంతి మాం మూఢాః” అనునట్లు మానవ మాత్రుడనేనని నన్ను అలక్ష్యము చేయుచున్నారను గీతాచార్యవచనప్రకారమున, “యాదానుమ్ పగ్గిగ్గి నీజ్జుమ్ విరతత్తై” - ఏదోవిధముగా స్వామిని విడచి దూరము కావలెనను వ్రతమును పూనియున్నారని నమ్మగ్మూర్తు సాయించిన రీతిలో సంసారులు తన పరమకృపారసప్రవాహమునకు దూరస్థులై యుండుటచే, వారిపై తన కృపారసమును ప్రవహింపజేయవలెనని భగవానుడు సంకల్పించి, ఒకానొక సంసారివలె తన ఆత్మ అగు శ్రీశరకోప మునీంద్రులపై తన నిర్దేశిత దివ్యకటాక్షమును ప్రసరింపజేసెను. దానివలన దివ్యజ్ఞాన సంపన్నులైన శరకోపమునీంద్రులనెడి దివ్యమేఘము సర్వేశ్వరుని సంకల్పమును గ్రహించి, వాని పరమకృప అనెడి సముద్రములో ప్రవేశించి, సర్వత్ర ప్రవహింప జేయతగిన ఆ స్వామి కృపారసమును “శీర్కడలైయుళ్ పొదిన్న్ శిన్న్నైయేన్” (భగవానుని కల్యాణగుణములనెడి సముద్రమును లోపల ఇముడ్చుకొనియున్న మనస్సును కలవాడను) అను దివ్యసూక్తి ప్రకారము అనుభవించి, నాథమునులనెడి ప్రథమా చార్యులగు ఉన్నత పర్వతముపై వర్షించినది. ఆ జలము శ్రీపుండరీకాక్షులు (ఉయ్యకొణ్డార్), శ్రీరామమిత్రులు (మణక్కాల్నమ్మి) - అను రెండు కొండవారుల ద్వారా శ్రీయామునులనెడి మహానది లోనికి చేరి, అందుండి పంచాచార్యులను

కాలువలద్వారా భగవద్రామానుజులనెడి అనవధికవైశాల్యమును కల అద్వితీయ తటాకములో చేరినది. ఇది లౌకికతటాకమువలె అచేతనము కాకుండ, సర్వజ్ఞాన నిధియైన తటాకము కావున, సర్వేశ్వరుని సంకల్పాను సారము సమకాలవర్తులైన ప్రాణులనెడి సస్యములను, అనంతకాలములో జన్మించు అస్మదాదులను తరింపజేయ సన్మార్గములను స్వయముగా కల్పించి, సర్వేశ్వరుడను కర్షకునకు చేతనసస్యలాభమును కల్పించుటద్వారా అతనిని పూర్ణమనోరథుని గావించుచున్నది.

సమకాలములో (తాము జీవించియున్నకాలములో) కూడ “శ్రీరంగం కరిశైల మంజనగిరిం తార్క్ష్యాద్రి సింహాచలౌ, శ్రీకూర్మం పురుషోత్తమం చ బదరీనారాయణం నైమిశమ్, శ్రీమద్వారవతీ ప్రయాగమధురా2 యోధ్యాగయా పుష్కరమ్, సాలగ్రామగిరిం నిషేవ్య రమతే రామానుజో2 యం మునిః” అనే భట్టనాథసూక్తి ప్రకారమున, “తీర్తకరరామిన్ తిరిన్న్” (అంతట సంచరించి, లోకమును పావనము చేయుడు) అని శ్రీసరోయోగివరులు నుడివిన ప్రకారమున అంతట సంచరించుచు, తమ దివ్యకటాక్షము ద్వారా, పరమత దోషోద్ధాటన పూర్వకముగా ఆ మతములను నిరసించి, సిద్ధాంత స్థాపనమును చేయుటద్వారా, అచటి ప్రభువులు తమ అప్రతిమప్రభావమును చూచి తమను ఆశ్రయించు రీతిలో వెలుగొందిరి. మఱియు, “తత స్వచరణాంభోజ స్పర్శసంపన్న సౌరభైః, పావనై రథిన స్తీర్థై ర్భావయంతమ్” అను రీతిలో తమ శ్రీపాద తీర్థమును అనుగ్రహించుటద్వారా సమకాలీనులనుకూడ తమ కృపకు పాత్రులను గావించిరి.

శ్రీశరకోపయోగివరులు తమ దివ్యదృష్టితో శ్రీరామానుజార్య సార్వభౌమావ తారకాలమునందలి శ్రీవైష్ణవసమృద్ధిని కటాక్షించి, “పాలిక పాలిక పాలిక”, “కలియుమ్ కెడుమ్ కణ్ణకాణ్ణిన్”, “మలియ ప్పుకున్దై పాడి ఆడి యుగ్మితర క్కణ్ణోమ్”, “అశురర్ అరక్కర్ పిఅన్దీరుళ్ళీరేల్ ఉయ్యుమ్ వకై యిలై” (ఇక కలియుగ దోషము నశించినది. సర్వత్ర నిరవకాశముగా పరమభాగవతసంఘమును, “ఏత త్నామ గాయ న్నాస్తే” అను ముక్తగానముతో సమానముగా ఈ విభూతిలో భగవద్గుణానుభవ వివశులైన ఆ భక్తశిఖామణుల భగవద్గుణ కీర్తనధ్వనిని, వారి సంచారములను చూచుచున్నాము. ఇక, అసురరాక్షసాదులకు ఆ భాగవతులను ఆశ్రయించుట తప్ప వేఱు విధముగా జీవించుటకు అవకాశము లేదు. ఈ సమృద్ధి నిత్యము వృద్ధిని పొందుగాక) - అనుచు మంగళాశాసనమును చేసినటుల శ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతమును శ్రీరామానుజులు సర్వత్ర

సుస్థాపన చేసిరి. “ఏకాంతిభిః ద్వాదశభిః సహస్రైః..... అన్యై రనేకై రపి విష్ణుభక్తై రాస్తేఽ ధిరంగం యతిసార్వభౌమః” అను రీతిలో అందఱిని ఉజ్జీవింపజేసి, సకలప్రాణి సన్యమును ఫలించునట్లు చేసిరి. అనంతరకాలికులమగు మనలను కూడ ఉజ్జీవింపజేయు సంకల్పముతో శ్రీరంగనాయకి జన్మనక్షత్రమైన పంగునినెల - ఉత్తరా నక్షత్రమున శ్రీరంగనాయకి, శ్రీరంగనాథుడు, అను దివ్యదంపతులు ఇరువురు కలసి “శరపాణ్డియన్” అను దివ్యసింహాసనమున వేంచేసియుండగా భగవద్రామానుజులు శరణాగతిని చేయునపుడు “శరణాగతి ర్భాతా వస్థితాఽ విరతాఽ స్తు మే” (ఈ నా శరణాగతి నేను ప్రార్థించిన రీతిలో అవిచ్ఛిన్నముగా ఫలించవలెను) అని ప్రార్థింపగా, భగవానుడును “అస్తు తే తయైవ సర్వం సంపత్సృతే” - “అట్లే కానిమ్ము - ఆ ప్రకారమే సిద్ధించగలదు. నా వాక్కు అమోఘము. శ్రీవిభీషణుని విషయమున, అర్జునుని విషయమున నేను చేసిన ప్రతినను ఉదాహరణముగా చూచుకొనుము” - అనుచు ప్రతివచనమును పల్కినట్లు శ్రీగద్యసూక్తివలన స్పష్టము. ఈ విషయము సకల పూర్వాచార్యసమ్మతము. ఇచట ఒక రస్యమైన రహస్యము కలదు. ఈ ప్రతివచనమున భగవానుడు శ్రీరామానుజులను మాత్రమే దృష్టిలో ఉంచుకొన్నచో “అస్తు తే” అనిన చాలును. కాని, సర్వేశ్వరుడు సర్వాంతర్యామి కావున “ఉళ్ళువారుళ్ళత్తెల్లామ్ ఉడనిరున్దరిది” (ప్రార్థించిన భక్తుని హృదయవర్తియై, వాని భావమును తెలిసికొన్న వాడు) కావున “సర్వమ్” అనుచు సంబంధిసంబంధి రక్షణమును కూడ ప్రతిజ్ఞచేసెనని అంగీకరింపక తప్పదు. ఇంతియేకాక, శ్రీరామానుజులనెడి దివ్యతటాకము తననుండి పరమకృపారస ప్రవాహప్రసారము కొఱకుగా డెబ్బదినాలుగు సంహాసనాధిపతులనెడి తూములను అమర్చి, తమకు పిమ్మట జన్మించు ప్రాణులనెడి సన్యలాభమును దృఢపఱచుటకై అవశ్యజ్ఞాతవ్యములైన ఆత్మస్వరూపము, ఉపాయ స్వరూపము, పురుషార్థస్వరూపములను బోధించుట రక్షణ ప్రతిబంధనివృత్తికి అపేక్షితము కావున, అందులకై జ్ఞానానుష్ఠానసంపన్నులైన, తమసంబంధి సంబంధులద్వారా ఆ తత్త్వములను బోధింపజేసి, అస్మదాదిపర్యంత పరిపూర్ణప్రాణిసన్య ప్రాప్తిని భగవానునకు కలుగజేయుచున్నారు. ఆశ్చర్యము! శ్రీస్వామి పరమకృప ఎంత ఘనమైనది. దీనిని కటాక్షించియే “న చేద్రామానుజేత్యేషా చతురా చతురక్షరీ, కా మవస్థాం ప్రపద్యంతే జంతవో హంత మాదృశః”, “రామానుజాంఘ్రి శరణోఽ స్మి.....కటాక్షణీయః”, అనుచు కూరత్తాగ్త్వాన్, “అవస్తుప్రస్తావేష్వచరమం వస్తు..... సత్సు వ్యగణిషి”

ఇత్యాదిగా గోవిందభట్టారకులు, “ప్రయాణకాలే రామానుజార్యం నమత” ఇత్యాదిగా నదాదూర్ అమ్మాళ్, “ఉక్త్వా ధనంజయ విభీషణ.....” అని, “అన్తో నన్దగ్రహణ” అనియు, “భుంక్తే భోగా నవిదితస్యపః” అనియును శ్రీవేదాంతదేశికులవారు, “కాలత్రయేఽ పి” ఇత్యాదిగా శ్రీవరవర మునులును - ఇట్లు సకలపూర్వాచార్యులు శ్రీస్వామిసంబంధమే ఉత్తారకమని ఏకగ్రీవముగా పల్కినారు. “రామానుజ” అనెడి తిరునామము లభింపకున్నచో వేఱు గతి మనకు ఏమి ఉన్నది?, ఓ వరదరాజస్వామీ!, రామానుజ సంబంధమున్నది కావున నన్ను రక్షింపుము - అని, పూర్వము నేనొక పదార్థముగానే కాక, అసత్రాయుడనైయుంటిని. శ్రీరామానుజులు తమ ఉదార గుణముతో నన్ను అందఱికంటే అధికుని కావించిరి - అని, “భక్తి ప్రపత్త్యుపాయములు రెండును మనకు దుర్లభములు, “శ్రీమతే రామానుజాయ నమః” - అనుచు అనుసంధించు కొనుచుండిన చాలును” - అనియు, “ఓ శ్రీరంగనాథా! నీవు అర్జునుడు, విభీషణుడను ఇద్దఱిని దృష్టాంతముగా చూపి శ్రీరామానుజుల కిచ్చిన వరబలమును వినిన పిమ్మట ఇక నిశ్చింతగానుంటిని - ఓయతిరాజా! మీరు ప్రార్థింపగా శ్రీరంగనాథుడు చేసిన మీ సంబంధి సంబంధుల రక్షణ ప్రతిజ్ఞ ఒక్కటినే ఉజ్జీవన సాధనముగా అకించనులమగు మేము నమ్మియున్నాము. - అనునది పై ప్రమాణముల తాత్పర్యము. ఈ విధముగా పూర్వాచార్యులు అందఱును శ్రీస్వామిసంబంధమే ఉత్తారకమని, వారి పరమకృపయే లోకోత్తరమనియు ప్రకాశింపజేసిరి. ఈ కారణముచే పూర్వాచార్యగోష్ఠిలోని అందఱు ఆచార్యులు అనువృత్తి ప్రసన్నాచార్యులని, శ్రీరామానుజులు కృపామాత్ర ప్రసన్నాచార్యులనియును ప్రసిద్ధి కల్గినది. ఈ విధముగా సర్వేశ్వరుడు ప్రాణిసన్య లాభమునకై కర్షకవృత్తిని అవలంబించి, శ్రీరామానుజుల కృపామూలమున ఆ (ప్రాణిసన్య) లాభమును పొందుచున్నాడు. ఇట్లు శ్రీరామానుజుల వైభవసాగరములో కోణశతాంశమును సంగ్రహించి, ఈ శీర్షికను ఇంతటితో విరమించుచున్నాను. విస్తరస్వస్యత్ర.

శ్రీమన్మహాభూతపురే శ్రీమత్కేశవయజ్ఞసః ।

కాంతిమత్యాం ప్రసూతాయ యతిరాజాయ మంగళమ్ ॥

ఎమ్బార్ తనియన్ శ్లోకవ్యాఖ్యానమ్

రామానుజపదచ్చాయా గోవిందాహ్వనపాయినీ ।

తదాయత్తస్వరూపా సా జీయాన్మద్విశ్రమస్థలీ ॥

అనపాయినీ = ఎన్నడును విడువనిది (ఎల్లప్పుడు కూడియుండునది), రామానుజ = భగవద్రామానుజుల యొక్క పదచ్చయ = పాదముల నీడయు, తత్ = ఆ పాదములకు, ఆయత్తస్వరూపా = అధీనమైన స్వరూపమును కల్గినదియు అగు, గోవింద+అహ్వ = గోవింద భట్టర్ అను పేరును కల్గిన, సా = ఆ, మత్-విశ్రమస్థలీ = (దాసుడనైన) నా విశ్రాంతి స్థానము, జీయాత్ = సర్వథా వర్ధిల్లును గాక!

తమకు పంచసంస్కారములును, మంత్రరత్నమును (ద్వయ మంత్రమును) ఉపదేశించిన గోవింద భట్టర్ (ఎమ్బార్) అను ఆచార్యవర్యులను ఈ శ్లోకమున కవి స్తుతించుచున్నారు.

పరాశర భట్టర్ అవతరించిన పదునొకండవనాడు శ్రీరామానుజులు తమ శిష్యులలో కలసి, శ్రీపత్నాంకుల ఇంటికి వచ్చిరి. తమ శిష్యులలో ముఖ్యులగు గోవింద భట్టర్ (ఎమ్బార్) ను పిలిచి, బిడ్డను తీసికొని రమ్మనిరి. గోవిందభట్టర్ బిడ్డను తీసికొని వచ్చుచు, దృష్టిదోషము తగులకండునట్లు రక్షగా ద్వయమంత్రమును అనుసంధించుచు వచ్చిరి. శ్రీరామానుజులు బిడ్డను కటాక్షించి, ఆ శిశువుయొక్క తేజోవిశేషమునకు ఆశ్చర్యపడుచు “గోవిందభట్టారకా! ఈ బిడ్డవద్ద ద్వయము పరిమళించుచున్నదే! కారణమేమి? మీరేమి చేసితిరి?” అని ప్రశ్నించిరి. గోవిందభట్టర్ “స్వామీ! శిశువును తీసికొనివచ్చునపుడు నేను రక్షగా ద్వయమును అనుసంధించితిని” అని బదులు పలికిరి. శ్రీరామానుజులు మిక్కిలి సంతోషించి, “భట్టారకా! ఈ బిడ్డ శ్రేయస్సునకై ముందుగా కృషి చేసినవారు మీరే. కావున ఇతనికి మీరే ఆచార్యులు కాదగినవారు” అని నియమించిరి. ఈ వృత్తాంతము గురుపరంపరా ప్రభావమువంటి సంప్రదాయ చరిత్ర గ్రంథములలోనేకాక, “తిరువాశిరియమ్” అను దివ్యప్రబంధములోని 4వ పాశురమునకు పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై రచించిన వ్యాఖ్యానములో కూడ కానవచ్చుచున్నది. మఱియు “ఎణ్పెరు కన్నలత్తైన్ పొరుళ్ ఈతిల వణ్ పుకల్ నారణన్ తిణ్కల్లల్ శేరే” అను తిరువాయ్మొళి (1-2-10) పాశురమునకు ఈడు వ్యాఖ్యానమును బట్టియు పరాశర భట్టరుకు పంచసంస్కారములను, ద్వయమంత్రమును ఉపదేశించినవారు గోవిందభట్టరే- అని తెలియుచున్నది.

తమ ఆచార్యులగు గోవింద భట్టర్ను కవి ఈ శ్లోకమున స్తుతించుచున్నారు. గోవిందభట్టర్ను సంప్రదాయమున “ఎమ్బార్” అని పేరు. ఈ పేరు “ఎమ్మెరుమానార్” అను పేరుకు వికృతి - అని పెద్దలు అందురు. ఈ పదము “ఎమ్, పార్” అను రెండు పదముల కలయిక అగుటచే, వాని అర్థమును కవి చమత్కారముగా ఈ శ్లోకమున వివరించిరి. “ఎమ్” అనగా - మన యొక్క (మా యొక్క) అని, “పార్” అనగా - భూమి (స్థలము) అని అర్థము. కనుక “ఎమ్బార్” అనగా - మా చోటు, మేము విశ్రమించు స్థలము - అను భావము వచ్చును. ఈ అర్థము ప్రకృత శ్లోకములోని “మద్విశ్రమస్థలీ” అను సమస్తపదము ద్వారా తెలియజేయబడినది. నీడ వ్యక్తిని ఎప్పటికిని విడచి ఉండదు. అట్లే, గోవిందభట్టర్ను “రామానుజ పదచ్చాయా” అని కవి నిర్దేశించిరి. నీడ శారీరకమైన తాపమును తీర్చును. “ఎమ్బార్” అను నీడ తాపత్రయమును పోగొట్టును- అని తాత్పర్యము. అట్టి ఆచార్యులు సర్వోత్కృష్టో వెలుగొందుదురు గాక! అనుచు తమ ఆచార్యులకు భట్టర్ మంగళాశాసనమును చేయుచున్నారు. భగవద్భాగవతాచార్యులకు మంగళాశాసనమును చేయుట ప్రపన్నుని స్వరూపములోనికి చేరువను రహస్యమిచుట పొందు పఱుబడినది.

సమ్మార్తార్లు, “పెరియ తిరువనాది” అను దివ్యప్రబంధమున “శుక్రల్ కుడళ్ళల్ తలైమీదెడుత్త కొణ్డాడి, అన్ద త్తడజ్జడలై మేయార్ తమక్కు నిమ్మలమ్ అడి తారుమానోమ్” (31) (శ్రీకృష్ణావతారమున భాండములను తలపై నిడికొని, అవి గిరగిర తిరుగునట్లు నృత్యమును చేసిన భగవానుడు ఆ శ్రమ తీరుటకై క్షీరాబ్ధిలో చేరి పవళించెను. ఆ స్వామికి పాదచ్చాయగాను, పాదరేఖగాను అయితిమి కదా!) అని భగవానుని విషయమున అనుసంధించిరి. ఈ భావనను భట్టరు తమకాచార్యులగు గోవిందభట్టర్ విషయమున అనుసంధించుటయేకాక, ఆచరించి చూపిరికూడ. కావున వీరికి “రామానుజపదచ్చాయా” అను నామము మిగుల సార్థకము, విలక్షణ మయినదియు. ఈ సందర్భమున “ఛాయా వా సత్త్వ మనుగచ్చేత్” (పరమసంహిత) అను భగవద్వాస్తవ మూలసంహితవచనము స్మరింపనగును. ఈ ప్రమాణములోని “వా” అను పదము ఇవార్థకము. ఈ ప్రమాణము భగవానునకు ముక్తుడు సర్వదా చేయు కాయితకైంకర్యమును తెలిపినను ప్రకృతమున ఆచార్యసేవలో అన్వయింపనగును.

నీడ యొక్క రూపము దాని కాధారమగు వస్తువును అనుసరించుచుండును. ఆ వస్తువును ఎప్పటికిని విడచియుండదు. ఛాయ తనవద్దకు చేరినవారి తాపమును

పోగొట్టును. ఈ ధర్మములు మూడును “రామానుజపదచ్చాయ”గా నిర్దేశింపబడిన గోవిందభట్టర్లో గమనింప వచ్చును. వీరు శ్రీరామానుజులకు పినతల్లి కుమారులు. శ్రీరామానుజుల పాదములను ఆశ్రయించి, స్వరూపసిద్ధిని పొందినవారు. ఎల్లప్పుడును వారి సేవలోనే కాలము గడుపుచు, వారిని అనుసరించెడివారు. తమను ఆశ్రయించిన పరాశరభట్టరు, వ్యాసభట్టరువంటి ఆచార్యులను ఉజ్జీవింప జేసినవారు. ఈ విధముగా ఈ శ్లోకము ఎమ్బార్ యొక్క ఉత్తమ శిష్యత్వమును, ఉత్తమాచార్యత్వమును తెలుపుచున్నది. శ్రీ వాఘాల వీరరాఘవాచార్య వ్యాఖ్యలో “మద్విశ్రమస్థలీ - ఎన్దదు ఎమ్బార్ ఎన్దదణ్ణు పర్యామాయ్, విశేష్యమాకవుమామ్, అన్తిక్కే ఇదు విశేషణమాయ్, రామానుజపదచ్చాయ - ఎన్దదు విశేష్యమాకవుమామ్” అని వివరింపబడినది. ఈ శ్లోకమున గోవింద భట్టరు శ్రీరామానుజపదచ్చాయగా రూపింపబడుటచే రూపకాలంకారము, ఛందస్సు అనుష్టుప్.

ఇక, శ్రీగోపాలాచార్యవ్యాఖ్యలోని విశేషములు కొన్ని ఇచట తెలుపబడుచున్నవి.

పూర్వశ్లోకమున, వేదకాంత, పరబ్రహ్మల పరిణయము ప్రస్తుతమైనది. ఇందు, స్వాచార్యులగు గోవిందభట్టరునకు యతిపతితో పరిణయము వర్ణింపబడుచున్నది. “ఛాయేవానుగతా సదా” అనునట్లు ఛాయగానుండుట పత్నీత్వసూచకము. “బాహుచ్చాయా మనస్థభో యస్య లోకో మహాత్మనః” (రా.సుం.34-30) అనుచు వాల్మీకి, శ్రీరాముని వీరబాహుచ్చాయామాహాత్మ్యమును తెలుపుగా, భట్టరు ఇందు యతిపతిపదచ్చాయామాహాత్మ్యమును తెలుపుచున్నారు.

“రామానుజపదచ్చాయ” - భగవద్రామానుజుల పాదసంబంధమువలన వారికి పిమ్మట జన్మించిన ఆచార్యులందరును గొప్పతనమును పొందిరి - అను సత్యమును ఈ విశేషణము తెలుపును. ఆత్మకు కల్గితాపమును తీర్చుటలో సమర్థమగు అలౌకికమైన ఛాయ మిగుల అవశ్యకమగుటచే, తమ ఆచార్యులను రామానుజుల పాదచ్చాయగా కవి రూపించెను. ఈ రూపణము వలన గోవిందభట్టరుయొక్క రామానుజపాదాధిస్థితి తెలుపబడినది. ఈ ఆచార్యులు తమ సత్త రామానుజాధీనమని తలచిన మహనీయులు. “అవస్తుప్రస్తావేష్వపరమ మభూద్వస్తు యదిదం, స ఏవాహం సత్పు వ్యగణిషి యదీయై ర్వరగుణైః” అని గోవిందభట్టరే స్వయముగా పలికిరి.

“గోవిందాహ్వ” - లోకమున నీడకు దానికాధారమగు వస్తువుకంటే వేఱు పేఱు ఉండదు. “తరుచ్చాయ” అని, “ఛత్రచ్చాయ” అని లోకమున వ్యవహరింపబడుటలను గమనించవచ్చును. కాని, ఇచటి ఛాయ సచేతనమగుటచే నామభేదము కలిగియున్నది.

“అనపాయినీ” - భగవద్రామానుజులకు అచ్యుతపదవిశ్లేషణము లేనట్లే, వీరికి రామానుజ పదవిశ్లేషము లేదు. కావున వీరికి విశ్రమాపాయము లేదు.

“తదాయత్తస్వరూపా” - శాస్త్రములలో జీవాత్మస్వరూపము భగవదాయత్తము - అని తెలుపబడగా, దానిని కూడ కాదని, తమ స్వరూపము ఆచార్యాధీనమని ఎమ్బార్ తలచిరి. మధురకవులు చూపిన ఆచార్యనిష్ఠను తామాచరించి చూపిరి.

“జీయాత్” - గురువిషయమున శిష్యులు చేయు మంగళము ఇది. ఛాయకు ప్రకర్ష ఏమనగా - దట్టముగా నుండుట, చల్లగా నుండుటయు.

“మద్విశ్రమస్థలీ” - నా ఆత్మకు కల్గిన తాపమును ఆచార్యపాదచ్చాయలో తీర్చు కొందును. వాసుదేవతరుచ్చాయకూడ నాకిక పనిలేదు. “సా కిం న సేవ్యతే” (గారుడ.222-21) అని వాసుదేవతరుచ్చాయ విషయమున అనుసంధించు సూక్తిని మేము శ్రీరామానుజపదచ్చాయ విషయమున అనుసంధింతుము” - అని హార్ద భావము.

(శ్రీరామానుజుల విషయంగా ఎమ్బార్ అనుగ్రహించిన ముక్తక శ్లోకం)

వేదోత్తంసగుహవిహరపటునా శ్రీశైలశృంగేల్లసత్ -

మాయాకేసరిమానితేన గహనన్యాయాటవీచారిణా ।

గంభీరణ పరాత్మభేదనమహనాదేన నాథేన మే

గుప్తోఽహం యతిసార్వభౌమహరిణా వరే భృశం నిర్భయః

ఈ శ్లోకంలో భగవానునకు, భగవద్రామానుజులకు మధ్య సామ్యంతోపాటు, శ్రీరామానుజుల ఆధిక్యత స్ఫురిస్తున్నది. అది యథామతి వివరింపబడుతున్నది.

(వేదోత్తంసగుహవిహరపటునా) - వేదాంతాలనే గుహలలో సంచరించ గల్గిన సమర్థులు - అని దీని తాత్పర్యం. వేదాలు ఆకారంలోను, అర్థంలోను చాలా ఉన్నత మైనవి. పర్వతం కూడా ఆకారంలో ఉన్నతమైనది. తైత్తిరీయ యజుర్బ్రాహ్మణంలో కాలకమనే ఒకభాగం ఉన్నది. దానిలోని మొదటి ప్రశ్నలో భరద్వాజమహర్షికి సంబంధించిన ఒక ఉపాఖ్యానం ఉన్నది. అందులో ఇంద్రుడు మూడు వేదాలను మూడు పర్వతాలుగా చేసి భరద్వాజ మహర్షికి చూపిన సందర్భం ప్రసిద్ధం. ఈవిధంగా వేదాల పర్వతరూపణం వేదసిద్ధం. ఇటువంటి వేదాల ఉత్తంసాలు - అంటే - అగ్రభాగాలు - అంటే - వేదాంతాలు, ఈ వేదాంతాలలో విషహరించగల్గిన సామర్థ్యాన్ని

కలవాడు, భగవానుడైన శ్రీమన్నారాయణుడే. “వేదేశ్వ సర్వై రహ మేవ వేద్యః” అని, “సర్వే వేదా యత్పద మామనంతి, సర్వే వేదా యత్రైకం భవంతి” అని కదా ప్రమాణ ప్రసిద్ధి. “శుడర్మికు శురుదియుళ్ ఇవై యుణ్ణ శురనే”, “వేదాంత విక్రూప్పారుళిన్ మేలిరున్ద విళక్కు” అని అగ్ర్యార్థసూక్తి.

ఈ విశేషణాన్ని ఇంకొక రీతిలో కూడా వివరించవచ్చు. ‘వేద’ శబ్దానికి జ్ఞానులనే అర్థాన్ని గ్రహించినపుడు (ధరతీతి ధరః - అనే రీతిలోనే వేత్తితి వేదః అనే వ్యుత్పత్తిని పచాద్యచ్ ప్రత్యయాన్ని చేర్చడం ద్వారా గ్రహించవచ్చు కదా!) జ్ఞానులలో గొప్పవారైన మహనీయుల హృదయాలనే గుహలలో సంచరించకల్గిన సమర్థుడు - అనే అర్థాన్ని ఈ విశేషణానికి చెప్పవచ్చు. “గహ్వరేష్ఠం పురాణమ్” (జ్ఞానుల హృదయ కుహరాలలో ఉండేవాడు, సనాతనుడు) అని వేదం, “కొణ్ణల్ వణ్ణన్ శుడర్ముడియన్ నాన్లుతోళన్ కునిశార్ణన్ ఒణ్ణళదై వాళాళియాన్ ఒరువన్ అడియేనుళానే” అని సమ్మగ్ధ్యార్థ పలికారు కదా. ఈ సందర్భంలో “పర్వతాదివ నిష్క్రమ్య సింహో గిరిగుహశయః” అని వాత్మీకి, తిరుప్పావై ప్రబంధంలో “మారి మలై” అనే పాశురంలో గోదాదేవి “శీరియశిళమ్” అని భగవానుని స్తుతించిన వైనం కూడా స్మరణీయం.

శ్రీరామానుజులు కూడా ఇటువంటివారే. “వేద్యోఽఖిలో ధర్మమూలమ్” అని వేదం ధర్మప్రతిపాదకం. ఈ ధర్మయొక్క తత్త్వం చాలా నిగూఢమైనది. “ధర్మస్య తత్త్వం నిహితం గుహయామ్” అనే ఇత్యాది సూక్తులవల్ల వేదప్రతిపాదితమైన ధర్మాలలోని తత్త్వం చాలా నిగూఢమైనది. ఈ పరమగుహ్యమైన, “అలోఽస్య సర్వశాస్త్రాణి విచార్య చ పునః పునః, ఇదం మేకం సునిష్ఠన్నం ధ్యేయో నారాయణః సదా” అనే సారమైన అర్థం వేదాలనే పర్వతాల గుహలలో గుప్తంగా నిక్షిప్తమై ఉన్నది. దీనిని విశేషంగా గ్రహించగల్గినవారు, శ్రీరామానుజులు. “విశేషణ హరణం విహరణమ్ - విహరణమేవ విహరః, తస్మిన్ పటుః విహరపటుః” అనే వ్యుత్పత్తి “విహరపటు” శబ్దానికి చెప్పవచ్చు. ఇంతేగాక, ఎమ్పార్, కూరేళులు, దాశరథి వంటి జ్ఞానుల హృదయ గుహలలో సంచరించగల్గిన సమర్థులు, శ్రీరామానుజులు - అనే చమత్కారమైన అర్థాన్ని కూడా గ్రహించడంలో అడ్డు లేదు.

(శ్రీశైలశృంగేల్లసత్ మాయాకేసరిమానితేన) - శ్రీశైలమంటే - వేంకటాచలం. ఈ పర్వతానికి శ్రీశైలమనే నామం ఉన్నదనే విషయం పురాణ ప్రసిద్ధం. “వృషశైవశైల గరుడాచల” ఇత్యాది పూర్వాచార్యసూక్తిసిద్ధం. ఆ పర్వతశిఖరంపై ప్రకాశించే

మాయాకేసరి - శ్రీవేంకటేశ్వరుడు. తిరుమంగైమన్నన్ పెరియతిరుమొగ్గి ప్రబంధంలో “తూణాయ్ అదనూడు అరియాయ్ వన్దు తోన్ఱి ప్పేణా అవుణనుడలమ్ పిళన్ఱిట్టాయ్, శేణార్ తిరువేళ్ళడమామలై మేయ కోణాకణ్డెయాయ్! కుఱిక్కోళ్ ఎనై నీయే” (1-10-5). (కేవలం స్తంభంగా ఉండేదానిలో నరసింహమై అవతరించి, నిన్ను లెక్కించని హిరణ్యకశిపు శరీరాన్ని బ్రద్దలు చేసిన వాడా! మిక్కిలి ఉన్నతమైన వేంకటాచలంలో వేంచేసి ఉండేవాడా!, గొప్ప శక్తిని కల ఆదిశేషుని పర్యంకంగా కలవాడా! దాసుడనైన నన్ను నీవే రక్ష్యవస్తువుగా గ్రహించాలి) అనే పాశురంలో, పాయ్కై అగ్ర్యార్థ “పెరువిలో పక్కలి క్కుఱవర్ కైచ్చెన్ఱి వెరువిపునల్ తుఱన్ద వేల్మమ్, ఇరువిశుమ్మిలో మీన్ వీల్మ క్కుణ్ణ అణ్ణమ్ వేళ్ళడమే, మేలశురర్క్కోన్ వీల్మ క్కుణ్ణకన్దాన్ కున్ఱు” (గొప్ప ధనుస్సును కల కోయలు తమ చేతులలో ధరించిన ఎఱ్ఱగా వెలిగే కాగడాల అగ్నికి భయపడి పాలాల నుండి పారిపోయిన ఏనుగు, విశాలమైన ఆకాశంనుండి నక్షత్రం రాలిపడగా, చూచి భయపడే వేంకటాచలమే - పూర్వం రాక్షసుల రాజైన హిరణ్యకశిపుడు పతనం చెందగా సంతోషించిన స్వామి వేంచేసి ఉండే పర్వతం) అని శ్రీవేంకటేశ్వరుని మాయాకేసరిగా అభివర్ణించారు. “మాయాకేసరిరూపేణ మానితః” అనే వివరణం భగవానుని విషయంగా చెప్పవచ్చు.

శ్రీరామానుజులు కూడా ఆ మాయా కేసరి మానితులే. అంటే - మాయాకేసరి అయిన శ్రీవేంకటేశ్వరునిచే తనకు ఆచార్యులుగా వరింపబడినందున మానితులు. “మాయాకేసరిణా మానితః” అనే వివరణం ఇక్కడ వివక్షితం. అంతేకాక, శ్రీరామానుజులకూడా ఒక విలక్షణమైన సింహమే. “జైనేభకంఠీరవః” అని, “పలి మిక్క శీయమ్” అని గొప్ప సింహంగా అభిజ్ఞులచే సంభావింపబడ్డారు కదా! లోకంలో ఒకసింహం ఇంకొక సింహాన్ని లెక్కించదు. బావిలో తన ప్రతిబింబాన్ని చూచి తనకు ప్రత్యర్థి అయిన ఇంకొక సింహంగా తలచి, ఆ బావిలో దూకి నశించిన సింహంయొక్క చరిత్ర పంచతంత్రంలో ప్రసిద్ధం. అవిధంగా కాకుండా, వేంకటసింహంచేత శ్రీరామానుజసింహం గొప్పగా గౌరవింపబడడం విశేషం. వేంకటనృసింహస్వామి “మృగో న భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః” అనే రీతిలో కేవలం వేంకటగిరి సంచారి కాగా, శ్రీరామానుజ సింహం వేంకటగిరి, హస్తిగిరి, తార్క్ష్యాది, సింహాద్రి - ఇత్యాది పలు పర్వతాలలో సంచరించే స్వభావం కల్గిఉండడం విశేషం.

(గహనన్యాయాటవీచారిణా) - సింహం పర్వతాలలోనే కాక, దట్టమైన అరణ్యాలలో సంచరించే స్వభావాన్ని కల్గినది. ఇక్కడ గహనమంటే - దట్టమైన, ప్రవేశించి

సంచరించడానికి సాధ్యం కానిది - అని అర్థం. శ్రీవేంకటేశ్వర సింహం తిరుమలపై గల దట్టమైన వనప్రాంతాలలో క్రీడాార్థం సంచరించిన వృత్తాంతాలు శ్రీవేంకటాచల మాహాత్మ్యంలో గమనించవచ్చు. ఇంతేకాక, భగవానుని న్యాయాలు - నీతులు, అంటే ప్రవర్తించే రీతులు చాలా గహనాలు. అతడు సర్వతంత్ర స్వతంత్రుడు కదా! నిరంకుశుడు కదా! “ప్రేక్ష్యే కంచిత కథాచన” అనికదా భగవానుని సూక్తి. అందువల్ల భగవానుని న్యాయాలన్నీ గహనమైన, అర్థంకాని అడవులే.

శ్రీరామానుజసింహం కూడా గహనమైన అడవిలో సంచరించ గల్గినదే. యాదవ ప్రకాశుల పన్నాగంనుండి తప్పించుకోవడంకోసం వింధ్యపర్వత ప్రాంతంలో సంచరించిన వృత్తాంతం, తిరునారాయణపురానికి చేరే ప్రయత్నంలో దట్టమైన పర్వత ప్రాంతాల ద్వారా పయనించిన వృత్తాంతం వారి చరిత్రలోను ప్రసిద్ధం. ఇంతేకాక, శ్రీరామానుజ సింహం వేటొక విలక్షణమైన, గహనమైన అడవిలో సంచరించే సామర్థ్యాన్ని కల్గినది. ఆ అరణ్యం, దుర్గహలైన న్యాయాలనే అరణ్యమే. “అర్థం ధర్మోపదేశం చ వేద శాస్త్రవిరోధినా యస్తర్కేణానుసంధత్తే” అనే రీతిలో వేదశాస్త్రాలకు విరుద్ధాలు కాని న్యాయాలద్వారా సిద్ధాంత స్థాపన చేయవలసి ఉన్నది. అటువంటి న్యాయాలు చాలా గహనంగా - సులభంగా అర్థం కానివిగా - ఉంటాయి. వాటిలో అనాయాసంగా సంచరించగల్గిన విలక్షణసింహం, శ్రీరామానుజులు. శ్రీరామానుజులు తొండనూర్లో జైనులతో వాదించి జయించిన సందర్భం, యజ్ఞమూర్తితో వాదించి విజయాన్ని పొందిన సందర్భం, తిరుమలలో వైవాదిమతాం తరులతో వాదించి, శ్రీవేంకటేశ్వరుని విష్ణుస్వరూపాన్ని నిరూపించిన సందర్భం - ఈవిధంగా గల పలు సందర్భాలు శ్రీరామానుజసింహం యొక్క గహనన్యాయాటవీ సంచారశీలతను నిరూపిస్తాయి.

(గంభీరేణ) - శ్రీవేంకటసింహం వలె శ్రీరామానుజ సింహంకూడా గంభీరమైనది, చాలా లోతయిన భావాన్ని కల్గినది.

(పరాత్మభేదనమహానాదేన) - సింహం తన గర్జనతోనే మిగిలిన మృగాల ప్రాణాలను హరించగల్గిన శక్తిని కల్గినది. (అందువల్లనే హరి అనబడుతున్నది) శ్రీవేంకటసింహం పరులైన శత్రువులను - తన భక్తులను ద్వేషించేవారిని భేదించే పాంచజన్యనాదాన్ని కలవాడు. “న ఘోషో ధార్తరాష్ట్రాణాం హృదయాని వ్యధారయత్” అని కదా పాంచజన్యధ్వనివల్ల కౌరవులందరి హృదయాలు భగ్నుమయ్యాయని

తెలుపబడింది. “వేంకటమే వెన్ శక్లమ్ ఊదియవాయ్ మాల్ ఉకన్ ఊర్” (3-7) (వేంకటాచలమే తెల్లని పాంచజన్యశంఖాన్ని కురుక్షేత్ర సంగ్రామ భూమిలో ఊదిన నోటిని కలవాడు, భక్తవ్యామోహాన్ని కలవాడైన స్వామి అభిమానించి వేంచేసి ఉండే ఊరు) అనిఅంటూ పాయ్కై ఆగ్రహార్లు - ఈవిధంగా పాంచజన్యాన్ని ఊది శత్రువులను భేదించిన స్వామి శ్రీవేంకటేశ్వరుడేనని అన్నారు.

శ్రీరామానుజసింహం కూడా పరాత్మభేదన మహానాదాన్ని కల్గినది. పరుడంటే - పరమాత్మ, ఆత్మ అంటే - జీవాత్మ. వీరిరువురి మధ్యగల భేదాన్ని నిరూపించే గొప్ప వాదాన్ని చేసినవారు కదా, శ్రీరామానుజులు “నిత్యే నిత్యానాం చేతనశ్చేతనానామ్” అని, “భోక్తా భోగ్యం ప్రేరితారం చ మత్వా” అణి, “ద్వా సువర్ణ సయుజా సఖాయా” అని మొదలుగాగల పలు శ్రుతివాక్యాలద్వారా సిద్ధమైన పరమాత్మ - జీవాత్మల మధ్యగల భేదాన్ని శ్రీభాష్యం, వేదార్థసంగ్రహం, గీతాభాష్యం మొదలైన గ్రంథాల ద్వారా, వాదాలద్వారా నిరూపించి పరమాత్మ - జీవాత్మల భేదాన్ని అంగీకరించని వారి వాదాలను భగ్నం చేసినవారు శ్రీరామానుజ సింహం.

(నాథేన) - సకలజగత్తుకు శ్రీవేంకటసింహంనాథుడు కాగా, అస్వామికి కూడా ఆచార్యులైనందున శ్రీరామానుజులు గొప్ప నాథులు.

(యతిసార్వభౌమహరిణా) - పూర్వోక్తదిశలో భగవానుడనే సింహంకంటే విలక్షణమైన శ్రీరామానుజుల సింహంచేత - అని అర్థం. “పర్యతాది వనిష్క్రమ్య సింహో గిరిగుహశయః” అని వాల్మీకి శ్రీరామాయణంలో శ్రీరాముని సింహంగా అభివర్ణించాడు. గోదాదేవి శ్రీకృష్ణుని తిరుప్పావై ప్రబంధంలో “మామలైముగ్ధుళ్ళిల్ మన్ని క్కిడన్ది ఉఅబ్బమ్ శీరియ శిళ్ళమ్” అని, “యశోదై ఇళమ్ శిళ్ళమ్” అని సింహంగా కీర్తించింది. ఈ సింహంకంటే విలక్షణమైనది శ్రీరామానుజులనే యతిసార్వభౌమ సింహం. అటువంటి సింహంచేత,

(అహం గుప్తః) - నేను రక్షింపబడినవాడనయ్యాను.

(భృంశం నిర్భయః వర్తే) అందువల్ల నేనిక నిర్భయంగా, నిర్భరంగా ఉంటాను. “సిద్ధి ర్భవతి వా నేతి సంశయోఽచ్యుతసేవినామ్, న సంశయోఽస్తి తద్భక్తపరిచర్యా రతాత్మనామ్” అని అంటూ భగవద్భక్తులకు సిద్ధి కలుగుతుందా? లేదా? అనే సందేహం కలుగవచ్చు. భగవద్భక్తులను సేవించే మహాత్ములకు ఆ సందేహం లేదని తెలుప

బడిందికదా! “పల్లవాకాదు ఒప్పటిస్తేనే పాల్కాడలాన్ పాదమ్ పల్లవావకై నిన్నెన్ఱు వైకల్ తొల్లవారై కట్టితెజ్ఱు వాల్వార్ కలన్ఱ విన్నెకెడుత్తు విత్ తిఱన్ఱు వీగ్రగీరుప్పార్ మిక్కు.” (వ్యర్థం కాని ఒక ఉపాయాన్ని తెలిసికొన్నాను. క్షీరాబ్ధినాథుని శ్రీచరణాలను విధి తప్పని రీతిలో ధ్యానించి నిత్యం కొలిచేవారిని దర్శించి, వారిని ఆశ్రయించి ఉజ్జీవించేవారు - తమ ఆత్మతో చేరిన ప్రాక్షనపాపాలను విదల్బుకొని, పరమపద ద్వారాలను తెఱచికొని, అక్కడ మిక్కిలి అతిశయంతో వేంచేసి ఉంటారు) అని తిరుమొగ్గిపైప్పిరాన్ నాన్మకన్ తిరువన్దాది ప్రబంధంలో (87) పల్కిన సూక్తియొక్క తాత్పర్యం ఇదేకదా! ఇంతేకాక, శ్రీరంగనాథుడు భగవద్రామానుజుల సంబంధి సంబంధులందఱికి మోక్షాన్ని అనుగ్రహిస్తానని ఇచ్చినందున, సాక్షాత్ హరి సంబంధాన్ని కల్గిన నేను చాలా నిర్భయంగా ఉన్నాను - అని భావం.

ఎమ్మార్ చరిత్ర

బ్రహ్మకైవర్తపురాణాంతర్గతమ్ దక్షిణమధురామాహాత్మ్యే
సప్తమోధ్యాయః

1. ఇత్యుక్తం గురుణా తేన సాక్షాన్నారాయణాత్మనా ।
శ్రుత్వా సరో మహాతేజాః పునః పప్రచ్చ కౌతుకాత్ ॥
2. భగవన్నత్ర మాహాత్మ్యే భవిష్యత్కాలగోచరః ।
పావనం కిచ్చిదస్తీతి త్వత్తః పూర్వం మయా శ్రుతమ్ ॥
3. తత్ జ్ఞాతుం సర్వవేదజ్ఞ పరం కౌతూహలం హి మే ।
ఇత్యుక్త స్స మునిశ్రేష్ఠః పునర్నారాయణో¹బ్రవీత్ ॥
4. పావనం తదిదం బ్రహ్మన్! గోపనీయం ప్రయత్నతః ।
ఇష్టో²సి త్వం తతో బ్రూమి శ్రూయతా మవధానతః ॥
5. అనన్తగరుడాద్యాస్తు యే వై తే నిత్యసూరయః ।
జగదుజ్జీవనార్థాయ శ్రీధరస్య ప్రసాదతః ॥

6. మానవత్వం గమిష్యన్తి భవిష్యన్తి కలౌ యుగే ।
తేష్వయం గరుడ శ్రీమాన్ పుణ్డరీకాక్షయోగినః ॥
7. గోవిన్దనామక శ్రీమాన్ శ్రేష్ఠః పుత్రో భవిష్యతి ।
పరస్పరసహాయా స్తే గురుశిష్యత్వమాగతాః ॥
8. కలిం నిర్యాపయిష్యన్తి తే ప్రజ్వలితతేజసః ।
దుర్వాససో మునే శ్వాపం వ్యాజీకృత్య ఖగేశ్వరః ॥
9. అస్యాస్తు మధురాపుర్యాం మానవత్వ ముపేష్యతి ।
నరః -
కో³యం శాపః కుతః ప్రాప్తో గరుడేన మహాత్మనా ॥

నారాయణః -

10. పూర్వం శరభదేహో యః ప్రక్షిప్త స్సాగరోదరే ।
వేగేన వైసతేయేన తస్మాత్కాయాద్విదారితాత్ ॥
11. ఏతత్ర మాంసలేశస్తు యుగమాత్ర స్త్వపాగళత్ ।
పపాతచతతో మూర్ధ్ని మునేద్దుర్వాసస్తతః ॥
12. పతితం తం సమాలోక్య కోపసంరక్తలోచనః ।
యోగదృష్ట్వా సమాలోక్య యథావృత్తం మునీశ్వరః ॥
13. అబద్ధవల్మలజటో వవన్దే భక్తిసంయుతః ।
అభివాద్య చ యోగీష్ఠః కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణమ్ ॥
14. ధ్యానాత్పున స్సమాలోక్య గరుడేన మహాత్మనా ।
క్షిప్తాం పాదనఖాగ్రేణ పయోధౌ శామ్భవీం తనుమ్ ॥
15. కోపేన మహతా⁴ విష్ట శ్శశాప వినతాసుతమ్ ।
యది తావన్నఖాగ్రేణ స్ఫుటం పూజ్యం హరస్య వై ॥
16. తదయం పన్నగరిపుః జ్ఞానభ్రంశం సమాప్నుయాత్ ।
యో వైష్ణవత్వగర్వేణ పాదేన హతవాన్ శివమ్ ॥

17. తదయం వినతాపుత్ర శ్చివభక్తి మవాప్నుయాత్ ।
యో జుగుప్సున్నిదం ప్రప్లుం నఖరాగై రుదక్షిపత్ ॥
18. తదేతస్య భుజే లింగం లగ్నం చైవం భవేత్సదా ।
ఇత్యేవం శపత స్తస్య శాపా స్సాకృతయ స్తదా ॥
19. సుపర్ణ మభితో వప్ర ఘోరరూపా మహాబలమ్ ।
తాన్ దృష్ట్వా ఋషిశాపాం స్తు హుఙ్కృతం చ గరుత్మతా ॥
20. తస్య హుఙ్కారమాత్రేణ భీతా స్తే శాపదేవతాః ।
భూయో మునిం సమాజగ్ము స్సత్వరం చ యథాగతమ్ ॥
21. తాన్ దృష్ట్వా పునరాయాతాన్ శాపాన్ మునిగణేశ్వరః ।
బహుకోపసమావిష్ట ప్రస్ఫురద్రదనచ్చదః ॥
22. ముఖేన చ వమన్నగ్నీన్ స నామాన్ భ్రుకుటీర్నటన్ ।
వికీర్య చ జటా స్సర్వా దంతాన్ కటకటాపయన్ ॥
23. దగ్ధమ్ సకలలోకాంశ్చ సురాన్ సర్వాన్ సబాన్ధవాన్ ।
భస్మీకర్తుం సమారేభే సుతీవ్రేణ తపోగ్నినా ॥
24. తథావిధే మునివరే దేవా బ్రహ్మాదయ స్తదా ।
పాదయోః ప్రణిపత్యాశు తుష్టువుశ్చ మునిస్తదా ॥
25. జగాద చ ముని స్సర్వాన్ దృష్ట్వా పాదనతాన్ భృశమ్ ।
హే సురా యది శాపా మే సఫలా వినతాసుతే ॥
26. తదా ప్రసాదో మే భూయాన్నాన్యథేతి క్రుధాన్వితః ।
తథేత్సుక్త్వా సురా స్సర్వే ప్రసాద్య మునిపుంజవమ్ ॥
27. అథ తే ప్రార్థయామాసు రేతద్వైకుణ్ఠనాయకమ్ ।
సోఽప్యాహూయ ఖగేశాన ముపలాల్య జగత్పతిః ॥
28. ఇదం జగాద మధురం శ్రీపతిః పురుషోత్తమః ।
కలౌ యుగే ఖగేశాన శేష స్సోఽయం ధరాతలే ॥

29. జగదుజ్జీవనార్థాయ మానవత్వం సమేష్యతి ।
తదా తు తత్సహాయార్థం త్వ మప్యేవం భవిష్యసి ॥
30. తదోపయోగ శ్శాపానాం శ్రేయసే తే భవిష్యతి ।
తదగ్గీకురు తాన్ శాపాన్ భద్రం తేఽస్తు మదాజ్ఞయా ॥
31. ఏవ మచ్యుతసన్నిష్ట స్తథేత్యాహ ఖగేశ్వరః ।
తాన్ శాపానపదిశ్యైవ భవిష్యతి కలౌ యుగే ॥
32. జగదుజ్జీవనార్థాయ మానవోఽయం భవిష్యతి ।
విచిత్రం చరితం తస్య యే శృణ్వన్తి వదన్తి వా ॥
33. తదా కలౌయుగే తేషాం బన్ధమోక్షో భవిష్యతి ।
భువి యం యం స్మరత్యేష యశ్చాప్యేనం స్మరేన్నరః ॥
34. విముక్త స్సర్వపాపేభ్య స్స మోక్షం ప్రాప్స్యతి ధ్రువమ్ ।

అష్టదశోఽధ్యాయః

1. అథ శ్రుత్వా మహాతేజా నర స్వగురుభాషితమ్ ।
పునః పప్రచ్ఛ వినయాత్కేతూహలసమన్వితః ॥
2. కాని తస్య విచిత్రాణి చరితాని మహామునే ।
తాని శుశ్రూషతో మేఽద్య వక్తుమర్హసి తత్త్వతః ॥
3. ఇత్యుక్తః కరుణాసింధు ర్జగాద పునరాహితః ।
అయం హి గరుడ స్సాక్షాత్పుణ్డరీకాక్షయోగినః ॥
4. శ్రీదేవ్యా గర్భమావిశ్య దాయాదత్వం సమేష్యతి ।
పూర్వమేవ ఫణీన్ద్రస్య సూనోః కేశవయజ్ఞసః ॥
5. అనన్తసరసీతీరే భూతపుర్యాం సుపావనే ।
కేశవస్య ప్రసాదేన లక్ష్మణార్చస్య ధీమతః ॥
6. కాఞ్చాం సత్యవ్రతక్షేత్రే సచ్చాత్రత్వ మవాప్స్యతి ।
తత స్తు తత్ర వసత స్సకాశాద్భిక్షుకస్య వై ॥

7. శాస్త్రేష్వధీయమానేషు జగన్మిత్యాత్వవాదినా ।
అపార్థం కల్పితం తేన శ్రుతేః కస్యాశ్చిదుత్పథమ్ ॥
8. శ్రుత్వా లక్ష్మణనామామాయం ఫణీన్ద్రో ధిక్కరిష్యతి ।
తత స్స భిక్షుక స్తస్మిన్మత్సరిత్వ మవాప్స్యతి ॥
9. తేనైవ మత్సరేణాథ భిక్షు స్తస్య జిఘాంసయా ।
భూయోఽపి భావయన్ స్నేహమాహూయ కుటిలాశయః ॥
10. పర్యతాం మయి శాస్త్రార్థం తుష్టోఽహం తే మనీషయా ।
ఇతి తేన సమాగమ్య సోఽన్యైశ్చ బహుభి ర్పుతః ॥
11. గంగాయాత్రాపదేశేన ప్రస్థాస్యతి వనమృహత్ ।
తదా గోవిన్దనామాసౌ తానథానుగమిష్యతి ॥
12. గత్వా సుదూరం విపినే దుర్గమే విజనే క్వచిత్ ।
ఏతౌ ద్వా తు రహః కిఞ్చిదుక్త్వా గోవిన్దలక్ష్మణౌ ॥
13. బుద్ధ్యా తద్ధృదయం క్రూరం ప్రహసంతౌ పరస్పరమ్ ।
ఇతి కర్తవ్యతాభాగాన్నిశ్చిత్య చ మనీషణౌ ॥
14. స్వకార్యకృతసజ్జేతౌ క్షణాదేవ భవిష్యతః ।
తత స్తు లక్ష్మణార్యోద్రాగ్వినివృత్త్య గమిష్యతి ॥
15. తత స్స్వయం సమాగమ్య శీఘ్రం తైరనుయాస్యతి ।
లక్ష్మణార్య మదృష్ట్యాథ మత్వా తమ్మృగభక్షితమ్ ॥
16. సుస్వస్థహృదయౌ భిక్షుః గంగామేష్యతి సానుగః ।
వైష్ణవద్వేషిణా మేషాం జగన్మిత్యాత్వవాదినామ్ ॥
17. ఉజ్జీవనాయ చ తదా లక్ష్మణార్యస్య ధీమతః ।
వైభవాధిక్యహేతోశ్చ నిమజ్జన్ జాహ్నువీజలే ॥
18. దుర్వాస శ్లాప మారోప్య స్వస్మిన్ లింగాత్తబాహుకః ।
హరసంరూఢభక్తిస్సన్నుద్ధమిష్యతి కౌశలాత్ ॥

19. తత స్తత్కరరూఢస్తం ల్లిఙ్గ మాలోక్య శాఙ్కరమ్ ।
సాధు సాధ్వితి మన్వానా గోవిన్దార్యస్తు తే ద్విజాః ॥
20. సాధూనామగ్రిమౌ హ్యేష ప్రసన్నోస్య యదీశ్వరః ।
స్వయం హస్తతలాసక్తో బభూవ వృషభధ్వజః ॥
21. యస్య హస్తగతం లింగం బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకమ్ ।
ఆసీత్రిపథగాతీర్థే న పూజ్యోఽస్మాభిరాదరాత్ ॥
22. యదనుష్ఠీయతే తేన యద్వా సమనుశాస్యతే ।
తత్తథ్యం సర్వశాస్త్రాణాం హితం సంసరతామపి ॥
23. ఇతి తేఽస్మిన్ భవిష్యన్తి ద్విజాః ప్రత్యయశాలినః ।
సర్వేషాం ప్రత్యయార్థాయ స్వస్మిన్మద్వైతవాదినామ్ ॥
24. శైవానామపి తద్వృత్తే స్వాఙ్మతాఙ్గాపనాయ చ ।
గోవిన్దసూరి ర్నిభృతో భస్మరుద్రాక్షమాలికాః ॥
25. ధృత్వా సదా రసనయా హరనామాని కీర్తయన్ ।
హస్తలిఙ్గం ప్రతిష్ఠాప్య క్వచిచ్ఛైవజనాకులే ॥
26. తత్పూజానిరతో నిత్యం భవిష్యతి చిరం సుధీః ।
తతస్తు లక్ష్మణార్యోఽపి మాతులం స్వస్య చాస్య చ ॥
27. గురుం శ్రీశైలనామానం గోవిన్దానయనం ప్రతి ।
గోవిన్దాధ్యుషితం దేశం ప్రతిప్రస్థాపయిష్యతి ॥
28. తత స్తేన సమాహూత శ్శివ పూజాపరో హ్యయమ్ ।
ప్రశస్త్యై లక్ష్మణార్యస్య న తస్య వశ మేష్యతి ॥
29. తతో నివృత్త్య నైరాశ్యా చ్ఛైలపూర్ణో మహాగురుః ।
గమిష్యతి నిజం దేశం భూయ ఏవ యథాగతమ్ ॥
30. ద్రావిడాగమగాథాసు కాంచిదుక్త్వా మనోహరామ్ ।

31. ప్రదాయ శఙ్ఖచక్రే చ పునః ప్రస్థాపయిష్యతి ।
స గురుః పునరాగమ్య గోవిందో యత్ర తిష్ఠతి ॥
32. తదభ్యాశగత శ్రీమాన్ తాం గాథాం వక్ష్యతి స్ఫుటమ్ ।
తస్యాశ్రవణమాత్రేణ గోవిందార్య క్షణాత్పుధిః ॥
33. పశ్యత్పు జైవముఖ్యేషు పరిత స్తత్యభిష్యపి ।
శివభక్తిపిశాచేన విముక్త స్త్వరయాన్వితః ॥
34. విధూయ స్వాఙ్గవిధృతా భస్మరుద్రాక్షమాలికాః ।
శైలపూర్ణగురో రేష తదైవ వశమేష్యతి ॥
35. కృత్వాథ పఞ్చసంస్కారాన్ స్వదేశం తం నయిష్యతి ।
తతస్తు జైవముఖ్యా యే ప్రియా గోవిందయోగినః ॥
36. తేష్యయం సుహృదోఽస్మాకం సుప్రీత శృణ్వికేశితుః ।
కిఞ్చిన్మన్తాభిచారేణ వైష్ణవై రపనీయతే ॥
37. ఇతి విప్రతిపన్నేషు సాక్షాద్భూతగణేశ్వరః ।
గోవిన్దసూరే స్సన్దేశాన్ గరుడస్య రహః కృతాన్ ॥
38. సమాహూయ రతాన్ సర్వానేవం వక్ష్యతి చ స్ఫుటమ్ ।
న యుష్మాసు మమ ప్రీతి ర్వల్లభా మమ వైష్ణవాః ॥
39. తేషు మత్సరిణో యూయం మమ ద్వేష్యాః కుతః ప్రియాః ।
పుంసా ముజ్జీవనార్థాయ సంసారే పతతా మథః ॥
40. తేఽవతీర్ణాః ప్రసాదేన భువి శ్రీశస్య సూరయః ।
తదహం భవదాపార్తినిర్వాణాయైవ కేవలమ్ ॥
41. తస్య హస్తతలాసక్తోఽభవం గోవిన్దయోగినః ।
పురా భవాగ్నితప్తోఽహం శీత స్తస్య కరేఽభవమ్ ॥
42. తేనైవ హేతునా చాయం శీతహస్తతలాహ్వయః ।
యుష్మత్సంసర్గదోషేణ తామసానాం హతాత్మనామ్ ॥

43. మత్పూజామకరోర్ధ్వత్వా భస్మరుద్రాక్షమాలికాః ।
తదస్తి యది తత్వేన యత్తితీర్నా భవామ్బుధేః ॥
44. త్యక్తమానమదా యూయం తమేవ మనుజగ్మిథ ।
అలమేష పరిత్రాతుం భవతో మహతో భయాత్ ॥
45. గోవిందార్యపదచ్ఛాయా భవినాం విశ్రమస్థలీ ।
యస్మిం స్తు లక్ష్మణార్యస్య వర్ధతే మహతీ దయా ॥
46. తమేన మనుగచ్ఛద్ధ్వం భవామ్భాధితితీర్షవః ।
అథైవ ముక్తా స్తే సర్వే త్యక్తమానమదాదికమ్ ॥
47. భిక్షుకం తం పురస్కృత్య జగన్మిథ్యాత్వవాదినః ।
లక్ష్మణార్యం సమాశ్రిత్య గోవిందార్యప్రసాదతః ॥
48. వైష్ణవాగ్రేసరా భూత్వా గమిష్యన్తి పరాం గతిమ్ ।
తదా తు భిక్షువర్మోఽయ మగ్రిమోఽద్వైతవాదినామ్ ॥
49. గోవిన్దయోగినా స్వేషాం కృతా ముపకృతిం స్మరన్ ।
స్వయమేవాదరాత్తస్మిం స్తస్య నామ వహిష్యతి ॥
50. అథ శ్రుత్వా తయో ర్హృత్తి మ్మిథ్యామానవయో ర్హ్యయోః ।
అహో రామానుజార్యస్య వైభవమ్మహదద్భుతమ్ ॥
51. గురో శ్రీశైలపూర్ణస్య యదశక్య మభూత్పురా ।
తదేతదుక్తిలేశేన సుఖసాధ్యమభూత్పునః ॥
52. అయ మేవ హి సర్వేషాం గోవిందస్యేవ నోఽప్యలమ్ ।
గురుర్భవితు మిత్యేవ తత్ క్షణాత్కృతనిశ్చయాః ॥
53. లక్ష్మణార్యం సమాశ్రిత్య గమిష్యన్తి పరాం గతిమ్ ।
లక్ష్మణార్యప్రపన్నానాం సర్వేషాం సూరిణామపి ॥
54. అగ్రేసరోఽయం గోవిందో మార్గదర్శి భవిష్యతి ।
లక్ష్మణార్యప్రపన్నానాం ద్వే నిష్ఠే శ్రుతిసమ్మతే ॥

55. విధిమద్విషయత్యాగః సదా కేశవచింతనమ్ ।
తత్ర పూర్వతనీ నిష్ఠా గురోర్వాక్యానుసారతః ॥
56. అపరా తు తమస్సజ్జరాహిత్యవచనాదపి ।
సర్వేషా మపి చాన్యేషా మయం వ్యక్తీకరిష్యతి ॥
57. ఏవం వివర్థమానేఽస్య మాహాత్మ్యే వివిధే బుధాః ।
చింతావిషాణా ముగ్రాణాం స్మితదంష్ట్రావశీయుజామ్ ॥
58. కామినీభోగినా మస్య ప్రత్యనీకతయా సదా ।
సర్వాస్యస్పర్శనేనాపి సంసారవిషనాశనాత్ ॥
59. రామానుజప్రియత్వాచ్చ శ్రీశస్య వహనాత్సదా ।
అమృతాహరణాచ్చాపి సర్వేషా మపి యాచతామ్ ॥
60. అనుమానైః గ్రహిష్యన్తి బహుధాఽస్య ఖగేశతామ్ ।
తత స్వీయపదార్థస్యావ్యనన్యార్హస్య యోగినః ॥
61. లక్ష్మణార్య స్సుకం నామప్ర త్యాహృత్యాస్య దాస్యతి ।
తతోఽభిషిక్త స్సుపదే యతీన్ద్రేణ ప్రవర్తయన్ ॥
62. వేదాంతాదీన్ రహస్యార్థా నేష్యత్యన్తే ఖగేశతామ్ ।
ఇతి వివిధవిచిత్రవృత్తవేష స్సకలజనావనబద్ధకౌతుకశ్రీః ।
కలివిభవవివృద్ధదోషశాన్త్యై భువి చరిష్యతి పన్నగారి రేషః ॥

